

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 70 lir

TRST, nedelja, 2. avgusta 1970

Leto XXVI - Št. 170 (7664)

ORGANSKI LEVI CENTER

Verjetno je, da je po dolgotrajnih peripetijah uspelo zaključiti raztrgano odelo vladne štiristranske koalicije, ali kot se uradno naziva, "organistični levi center". Optimistične napovedi prevladujejo in menda Colombo uspelo sestavi vladno, v kateri bodo sodelovali socialisti in socialdemokrati, medseboj si ostro nasprotujoče struje kršćanske demokracije in končno tudi majhna, ali borbena, skupnica republikancev.

Kakšna je razlika med sedanjo vlado, in onimi, ki jim je predsedoval Rumor, odnosno vlada, ki naj bi jo sestavil Andreotti?

Formalno so razlike tako rahle, da so za običajnega državljanca nezaznave, saj gre samo za horizontalno zamenjavo prvega demokristjanskega predstavnika, z drugim, s tretjim, možno pa je štetje naprej.

Vladna formula bo skratka ostala približno takšna, kot je bila, razmerje sil se na videz ni mnogo spremenilo. Struktura državne uprave ostane še vedno neke na ravni pred sto petdesetimi leti revolucionarnih in prenovitvenih idej napoleonskega sistema države in družbenih odnosov z novo komponento katoliškega integralizma.

Vendar pa, ne oziroma se na trenutni zaključek krize, na konkretno zunanjo formulo vladne koalicije, pomenijo zadnji dogodki bistveni premik: zmaga ali poraz.

Kdo je bil poražen? Porazne so bile sile, ki so hotele na vsak način kolo zgodovine ustaviti, ko ga že ne morejo pomakniti nazaj. "Stranka predčasnih volitev" je izgubila, teorije o vzdrževanju reda proti delavcem, proti sindikatom, staro politiko "jeza proti komunizmu" (in "Luciferjevih težnjah"), kot govori Katoliški glas v zadnjem uvodniku) so postale tako prežvečane, da se nanje, razen neofašistov nihče več ne more sklicevati.

Kdo je zmagal? Na to vprašanje je odgovor mnogo težji, saj to vprašanje odraža sedanjo zapleteno stvarnost, v kateri se le redko pojavi odločni zmagovalček. Kaže pa, da so med krizo prevladale sile napredka, da je prišlo do razkola in do novega sorazmerja sil v KD sami in končno do značilnega stališča združenja velikega monopolističnega kapitala, ki ga brani vsemogočna "Confindustria", ki pristaja na reforme s pogojem, da pride do stabilne vlade in do urejenega položaja.

Globlji vzrok za krizo je v vretju italijanske družbe, ki hodi z naglimi koraki naprej ne samo na ravni tehnološkega izpopolnjevanja produktivnega procesa, temveč tudi v razvoju originalnega sistema družbenih odnosov.

V sedanjem položaju sta bili na dnevnem redu dve pereči vprašanji razvoja:

1. Demokratična ureditev Italije, ki pomeni razbitje centralističnega sistema z ustavnim dvodelnim in s tem povezan pluralizem v lokalnih upravnih, ko se ne dela vse po zveličavem vzorcu od zgoraj, temveč v skladu s konkretnimi težnjami, potrebami

in pogoji vsake upravne enote: dežele, pokrajine ali občine.

Tu je prišlo do prvega preloma, ko se je zahtevalo, da se izvaja stara prežvečana politika "geta" do določenih družbenih sil, odnosno da se komunisti izolirajo iz družbe in da velja vladna formula štiristranskega sporazuma in od zgoraj razdeljenih vplivnih mest za vse primere in vedno.

To vprašanje je dejansko že rešeno. Ne na osnovi političnega uvoda Forlani, niti ne sporazumov med "vrhovji", ali sličnih kupčij, temveč na osnovi stvarnosti, saj so se med krizo normalno in v skladu s potrebami in okoliščinami reševala vprašanja lokalne uprave in korist prizadetih ljudi ne oziroma se na vete ali nemoderne "kršćarske vojne". Zaradi tega je tudi sedaj že malo pomembno, kaj bo v tej zvezi morda pisalo v morebitnem sporazumu nove štiristranske vlade, saj je realnost te sporazume "z vrha" že presešla.

2. V ospredju so gospodarska vprašanja, ko je treba uskladiti gospodarski razvoj, nalet na napredke tehnološkega procesa, buren vdor znanosti v proizvodnjo z novimi odnosi med ljudmi v tovarni in na vseh delovnih mestih. Sedaj je treba spremeniti odnos razdelitve dobrin in končno preiti na moderen odnos, ko pomenijo visoki dohodki delovnih ljudi v resnici tudi objektivno odločilni prispevek za napredek gospodarstva na splošno. Vse to pa je pogojeno z objektivnimi okoliščinami gospodarskega stanja, z mednarodnimi gospodarskimi odnosi, s krizo mone-

tarne politike vsega Zahoda itd.

V tem novem zgodovinskem okolju je prišla do izraza vloga sindikatov, kot se to še ni zgodilo v italijanski družbi. Nastala je nova sila, sila enotnosti delovnih ljudi, ki je tako močna, da mimo nje ne more iti nihče.

Tudi tu se je izkazalo, da reforme, obramba delavskih zahtev, skratka visoki osebni dohodki ne pomenijo katastrofe in nekaj strahotnega, kar naj bi Italijo potegnilo nazaj, temveč obratno, da je gospodarski položaj v bistvu zdrav (kot izhaja tudi iz večerj objavljenega državnega proračuna za prihodnje leto) in da gre torej samo za uravnoteženje notranjega položaja v skladu s potrebami in z možnostmi.

Ko smo ugotovili, da na tako zastavljanje vprašanj pristaja celo "Confindustria", ne gre za nekaj idealističnega, češ da je volk izgubil zobe, temveč samo za stvarnost, ko so bili industriji prisiljeni pristati na objektivno spremenjeni položaj, v katerem imajo delovni ljudje vedno bolj vplivno besedo.

Razvoj je težak in ne gre premočrtno. Kljub zmedbi, zapletenemu položaju in kljub nejasnostim pa vseeno lahko tudi iz razvoja sedanje vladne krize zaključimo, da gre razvoj vztrajno naprej, da se stvarni pomiki k večji socialni pravičnosti, k večjemu vplivu delovnih ljudi na svojo usodo, skratka v smeri tega, kar so za svoj ideal začrtali znanstveni utemeljitelji socializma.

BOGO SAMS

V teh dneh skoraj neznosne vročine se morajo vsi tisti, ki si ne morejo privoščiti počitnic izven mesta, zadovoljiti s skromno osvežitvijo, ki jo nudijo ne prav čiste vode Tržaškega zaliva. Gornja slika je bila posneta v najstarejšem tržaškem kopališču "Lanterna", ki ima poleg drugih to (nekoliko prežvečano) značilnost, da so moški ostro ločeni od žensk z visokim zidom.

MRZLIČNA POSVETOVANJA POVERJENEGA PREDSEDNIKA VLADE COLOMBA

Socialisti upajo, da bo Colombo uspelo sestaviti vlado PSU za koalicijo, ki bi jo pogojevali z grožnjo izstopa

«Avanti» polemizira s KPI - Danes posvetovanja z demokristjansko delegacijo
V ponedeljek seja vodstev PSI in PRI, v torek pa vodstva PSU

RIM, 1. — Poverjeni predsednik Colombo nadaljuje z mrzličnim ritmom posvetovanja z levostranskimi strankami. Po jutranjem sestanku s predsednikom senata Fanfaniem, ki ga je informiral o zakonih, ki čakajo na odobritev v senatu, je Colombo sprejel delegacijo socialistične stranke, v kateri je bil tudi De Martino, ki je častnikarjem izjavil, da je "trijumf sestanka bil koristen. Socialistična delegacija je vztrajala na temi stabilnosti vlade in orisala Colombo zadnja stališča socialističnega vodstva". Vodstvo PSI je bilo sklicano za ponedeljek ob 17. uri.

V republikanski delegaciji je bil tajnik La Malfa, ki je častnikarjem povedal, da je Colombo orisal stališča PRI do gospodarskih vprašanj in do posrednih posredstev pri ostalih dveh delegacijah, da bodo njegov gospodarski dokument sprejeli. PRI upa, da bo prišlo do sporazuma med KD, PSU in PSI, na kar bo pristopila k vladni koaliciji.

Skoraj tri ure je trajalo tudi srečanje s socialdemokratskim predstavništvom, v katerem so bili Tanassi, Ferri, Cariglia, Orlando in Ianelli. Po srečanju ni odgovorili na vprašanje častnikarjev, le Ferri je na kratko izjavil, da se v prihodnosti ne bo delo po zveličavem vzorcu od zgoraj, temveč v skladu s konkretnimi težnjami, potrebami

in pogoji vsake upravne enote: dežele, pokrajine ali občine. Tudi tu se je izkazalo, da reforme, obramba delavskih zahtev, skratka visoki osebni dohodki ne pomenijo katastrofe in nekaj strahotnega, kar naj bi Italijo potegnilo nazaj, temveč obratno, da je gospodarski položaj v bistvu zdrav (kot izhaja tudi iz večerj objavljenega državnega proračuna za prihodnje leto) in da gre torej samo za uravnoteženje notranjega položaja v skladu s potrebami in z možnostmi.

Kotaj nato pa ostrino izjav o mišljah, da je dejstvo, da je nujna revizija stalinistične prakse KPI, prenehanje politike podrejanja koristim "enke tute države".

«Avanti» priznava, da so glasovi KPI iz protesta zaradi družbenih kriz, zaostajanja in protislovij, posebno med Severom in Jugom, zato pa bo PSI zagovarjala tako pogumno politiko,

po kateri bodo morali pasti «alibi» desnice proti KPI. «Desnice se ne sme baš stalinizma KPI, pač pa njene korake, naprej na poti demokracije in svobode».

Za tem načertu «Avanti» vprašanje vladne krize, za katero obtožuje PSU, ki jo je izjavila in KD, ki se je uklonila iz vprašanja PSU. «Socialdemokrati», stranka krize in pustolovščine, so upali na razpust parlamenta. Cilj njihovih volitev pa bi bila likvidacija demokristjanske levice in premik v desno v sami KD, pod pritiskom PSU.

«Avanti» zaključuje svoj uvodnik z željo, da bi Colombo uspelo sestaviti vlado.

Z druge strani medtem odgovarja socialdemokratski list «Umanita», ki trdi, da naj PSI ne zahteva vladne stabilnosti, če se pa ob enem druži s komunisti v krajevnih upravah in naseda «plazecu frontizmu» in vozi po dvojnem tiru.

Glede vprašanja, koliko časa bo trajala vlada, postavljajo socialdemokrati jasen pogoj: «trajala bo toliko časa, dokler bodo partnerji lojalno uresničevali svoje obveznosti», ker v bistvu pomeni, da bo PSU vstopila v vlado z grožnjo, da izklopi novo vladno krizo vsakokrat, ko ji kaj ne bo šlo po godu in partnerji se ne bodo uklonili njenim zahtevam.

pa je dejal, da je libijska revolucija privedla do sprememb in da njegova vlada hoče rešiti vprašanja, ki izhajajo iz nasilne zapletenosti njih zemlje s strani Italije v preteklosti. Dodal je tudi, da so bili razgovori s turškimi zunanjimi ministri, odlični, in da služijo za uveljavitev odnosov med Libijo in Turčijo.

Iz Tripolisa poročajo, da so delo sprostili bančne račune italijanskih državljanov, ki so bili stalno naseljeni v Libiji, tako da lahko vsak mesec dvignejo po 150 libijskih lir ali okrog 220.000 italijanskih lir.

V Neapeli je priplula motorna ladja Sardinia s 116 begunci iz Libije.

Odstavljen kvestor v Trentu

TRENTO, 1. — Minister za notranje zadeve je odstavil kvestorja v Trentu dr. Amata, ki je «na razpolago». Nadomestuje ga dr. Leonardo Mussumeci.

Javno tožilstvo je danes izdalo zaporno povelje za 4 osebe, ki so bile zapletene v dogodek v Trentu. Zanimivo je, da so aretirali tako osebe, ki so menda krive za nasilje proti neofašistom, kot tudi zločince, ki so zabodli delavce.

V Reggio Calabria procesije s škofom za glavno mesto

REGGIO CALABRIA, 1. — Odbor za imenovanje glavnega mesta dežele je ponovno proglasil stavko za danes in jutri. Danes so bili zaprti vsi uradi, na gradbiščih se ni delalo, kopališča so bila prazna. V središču mesta je prišlo do težav pri prometu zaradi barikad, ki so jih postavili demonstranti.

Včeraj so z veliko procesijo prenesli iz svetišča Eremo kip «Madonna della Consolazione» v središče mesta. Sledila je cerkvena ceremonija, na kateri je Reggio Calabria dosegla svojo zahtevo o glavnem mestu. Danes je prišlo skupno zgodovino, med katero sta se skupaj zoperstavili Italiji. Glede odnosov med Italijo in Libijo

V Palermu podpisan sporazum o ladjedelnic

PALERMO, 1. — Danes so predstavniki ladjedelnic parafirali s sindikalnimi zastopniki sporazum o ureditvi položaja, s čimer se je končala stavka, ki je trajala skoraj 3 mesece. Sporazum so dosegli na osnovi posredovanja drugega odborniškega za delo in preživetje. Sporazum predvideva zvišanje plače uradnikov za 7.500 lir in stalno namestitve 250 uradnikov od 726, ki so bili doslej zaposleni za nedoločen čas. Arbitražna komisija pa bo jutri odločala o odpustitvi 4 uradnikov, kar je bilo tudi eno izmed spornih vprašanj v zvezi z demonstracijami pred podjetjem.

Diplomacija na delu za dejansko izvedbo Rogersovih predlogov o Bliznjem vzhodu

Jutri v Tripolisu sestanek ministrov sedmih arabskih držav

KAIRO, 1. — V arabskih prestolnicah, v Izraelu, v Washingtonu in na sedežu OZN v New Yorku je v teku izredno živahna diplomatska dejavnost, v središču katere so seveda Rogersovi mirovni predlogi in perspektive, ki jih ti predlogi po pristanku Egipta, Jordanije in Izraela odpirajo za rešitev krize na Bliznjem vzhodu. Težave so seveda velike: eden od prvih problemov, ki ga bo treba rešiti, je vprašanje dejanske izvedbe premirja in nadzorstvo, ki bo potrebno, da bi Izrael in ZAR ne izkoristila prekinitev ognja za uveljavitev svojih vojaških položajev. Tu pride seveda v poštev OZN in njeni opazovalci, medtem ko se zdi nesporeden predlog Izraela, da bi uvedla neposredno medsebojno nadzorstvo, tako da bi lahko izračuna letala imela prosto pot nad egiptovskim ozemljem in obratno.

Najvažnejša diplomatska pobuda prihaja iz Tripolisa, kjer se bodo v ponedeljek sestali zunanji in obrambni ministri sedmih arabskih držav: Alžirije, Iraka,

JULIJ 1960 - JULIJ 1970

KOMU KORISTI ŠKVADRIZEM?

Nesramni in doslej še neokaznovani škvadrstični napad z noži na delavce v Trentu nam ponovno vsiljuje vprašanje, kakšno moč in pomen imajo danes v Italiji pojava novofašizma. Smo priča osamljenih primerov fanatizma ali pa organizirani dejavnosti skupin in skupnic, za katerimi stoje v senci skrili ljudje in zasledujejo točno določen načrt, ali točneje povedano, opravljajo natančno opredeljeno vlogo v sedanjem političnem in družbenem položaju.

V prejšnjem desetletju so zmerni krogi v vladajočih strankah bili mnenja, da ustavno vprašanje razpusta fašistične MSI ni aktualno in da je celo škodljivo, ker bi se novofašistične sile razpršile v drugih strankah in jih pogojevale. Raje so imeli na svoj desni svet »geto« za reakcionarno skrajneže in jih od časa do časa strumantizirali za podkrepitev teze »demokristjanske ravnovesja«, za katerega desnica odlohta »proti demokristjanski levici in vsak, spopad med njima potrjuje politično nujnost vzdrževanja »javnega reda« proti »masprotnima skrajnostima«.

Nevarno vlogo so te sile zadnjič zaigrale točno pred deseti leti, julija 1960, ko je demokristjan Tambroni sestavil vlado s podporo MSI. Tedaj je v Italiji zavrelo in po nekaj dneh spopadov s policijo v Genovi, Reggio Emiliji, Messini in Rimu, med katerimi so padli štirje delavci v Reggio in šest v Messini, je moral Tambroni odstopiti. Mladina je tedaj govorila o »drugem odprtnem«.

Fašisti niso samostojna politična sila, zanje velja prejeti, da so prednja strža širšega reakcionarnega bloka, ki je izraz najbolj konzervativnih ležerov razreda, industrijcev, finančnikov, agrarne buržoazije in latifundistov. Zato ni nič čudnega, če so se spet pojavili v trenutku, ko pretresajo Italijo globoki socialni premiki in delavstvo čedalje bolj uveljavlja svojo vodilno vlogo. Povod za nastop »zelenih srajc« (barvo so zamenjali) ni bilo malo. Na raščanje študentskega gibanja na univerzah, prej rezervirano reakcije, je nujno naleto na kombiniran protinapad sil »javnega reda«, akademskih samoblastnikov in novih škvadrstov. Od smrti študenta Paola Rossija v Rimu do spopadov v Valle Giulia in vsakodnevnih obračunavanj na trgu San Babila v središču Milana se vije »crna nit«, ki jo vodijo ljudje v senci. Biti pojevalnik X. Mas princ Junio Valerio Borghese se je pred časom sestel, tako vsaj zatrjujejo nekateri informirani tečniki, s skupno industrijo v nili nedelje od Genove. V istem mestu so odkrili skladišča orožja, ki so ga neki karabinjerski in finančni častniki prenašali preko Švice in Avstrije v Italijo. Orožje je bilo nemške proizvodnje, vsaj tako so trdili preiskovalni organi prve dni po atentatu, je bil tudi pekleniški stroj, ki je v kmečki banki v Milanu zasejal smrt in mu le za las ni uspelo pahnuti Italijo v eno naj-

hujših kriz povojne dobe. Samo mirna odločnost milanskih delavcev, ki so se v stotisočih parirali na pogrebu žrtve tega še sedaj neraziskanega zločina, je preprečila, da se niso ponovili izgrehi in lov na človeka, ki so spremljali pogreb agenta Annarumme.

Cilj te »spirale nastajaj« je bil, in je tudi danes, preprečiti ali vsaj zavreti kolo napredka, ki ga za ceno velikih žrtv pogajajo delovni ljudje v Italiji. Izvajanja in škvadrizem koristijo samo tistim, ki jih delavski boji in reforme, za katere se zavzemajo, oskudujejo, ranijo na najbolj občutljivem področju — dobičku. Pri tem pa je graje vredno, kot so poudarile v svoji enotni izjavi vse državne kovinarske zveze FIM - CISL, FIOM - CGIL in UILM, zadržanje policije, ki škvadrstičnih izgrediv ni preprečila (izjava zadeva Trento, toda velja tudi v marsikaterem drugem primeru), pač pa je z uvo ostriro napadla delavce, ki so protestirali.

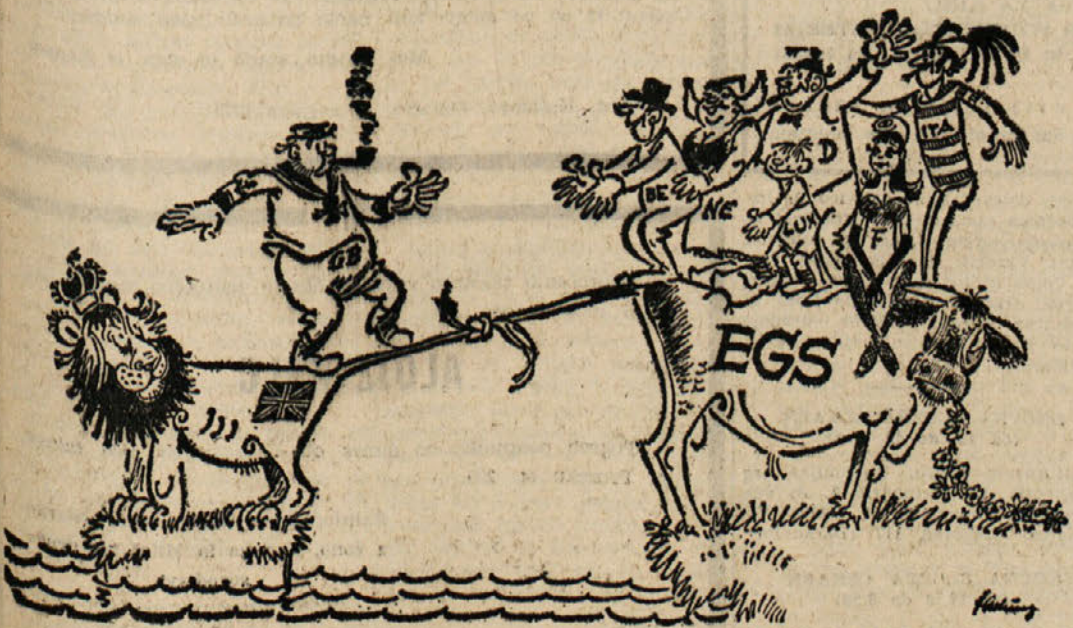
Tak položaj, ki je v demokristjanski Italiji nevdružen, poganja svoje korenine daleč nazaj, v leta obnove Italije po porazu fašizma in zmagi odprtnosti. 26. julija 1943 je italijanski kapitalistični razred poskušal rešiti svoje privilegije s tem, da je s kraljevo pomočjo zamenjal Mussolinija z Badoglio in se prilagodil novim razmeram. Zmagovito Odprtnost je s fašisti pomelto, in mu pa uspelo do konca očistiti državne strukture in njenih stranskih organizmov vseh navlak starega režima. Tako se danes veljajo fašistični »kazenski zakoniki in niz zakonov, uredb, dekretov, ki v sedanji Italiji ne bi smeli veljati. In vendar so nekateri organi izkoristili prav veljavnost teh zakonov in v prvih mesecih tega leta sprotili represivni val proti delavcem, študentom in sindikalistom, ki se ga da statistično opisati s številom sodnih prijav: 14 tisoč.

Res pa je tudi, da so napredne demokristjanske sile močnejše. Vsillo se amnestije, ki je v glavnem zbrisala posledice represivnega vala, danes pa jamčijo s svojo budnostjo, da se v Italiji ne more ponoviti atenski 21. april.

Umirajoča zperina se vedno krčevito zvija in lahko tudi rani. Tako je danes s škvadrizmom skupnic nepristojnih mladincev in tistih, ki jih v senci vodijo.

In vendar je prav Trento dokazal, da gre škvadrizem h koncu, ker prodira v družbi val napredka in demokristjanskih sprememb. Njihovo mesto pa je tam, na sramotnem odru, kamor so jih z vso moralno pravico spravili delavci tovarne »Ignis« in študentje sociološke fakultete! Naj vedo, da se v Italiji lahko usak trenutek dvignejo stotisoči mladih ljudi v »črtastih majicah«, delavcev in študentov, ki jim je dovolj srednjega veka, ker živijo v dobi osvobodjenja narodov in človeka, svetlega nasprotja gnilega mračnjastva.

STOJAN SPETIC

Nevarna pot Velike Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost (iz hamburškega časopisa Die Welt)

ZAKLJUČEK TEČAJEV ZA ZADRUŽNE NADZORNIKE

V VSEJ DEŽELI DELUJE SKUPNO 1.109 ZADRUG

Od tega odpade na tržaško pokrajino 264 zadrug med katerimi je kar 60 odstotkov gradbenih

V naši deželi je 1.109 zadrug raznih vrst. To izhaja iz popisa dne 30. junija 1970, ki ga je opravila deželna služba za nadzorstvo nad zadrugami, katero vodi odbornik Varisco. 518 zadrug je v videmski pokrajini, 264 v tržaški, 219 v pordenonski in 108 v gorjski. Najbolj razširjeno je tona zadrugništvo v videmski pokrajini, kateri sledijo tržaška, pordenonska in gorjska.

Pri tem je treba naglasiti, da je v Trstu in Gorici še posebno mnogo gradbenih zadrug, ki predstavljajo v Trstu 60 odstotkov vseh zadrug, v Gorici pa skoraj 45 odstotkov. V videmski pokrajini, kateri sledijo tržaška, pordenonska in gorjska.

Skoraj 70 odstotkov vseh teh zadrug, in sicer 725 od 1.109 je vpisanih v deželni register zadrug, ustanovljen na podlagi 1. člena deželnega zakona št. 4 z dne 19. januarja 1968, ki vsebuje ukrepe v prid zadrugstvu in za nadzorstvo nad zadrugami. Vpis v deželni register nadomestuje za vseh jurisdikcijskih plačil vpis v prefekturni register. Ta vpis se dopolnjuje za potrosniške zadrug, zadrug za delo in predvzgojno, kmetijske zadrug, gradbenih zadrug, prevoznih zadrug, ribiške zadrug in zadrug mešanih strok. Sredstva uživajo razne davčne ugodnosti samo zadrug, ki so vpisane v register, saj dajejo samo one popolno jamstvo.

Na vsak način so zadrug, ki niso vpisane v register, na splošno dokaj neaktivne. Poleg tega je vključenih v deželne organizacije za zastopstvo, za pomoč in zaščito zadrugnega gibanja skupno 563 zadrug. Za te zanimive podatke se je zvedelo na zaključni ceremoniji 1. deželnega tečaja za usposabljanje revizorjev zadrug v Furlaniji-Juljski krajini, ki je bila pred kratkim v Vidnu na deželnem odborništvu, za kmetijsko, gozdno in gorsko gospodarstvo. Takrat je deželni odbornik Varisco, preden je izročil tečajnikom spravevalno usposobljenosti za opravljanje nalog revizorjev za zadrug in posebno izkazniško, poudaril, važnost njihovih nalog. Poleg tega se je še posebno zahvalil odborniku za kmetijsko Comelliju in funkcionarjem odbor-

ništvu, ki so mnogo pomagali pri tečaju.

OBVESTILO

Odbor za proslavo 25. obletnice osvoboditve in Odbor za proslavo bazoviških žrtiev organizirata svetveno komemoracijo v okviru proslav 25. obletnice osvoboditve in 40-letnice ustrelitve štirih antifasistov Bidoveca, Marušica, Milosa in Valencija, ki bo na kraju njihove usmrtnice v nedeljo, 6. septembra ob 16. uri, s polaganjem vencev, komemorativnimi govori, nastopom pevskih zborov in godbe ter recitacijami.

Istega dne bo ob 10. uri dopolne polaganje vencev in cvetja na grobove žrtiev na pokopališču pri Sv. Ani.

Odbor za proslavo 25-letnice osvoboditve ANPI-ANPIA-ANED-FIAP

Odbor za proslavo bazoviških žrtiev

Novi generalni konzul Italije v Novi Gorici

V sredo, 29. julija je bil na vljudnem obisku v Novi Gorici novi generalni konzul Italije v Kopru dr. Onofrio Missina. Sprejela sta ga predsednik novogoriške občinske skupščine Rudi Simac in tajnik Cvetko Vidmar.

Generalni konzul Missina se je zanimal za urbanistični načrt Nove Gorice, priprave za gradnjo avtoparke pri Vrtojbi, za gradnjo nove ceste Nova Gorica - Sentilj in o drugih aktualnih vprašanjih, ki zadevajo območje kraja.

● **Vodstvo avtofilotramvajske službe** Accatiga javlja, da bodo z današnjim dnem premeštrali postajo avtofusne proge 7 (Rumena hiša - Trg Oberdan), ki sta v bližini ovinka pred končno postajo, nižje proti mestu in sicer v višino hiše št. 124 na Furlanski cesti.

MARJANU MEDVEŠČU

čestitajo za 60-letnico sorodništvu, znanosti in prijateljstvu. Voščilom se pridružuje tudi Primorski dnevnik.

Trebenci so se naveličali: ker njihovih pritožb ni nihče upošteval, so prešli ka dejanjem

V TREBČAH JE POTRPEŽLIVOST DOSEGLA SKRAJNE MEJE

Trebenci so protestirali proti nevzdržnim nadlogam in smradu z bližnjega smetišča

Domačini so skoro za tri ure ustavili promet - Poseg odbornikov Hreščaka in Vascotta - V četrtek sestanek med domačini in predstavniki tržaške občine

Včeraj so se Trebenci »spuntali«. Povod demonstracije je bilo smetišče, ki ni samo smrada za ves Kras, ampak tudi nevarno za zdravje v vseh okoliških vaseh. Domačini, katerim se je pridružila tudi skupina Opencev, so ob 8. uri krenili na cesto in zasedli križišče, kjer cesta vodi k smetišču. S transparenti, ki so jih nosili, je bil jasen razlog za nenavadne manifestacije: »Zahtevamo konec tega smradu!«, »Zahtevamo oblikovno, čisto in varno smetišče!«, »Kdaj se bo končala ta smradota?«.

Demonstranti so tudi naslovili protest na tržaške župana:

»Podpisani prebivalci Trebč, Op-

čin in okoliških vasi zahtevamo, da nam občinska uprava odgovori na sledeča vprašanja:

1. kdaj bo dokončno odpravljeno smetišče pri Trebčah?

2. s kakšnimi sredstvi namerava občinska uprava odpraviti vir odpadkov, ki resno ogrožajo zdravje prebivalcev okolice in tudi mesta?

3. ali je občinska uprava preučila v kakšni meri smetišče škoduje zdravju prebivalcev okoliških vasi?

4. ali se občinska uprava zavezuje kolikšno ekonomsko škodo trpi Kras (predvsem glede turizma) zaradi smetišča, ki je v nasprotju z najosnovnejšimi zahtevami higiene?

5. ali je res občinska uprava storila vse, kar je bilo v njenih močeh, da bi odpravila smrad in dim, ki se širi predvsem po Banih, Opčinah, in drugih krajih spodnjega dela Krasa?

Pismo je sicer zelo ostro, vendar pa mislimo, da odgovarja dejstvu in da so Trebenci storili prav, da so klicali na odgovor občinske uprave, ki je s svojim nezanimanjem povzročila tolikšno škodo v bližini Trebč.

Res se je kmalu po 9. uri, ko je bilo zabranih na križišču že večje tovornjakov, pojavil načelnik oddelka za mestno čistočo ing. Tombeš, ki pa s svojimi nejasnimi odgovori ni zadovoljil prisotnih, saj se ni obvezal na noben konkreten poseg, ki bi lahko vsaj delno rešil to smrtonosno vprašanje. Tako se je cestni blok nadaljeval do 10.30, ko sta prišla v spremstvu ing. Tombešja občinska odbornika Vascotta in Hreščaka.

Ta dva sta skušala pomiriti zbra no množico, češ da so se dela za industrijsko upravljanje smeti že začela. Vsklad s jih lahko ogleda na Pantalejmu in družba, ki gradi ta objekt se je obvezala maja meseca, da bo dela končala v 18 mesecih in morda tudi prej. Edino kar lahko občina trenutno ukrepe je, da sproti pokrije smeti s plastjo ometa podrtih hiš. Vendar pa je to težko izvedljivo, ker bi se število tovornjakov, ki vozijo na smetišče, povečalo, za kar pa nima dovolj šroka. Sicer ob tej priložnosti je bil tudi kratki dogovor s komaj 18 mesecem – se je ne plačala asfaltirati.

To je spodbudilo precej zgražanja pri domačinih. Mar je zdravje manj vredno od asfaltirane ceste? Tudi nejasnost odgovorov dveh občinskih

odbornikov je nekoliko razburkala duhove. Predvsem pa se nista obvezala na noben takojšen ukrep, ker ne poznata tehničnih sredstev, ki bi lahko prilihi v poštev.

Pa saj je že 15 let smetišče v Trebčah in v toliko letih bi se jih z dobro voljo lahko našlo, tako da ne bi prišlo do tako nevzdržnega položaja.

Duhovi pa so se pomirili, ko sta odbornika predložila, da bi se v četrtek domačini in odgovorne oblasti sestali v trebčanskem ljudskem domu in skupno preučili zadevo.

Ko so se demonstranti razšli, je kakih 40 tovornjakov nadaljevalo pot s smrtonosnim tovorom proti smetišču. Upamo, da se to ne bo več dolgo nadaljevalo in da bodo občinske oblasti kmalu kaj ukrenile.

Na vsak način se razburjenje med prebivalstvom ni poleglo. In Trebenci napovedujejo, če ne bo zadovoljivih odgovorov, nove protestne akcije.

Porezal se je s steklenicami in crepinjami

Včeraj jutraj, nekaj po 9. uri je 30-letni Andrea Franco iz Ul. Farinetello 30 zdrsl na stopnišču v Drevoledu XX. septembra in pa del s steklenicami vred, ki jih je držal v rokah. Crepinje so se mu zarile v levo podlahtnico, zaradi česar je moral v bolnišnico, kjer so ga na ortopedskem oddelku sprejeli s prognozo okrevanja v 15 dneh.

Mali oglasi

DEKLE ZA LAHKO DELO isče kartonirna tovarna na Opčinah (fabrika kartonitica). Dobra plača. Telefonirati na: 211-056.

MEHANIČAR – mehanika delavca Samaritanij in Mico in prodaja nadomestnih delov. U. Rittmeyer 4/a.

IMATE REŠEN NAMEN, da si poiščete ŽIVLJENSKEGA DRUGA? Ste osamljeni, pogrešate toplih besed in družine? Se želite izogniti avanturam, neresnici in izkoristitvam, neuglednemu spoznavanju na cestah in po lokalnih? Pišite nam, ali pa nas obiščite. Pri naših odgovorih – na kuverti ni oznake našega podjetja. Tlačnost vam je zagotovljena. POSREDOVALNICA ZA ZAKONSKE ZVEZE. Ljubljana, Pleteršnikova 24 a.

Včeraj-danes

nich in uradnica Silva Calligaris, uradnik Hubert Debonne in gospodinja Silvia Buchler, mestni stražnik Giorgio Tadich in delavka Marisa Canciani, inženir Cesare Gialdini, Mistrovachi in gospodinja Anna Maria Spizzamiglio, mizar Giovanni Sander in trg. pomočnica Fiorella Radici, uradnik Orlando D'Orazio in delavka Marisa Zimmerman, uradnik Pietro Carboni in uradnica Mirella Eramo, uradnik Lucio Basila in trg. pomočnica Annamaria Canzani, prokurator Claudio Slavich in uradnica Marisa Luisa Sostero, pismonoša Ruggero Pignatelli in delavka Eida Stepanic, uradnik Renato Giorgiutti in gospodinja Liliana Starace, postojovka Licio Bossi in trg. pomočnica Aurora Ardesi, drogerist Giuliano Delise in uradnica Eida Nerio Auber, podčastnik Luigi Neri in gospodinja Anna Maria Calligaris, karnar Pietro Lussin in uradnica Marina Miot, strojniški kapitan Luciano Trani in trg. pomočnica Laura Chersin, finančni stražnik Costantino Pad. da in uradnica Marisa Anna Zuppin, uradnik Magris in uradnica Vittoria Curzio, uradnik Aldo Mattiassi in trg. pomočnica Ariella Pegoraro, ind. izvedenec Ugo Pavlica in delavka Gabriella Rignat, železničar Giorgio Perini in bolničarka Marisa Rosaria Pezzulo, uradnik Fulvio Makovec in frizerka Marisa Gentile, inženir Riccardo Muner in otroška vrtničarka Marina Callin, slaščičar Dario Cerne in trg. pomočnica Nadja Perfolia, mesar Bruno Vivian in uradnica Danila Ponda, uradnik Omere Taddia in delavka Marisa Stanich, železničar Luciano Roberto Marino, in uradnica Anita Vucsko, risar Mario Sarigu in gospodinja Daniela Carpani, univ. študent Carlo Giansante in biologinja Mirella Durighello, elektromehanik Alessandro Rudez in delavka Nadja Parenzan, delavec Marino Battini in uradnica Marina Travia, delavec Roberto Mainicini in delavke Lorendana Petetti, mehanik Mario Cerin in natakarka Valeria Stemberger, pismonoša Savera Giudisovich in hišna pomočnica Giuseppeina Pilato, mesar Giorgio Hervato in uradnica Alba Romanelli, študent Fabio Dulich in gospodinja Giulietta Bonavia, sofer Gino Corradini in gospodinja Rosa Maria Velasquez Puente, uradnik Alessandro Ferluga in študentka Francesca Rossi, kapitan Roberto Speciale in uradnica Antonietta Attanasio, risar Bruno Predonzani in delavka Giuliana Iasini, instalater Sergio Zecchini in delavka Oriana Drozina, uradnik Giovanni Kuffoni in uradnica Alda Trevisan, sofer Stello Visintin in silvilja Nada Macor, elektricar Mario Bacci in trg. pomočnica Gianna Goia, bolničar Fabio Poli in trg. pomočnica Anna Tameroli, uradnik Guido Crecheli in uradnica Mariateresa Bottan, uradnik Elvio Pozze-

Kino

MIRAMARSKI PARK

Danes

Predstave »Luči in zvoki«: ob 21.30 »Der Kaisertraum von Miramara« v nemščini; ob 22.45 »Massimiliano e Carlotta« v italijanski.

Jutri

Predstave »Luči in zvoki«: ob 21.30 »Maximilian of Mexico« v angleščini; ob 22.45 »Massimiliano e Carlotta« v italijanski.

Autobus »Ma iz Barkovelj« (posta Jaltisee avtobusa »66«) od miramarskega parka in obratno pred vsako predstavo in po njej.

Nacionalno

Zaprti zaradi dopusta Eden 15.30 »El neri a pezzu«, Hayle Mills, Hynel Bennet.

Fenicie

Zaprti zaradi dopusta.

Grattacielo 16.00 »Le pillole di Ercole«, Silva Kosčina, Nino Manfredi. – Prevedevano mladini pod 16. letom.

Excelsior 15.30 »La straordinaria fuga dal campo 7«, Oliver Reed, Michael J. Pollard.

Ritz 16.30 »Dracula il vampiro«, Christopher Lee in Peter Cushing, Technicolor. Prevedevano mladini pod 16. letom.

Alabarda 15.00 »E Dio disse a Calvo...«, Klaus Kinsky, Peter Carsten, Technicolor. – Prevedevano mladini pod 16. letom.

Filodrammatico 15.30 »Armida il dramma di una sposa«, Franca Parisi, Peter Hunter. – Prevedevano mladini pod 16. letom.

Aurora 15.30 »Il californiano«, Charles Bronson, Technicolor.

Cristallo 17.00 »Abbandonati nello spazio«, Gregory Peck, Technicolor.

Capitol 16.00 »La colomba non deve volare«, Silva Kosčina, Horst Buchholz.

Moderno 15.30 »Mucchio selvaggio«, William Holden, Cinemascope.

Impero – Zaprti zaradi dopusta.

Vittorio Veneto 15.15 »Radiografia di un colpo d'oro«, Maurizio Arena, Patrizio Capucci. Prevedevano mladini pod 16. letom.

Ideale 14.30 »La notte del generale«, Peter O'Toole, Omar Sharif. – Technicolor.

Astra – Zaprti zaradi dopusta.

Abbazia 14.30 »Montecristo 70«, Michel Auclair, Paul Berge, R. Pellegrini, Technicolor.

KINO NA OPČINAH

danes ob 15. uri film GMG.

BASE ARTICA ZEBRA

Igrajo: Rook Hudson in Ernest Borgnine

Film bodo ponovili v ponedeljek, 3.8.70, ob 18. uri.

KINO »IRIS« PROSEK

danes ob 16. uri barvni zgodovinski film:

ANNIBALE

Igrajo: Victor Mature, Gabriele Ferzetti in Rita Gam.

Gledališča

POLITEAMA ROSSETTI

Danes, v nedeljo, bo z začetkom ob 18. uri druga uprizoritev Benatzkyjevega »Pri belem konjčku« z istimi umetniki, ki so nastopili v petek.

Pri glavni blagajni v Pasali Prot. (tel. 36372) nadaljujejo s prodajo vstopnic za današnje ponovitve, ter za tretjo uprizoritev »Dezelo zvončkov«, ki je na programu v torek, z začetkom ob 21. uri.

Solske vesti

IZREDNI ROK ZA IZPIT IZ LATINSČINE

Ravnateljstvo nižje srednje šole »Ivan Cankar« sporoča, da bo 15. septembra izpit iz latinščine.

K izpitu se lahko predstavi: a) dijaki, ki so uspešno opravili zaljučni izpit letos ali v prejšnjih letih in želijo dopolniti z latinščino zaključno spričevalo;

b) dijaki, ki so se predstavili k izpitu iz latinščine v poletnem roku, pa ga niso izdelali.

Prošnjo na nekolokovanem papirju je treba nasloviti na ravnateljstvo in jo vložiti do 5. septembra.

Popravni izpiti se bodo pričeli v ponedeljek, 7. septembra 1970.

Ravnateljstvo državnega znanstvenega liceja »France Prešern« v Trstu javlja, da se pričnejo vsi popravni izpiti v jesenskem izpiznem roku šolskega leta 1969/1970 na znanstvenem liceju. Višji gimnaziji in klasičnem liceju 7. septembra 1970 ob 8.30 s pismeno nalogo iz slovenščine.

Razporejeni ostali pismeni in ustni izpiti bo pravosodno objavljen na glasni deski šole.

Ravnateljstvo slovenske drž. srednje šole »Fran Levstika« na Proseku z od. deljenimi razredi v Sv. Križu sporoča, da se bodo pričeli vsi popravni izpiti v jesenskem roku šolskega leta 1969/1970 7. septembra 1970.

Razna obvestila

Upravni odbor Kmetijske zadrug v Trstu bo tudi letno organiziral dne 14. in 15. avgusta Kmečki tabor, ki je XII. po vrsti, in sicer s sodelovanjem prosvetnega društva Tabor z Opčin. Na programu je nastop godbe in orkestra iz Divate, otvoritev umetniške razstave, poudno predavanje s filmom itd. Vinogradnike, ki bi želeli prodajati ob prijeliki svoj proizvod pa vabi Kmetijska zadruga naj se zglasijo v njenem uradu v Ulici Foscolo 1.

KASTA vabi vse letošnje »ex« te. tritošice in maturante slovenske trgoške akademije na srečanje, ki bo v torek, 4. t.m. ob 20.30 v Zadrugi gostilni na Kontovelu.

Komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ sporoča, da bo prihod otrok, ki letujejo v Zgorajh Gorah pri Bledu, v ponedeljek, 3. t.m. med 13. in 13.30 pred sodniško palačo.

Slovensko brodelno društvo v Trstu sporoča, da bo odhod dek. kov v ponedeljek, 3. avgusta. Ob 16.30 naj bodo na sedcu v Ul. Ma. chavielli 22.

Izleti

ZVEZA PARTIZANOV NA OPČINAH priredi 9. avgusta izlet s te. variskim srečanjem na Nanosu in sicer na grobnico padlih, kjer bo počastitev njihovega spomina s poljožitvi venca, potem k Voljko. koč in k razgledni točki.

Prevoz z zasebnimi avtomobili in v primeru zadostnega števila izletnikov tudi z avtobusom. Vpisovanje pri tov. Renerju na Opčinah, Proseška št. 6 (tel. 211831). Cena za hrano (čevapčiči in kosilo) 1200 lir. Odhod ob 8.30 z Brdine.

SPDT obvešča udeležence ture v Dolomite, da bo v torek, 4. avgusta ob 21. uri sestanek v lokalu »Europa« za dokončni dogovor glede izleta.

Darovi in prispevki

V ponedeljek, 27. julija sva praznovala Marija in Stefan Kralj 63. let skupnega življenja. Ob tej priložnosti rujeva 2500 lir za PD Primorje, 2500 lir za gozdno društvo Parma in 2500 lir za PD Slavico. Škole perle in 2500 lir za Dijsko matico.

V počastitev spomina svoje drage mame daruje Jordan Furlan 5000 lir za šolo-spomenik NOB v Cerklenu. V isti namen darujeta Ana Drasko 1000 in Angela Reblu 1000 lir. V počastitev spomina pok. Dragice Maticke roj. Pečar daruje Elza Hladnik 1000 lir za šolo-spomenik NOB v Cerklenu.

Nameste cvetja na grob pok. Alojza Kalcu darujeta družini Zupnik in Štorka 5000 lir za pevski zbor Vasi. Ili Mirk in 5000 lir za spomenik padlim na Proseku. Mara Daneu daruje 2500 lir za spomenik padlim na Proseku.

Nameste cvetja na grob Josipa Jazbeca daruje Adam Leopold 2000 lir za Dijsko matico.

Angela Pahor daruje 1000 lir v pri. otrokom, ki letujejo v Zgorajh Gorah pri Bledu.

Nameste cvetja na grob pok. Dragice Pečar por. Medica darujeta Maks in Mery Spet 2000 lir za spomenik partizanom na Opčinah.

Nameste cvetja na grob pok. Miro Sancin daruje Zofka Sancin 2000 lir za prosvetno društvo Skedenj.

Ob 25. obletnici smrti matere Antonije Milkovič daruje družina 2000 lir za šolo-spomenik v Cerklenu.

Nameste cvetja na grob pok. rolne Perič daruje Celestina Sali. doč. Mokole 5000 lir za šolo spomenik NOB v Cerklenu.

Nameste cvetja na grob Karoline Simoneta vd. Perič darujejo Kralj na, Mara in Stana 5000 lir za Dijsko matico.

SOZALJE

Ob izgubi Alojzija Kalca izrazlj. prosvetno društvo Prosek-Kontovel. globoko sožale družini in sorodstvu.

ZAHVALA

Globoko ganjeni nad tolikimi izrazi sočustvovanja ob izgubi naše ljubljene mame

KAROLINE PERČIČ

se najkoplele zahvalujemo vsem vascanom, g. župniku, pevskemu zboru, Dijsko-Zvonik, darovalcem vencev in šopkov, vsem tistim, ki so jo obiskovali v času bolezni, da bi jo tolažili, ter vsem tistim, ki so jo spomnili na njen poslednji dom.

Izredna zahvala dr. Srečku Simonetu za neutrudno posredovanje v bolnišnici glede njenega zdravlja.

Posebna zahvala vsem, ki so ji poživljeno strgali za časa zdravljenja v bolnišnici.

DRUZINA PERČIČ

Salez. 2. avgusta 1970.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi našega dragega

JOSIPA JAZBECA

Posebno zahvalo č. g. župniku, sorodnikom, prijatelju Albertu in gospe Serml, darovalcem cvetja ter vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti.

ZALUJOCA DRUZINA JAZBEC

Nabrežina, 2. avgusta 1970.

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami sočustvovali in pospremili na zadnji poti nepozabno

DRAGICO MEDICA roj. PEČAR

se iskreno zahvaljujemo. Posebno se darovalcem cvetja in vsem, ki so na kateri koli način počastili njen spomin.

Mož Egidio, starši in stric iz Kanade

Trst, Katinara, Ontario, 2. avgusta 1970

ALOJZ KALC

Pogreb pokojnika bo danes ob 18.30 izpred hiše žalosti na Proseku št. 290.

Zalujoci žena Marija, sinovi Slavko z ženo, Zvonko in Miloš ter drugo sorodstvo

Prosek, 2. avgusta 1970.

Mirko Kapelj petdesetletnik

Miro Kapelj se je rodil 1. avgusta 1920 v Stari Sušici. Otrok nemehotih staršev se je moral prebiti skozi neštete težave, da se je lahko dočkal za učitelja. Čutil je v sebi zanos vzgojitelja, ljubil mladino, kateri bi se rad posvetil. In res se ji je posvetil, z vsem mladostnim navdušenjem, v ognju narodnoosvobodilne vojne. Postal je partizanski učitelj, nato pa nadzornik partizanskih šol. Seveda se ni omejeval na strogo šolsko področje. Pomagal je pri organizaciji kulturnih skupin, prvih zamatkov prosvetne delavnosti in v letih, ko je slovenska beseda svobodno zadržala samu v gozdovih in sredi osvobodjenega ozemlja.

Po osvoboditvi je poučeval na obnovljenih slovenskih šolah, predvsem v Boljuncu, kjer je še sedaj doma in pri ljubljani.

Medtem je dozorela v njem politična izbira, vpisal se je v komunistično partijo in nadaljeval v njej, kljub neprijetnim dogodkom in razkolu na političnem in kulturnem področju, z ljudsko - prosvetno delavnostjo. Postal je

PRIPRAVE ZA KRAŠKO OHČET V POLNEM TEKU

KAJ NAM OBETA «KRAŠKI TEDEN»

Pretekli petek se je v Repnu sestel krajevni odbor za pripravo letošnje «Kraške ohčete», ki v sodelovanju z zadrujo «Naš Kras» in z repnaborsko občinsko upravo organizira to veliko folklorno-etnografsko prireditev na našem področju.

Na sestanku, ki je trajal pozno v noč, so se udeleženci pomenili o vseh podrobnostih, ki pa ne zadevajo samo ohčete, temveč tudi drugih manifestacij v okviru 11. kraškega tedna. Znano je namreč, da je «Kraška ohčeta» le zaključni del pesterega «Kraškega tedna», ki se bo letos začel v ponedeljek, 7. in zaključil v nedeljo, 13. septembra.

Čeprav imajo člani odbora že precej prakse, saj so si nabrali dovolj izkušenj v prejšnjih dveh letih, pa se kljub temu porajajo vedno novi problemi, ki jih je treba sproti reševati. Večina članov odbora ima svoje točno določene naloge in odgovornosti, toda da nepredvidenih nalog je poleg tega vedno toliko, da je za vse dela dovolj in še preveč. Toda vedno je vse delo v redu opravljeno in čeprav ni nihče za svoje delo plačan, ga vsakdo z veseljem opravlja. In ravno v tem je tista velika moč odbora — pa tudi celotnega kraškega tedna — ne samo odbora, temveč tudi vseh njegovih članov, repnaborske občine, občanov repnaborske občine, ki v silo in potrebi tako ne-šečnega prisilijo na pomoč, da se vsi problemi sproti rešujejo.

Na petem sestanku se je tudi prvič «uradno» zvedelo, kdo bosta letošnji par na «Kraški ohčeti». Ta sta 24 let stara šivilja Mirjana Persič iz Bazovice 20 in 25 let stari, elektromekanik Bogdan Kosmač iz Zabrčice 20, v dolinski občini. Oba se že vrsto let pripravljata na slovesni dogodki, ki bo od obeh terjati nemalo truda, vzdržljivosti in tudi poguma.

V razpravi so se odobrnički dotaknili najrazličnejših vprašanj, ki so v njihovi pristojnosti. Preda-let bi želeli, če bi hoteli navesti vse, zato naj le mimogrede ome-nimo, da so razpravljali o postavi slovalokov, o napeljavah e-lektrike, o ureditvi «osmice», o okrasitvi vasi, o narodnih nošah, o «ceremonialu», o nastopu doma-čega pevskega zbora in še o tolikih drugih rečeh. Pregledali so tudi celotni program «Kraškega tedna» in ga v glavnem odobrili. Čeprav bo dokončna beseda padla na prihodnjem sestanku.

Program «Kraškega tedna» je precej zanimiv. Njegova «otvoritev» bo v ponedeljek, 7. septem-bra, ko se bodo sestali znanstveni in naši domači strokovnjaki, ki bodo razpravljali o vpra-

šanjih zaščite Krasa. V Kraški galeriji v Repnu bo odprta tudi priložnostna razstava, v vasi pa bodo odprli «osmice», ki bodo obiskovalcem na razpolago do konca tedna.

Razstava vin z evropskega Krasa bo letos zaradi tehnične ne-izvedljivosti odpadla, zato bo v torek le nadaljevanje gastronom-skega natečaja, ki se bo začel dan prej. V sredo, 9. septem-bra bodo razna tekmovalci, kot na primer tekmovalci v rezanju pršuta, v odpiranju steklenic, v preji na kolovratu in pletenju no-gavic, tekmovalci natakarije in natakarije v nošenju hrane in pi-jače itd. Zvečer bo na dvorišču «Kraške hiše» samostojni pevski koncert domačega zbora «Srečko Kumar».

V četrtek, 10. septembra bo de-ključna na Colu in fantovska v Repnu, potem pa bo na trgu v Repnu javni ples, kjer se bosta bodočji par še zadnjič zartela o «ledji statusu». V petek in na spo-redu nič posebnega, kajti ljudje se morajo tudi očitno odahnuti in pripraviti na ohčeto, zato pa bo v soboto, 12. septembra program toliko pestrejši. Ta dan bodo nam-reč vozili bala, fantje bodo pre-vevali podoknice, organiziran bo ples na skednju, repnabski gostil-ničarji pa bodo organizirali javni ples.

V nedeljo, 13. septembra bo kraška ohčeta, in sicer tako kot lanko leto. Organizatorji se se-daj vabijo vse narodne noše, da se v čim večjem številu udele-žijo poroke in slavnostne povor-ke s Tabra v Repen. Popoldne bo še folklorna prireditev in spet javni ples, na katerem bo igral priznan ansambel iz Ljubljane.

To je v kratkem program letoš-njega «Kraškega tedna», na kate-rega pa se bomo seveda še po-vrnili. Toda že sedaj bi z naše strani radi nekaj pripomnili. Ždi se nam, da bi bilo prav in le-po, ko bi se v «Kraško ohčeto» vključila tudi Bazovica s svoji-mi starimi navadami, še posebno pa Boršt in Zabrčec in Breg sploh. To je edinstvena prilika, da se v Bregu pokaže zanimanje za naše stare običaje, katere bi ob tej priložnosti lahko vključili v tako veliko etnografsko - fol-klorno prireditev kot je «Kraška ohčeta». Tu bi lahko zlasti pro-svetna društva iz Brega odigrala veliko vlogo.

V eni prihodnjih števil naše-ga dnevnika bomo objavili sliko bodočega kraškega para ter še nekaj podrobnosti v zvezi z ohčeto, na katero že sedaj opozarja-mo in vabimo vse naše čitatelje.

SEJA ODBORA USTANOVE POKRAJINSKEGA PODROČJA

Zavodu Friulia-Lis bodo odstopili zemljišče za industrijske pobude

Odbor je izrazil zadovoljstvo z zagotovili, da ostanejo v veljavi posebne olajšave

Ustanova za industrijsko področje v Trstu sporoča, da so na seji njenega izvršnega odbora pod pred-sedstvom odv. Sacerdotija sprejeli nekaj važnih sklepov.

Odbor je predvsem sprejel z ve-likim zadovoljstvom na znanje vesti finančnega ministrstva, s katero so potrdili olajšave, podeljene industrijskemu prostemu pristaniku v Trstu po nekaterih dvomih, ki so nastali z izdajo okrožnice, povezane z uresničenjem smernice EGS. Te smerice so zoževale pomen ome-njenih olajšav. Odv. Sacerdoti je izrazil hvaležnost ustanove podtaj-niku poslancu Beloju in prefektu Cappelliniju, katerih dejavnost je bila odločilna, da se je Trstu za-gotovila ohranitev carinskih in davč-nih olajšav, ki so velikega pome-na za industrijske predelave «ino-zemstvo».

Odbor je ugodno sprejel prošnjo družbe Friulia-LIS za dodelitev znatnih površin zemljišč pri Domju za ustanovitev parka «leasing», na katerem bi zgradili industrijske ha-le, ki bi jih oddali v najem malim industrijem in obrtnikom z obli-ubom, da jim jih kasneje prodajo. Ustanova za industrijsko področje bo odredila, da se opravi porazde-litev in razmejitve teh površin v sodelovanju z dolinsko občino in z družbo Friulia-LIS.

Ta pobuda, ki je nova za Trst, bo omogočila številnim obrtnim podjetjem, da namestijo na po-sebno ugodnem področju svoje o-brate z racionalnimi, sodobnimi in gospodarnimi kriteriji.

Odbor je vzel tudi na znanje ve-sti o onesnaženju zraka in morja. Čeprav je ugotovil, da ni na in-dustrijskem področju nobene ne-varnosti ter da tovarne spoštujejo vse predpise o higieni, je skle-nil da ustanovi posebno komisijo, ki bo podrobno proučila ves po-ložaj in primerna jamstva, ki jih morajo ustanovi zagotoviti vsi in-dustriji na njenem področju.

Sema in Škerk o pokojninah bivših avstrogrških vojakov

Senator Sema in poslanec Albin Škerk sta se dni podelila pri mi-nistrstvu za obrambo Tanassiju in zahtevala, naj se hitreje rešujejo prošnje bivših pripadnikov avstro-grške vojske. Znano je, da je ma-lo tistih preživelih, sedaj že sedem-desetletnikov, ki so prejeli toliko let pričakovano revno pokojnino na račun odsluženega vojnega roka.

pa čeprav v vojski premagane avstrogrške.

Komisija za obrambo pri poslan-ski zbornici je že večkrat poslušala izjave parlamentarcev iz vrst večine, kakor tudi samega obrambi-nega ministra, da bo zadeva čim-prej rešena. V resnici pa se tudi s tem zavlačuje, kar je sprico vi-soke starosti teh, ki bi morali pre-jemati pokojnino, dejansko speku-liranje s smrtjo dela proslincev.

Druge vprašanje, ki sta ga po-slanec Škerk in senator Sema na-čela v parlamentarni zbornici, zadeva razpisovalno napravo pri Sv. Roku v Miljah. Znano je, da se miljsko prebivalstvo, na čelu katerega stoji občinska uprava, u-pira dograditvi take naprave v Mi-ljah. Župan je namreč na neki se-ji občinskega sveta že razložil, da bi naprava, ki rada eksploziva, bi-la prebivalstva stanovanjskih blokov in predstavljala stvarno nevarnost za miljsko prebivalstvo.

Sema in Škerk sta ob priliki o-menila podpise miljskih delavcev, trgovcev in obrtnikov, ki zahtevajo preključ ukrepa o gradnji.

Po mnenju senatorja Seme in poslanc Škerka bi morali razpi-sovalno napravo za petrolejske tanke, ki prihajajo k «terminalu» dolinskega naftovoda, postaviti ne-kje, kjer bi ne ogrozila življenja ljudi v neposredni bližini.

V TOREK SO JO POKOPALI V ZGONIKU

Prejšnjo nedeljo je umrla Karolina Perčič iz Saleža

Nenadna smrt Alojza Kalca

Včeraj jutraj se je na Proskeu nenadoma razsila vest, da je v tržaški bolnišnici umrl domaćin A-lojz Kalc. Pokojnik Alojz je bil rojen 21. decembra 1901. Bil je zaveden in aktiven Slovenec. Pred vojno so v njegovi hiši zbirali pri-spevke za internance pri Alojzu pa so se tudi zbirali aktivisti. Tu-di po vojni je pokojni ostal akti-ven in skrben Slovenec. Posebno pri srcu mu je bila slovenska so-la. Zato je sodeloval pri doma-čem odboru za šolstvo. Leta 1967 je bil izvoljen v odbor za preu-re-ditev prosvetnega doma na Pro-seku. Ves čas je skrbno in vest-no sodeloval in dosegel je da po tolikih letih Prosek dobil sicer skromen, a prijeten prostor za domače prireditve. Bil je seveda zvest ob-iskovalec prireditelj domačega društva in tudi narodnik Primorskega dnevnika. Na zadnjem občnem zbo-ru domačega društva je bil izvo-ljen za člana razsodišča. Od pokoj-nika se bomo poslovili danes po-poldne ob 18.30 na Proskeu.

V kratkem bo gradbeno podjetje Marcon začelo popravljati streho hiše v Ul. Donizetti 1 in bo pri tem ogradoval gradbišče z leseno ogrado. Zaradi tega je občinska uprava u-vedla prepoved parkiranja vzdolž ograde do zaključka del.

Neroden padec v bolnišnici

Včeraj ob 12. uri so sprejeli na ortopedskem oddelku bolnišnice 77-letno Giacchino Vitreth iz Ul. Ca-nova 25, ki je predvčeršnjim ju-traj nerodno padla na vrtu glav-ne bolnišnice.

Zaradi zloma leve stegnenice se bo morala zdraviti približno tri me-sece.

Padla je z lestve

Včeraj ob 14.40 so sprejeli na ortopedskem oddelku bolnišnice 67-letno Maddaleno Ravallio vd. Ca-stro iz Ul. Santa Giustina 20, ki ne bo zaradi zloma desnega stegnenice in verjetnega zloma desne stegnenice morale zdraviti dva meseca. Ženska je okrog 11.45 v svojem stanovanju padla z lestve.

Tudi v našem uredništvu sprejemamo prispevke šolo-spominek v Cerknem

ZADNJA SEJA OBČINSKEGA ODBORA PRED POČITNICAMI

Študija o urbanistiki in delne spremembe regulacijskega načrta

Nove in širše ulice v Šklednju, nova poslopja za škofijsko semenišče zeleno področje v Ul. Baionti in olajšave za verske in podporne ustanove, ki razpolagajo v mestu s svojimi zazidalnimi zemljišči

Pred avgustovskimi počitnicami je bil tržaški občinski odbor sestel še enkrat in sprejel več važnih sklepov s področja urbanistike. Med drugim je odobril več sprememb v mestnem regulacijskem načrtu in odobril izdatke 24 milijonov lir za japonsko skupino arhitektov «Ken zo Tange & Urtes».

Ti morajo v 180 dneh proučiti tr-žaško ozemlje, upoštevati pri tem tudi spoznanja, od katerih se je ob-čina dokopala tudi s pomočjo znan-stvenih centrov, predvsem kar za-dova urbanistiko, industrijski in tr-govski razvoj, povezavo z velikimi komunikacijskimi sredstvi in notra-njim prometom, kakor tudi s pro-metom vsega vzhodnega področja dežele Furlanije — Juljske krajine. Kenzo Tange je arhitekt, ki se je v Italiji že uveljavil. Znan je pred-vsem, ker je podoben razvojni ur-banistični načrt glede na vse go-spodarske in družbene dejavnike že izdelal po naročilu mestne uprave v Bolgoini.

Odbor je nadalje sprejel sklep, ki zadeva openško pokopališče, ki bo odstranjeno iz centra vasi, kjer trenutno nahaja, na 115 tisoč kvadratnih metrov obsežno področ-je, ki ni namenjeno zidavi, med Narodno in Bazoviško ulico.

Odbor je nadalje imenoval po-sebno strokovno komisijo, katere naloga bo proučiti nastali položaj pod Ul. Battisti, kjer bo treba ob-roditi obke nad potokom, ki se po-i njo steka v morje.

Velik del dela občinskega odbora in drugih tehničnih organov pa za-deva znanje tedne spremembe k iz-vršenju regulacijskemu načrtu tr-žaškega mesta. Te zadevajo pred-vsem nekatera manjša mestna pod-ročja, vendar jih mora odobriti de-želni urbanistični odbor.

«Variant» je občinska uprava že odobrila in tudi ustreznega svetova-lska komisija, osredotočena pa so na tri mestna področja, kjer bi bil potreben javni družbeni poseg za rešitev nekaterih krajevnih in sploš-nih problemov.

podpira
dijaško malico

Za pravilno izbiro univerzitetnega študija

Tisto, pred čemer se bo znašlo precej naših abiturientov sred-njih šol, ki bodo želeli nadalje-va študij na univerzi, je vprašanje: Kaj bi jim svetovali?

Ne svetovati ne, mislim, da bi bilo to najslabše. Še prijatelju, ki ga dobro poznam in vem, ali vsaj mislim, da vem, kaj mu prija, k čemu je nagnjen, bi si ne upal svetovati. Marsikomu se zdi, da izbira študija ni tako te-žava stvar. Prepričan pa sem, da ta «marsiško» ni v tistem šte-tilu, ki je tako svojo zbirno že opravil pred leti. Priiti danes iz srednje šole pomeni biti še pre-več nerazgledan. Pustimo suho-parnost in «nacionizem», s kate-rim nas bajejo že od osnovne šole, preskočimo mladostne, pubertetne življenjske in vizije o lastni bodoč-nosti, ki so nam jih marsikdaj in v veliki meri vcepili stariši te-družba. Sicer že to, kar sem po-vedal, popojuje izbiro nadaljnje-ga študija, a jaz bi raje pouda-rih še nerazgledanost v smislu življenjske neizkušenosti, popolne-ga nepoznanja univerzitetnega si-stema, študija, finančnih zmoglj-i-vosti in to, kar se mi zdi še naj-važnejše, nepoznanje samega se-

be, nepripravljenost realnega oce-njevanja lastnih interesov, težnja, skratka lastne osebnosti. Tu bi lahko razvili dolgo diskusijo, ki pa bi bila verjetno koristna le, če bi bila neposredna, v direktnem stiku z mladencem ali mladinko, ki želi nadaljevati študij. Tu bi lahko svetoval le knjigo «Izbira visokošolskega študija», tiskano v Jugoslaviji, ki sicer ni nekaj ne-zmoličnega, vendar lahko pripo-more, da se vsako malo psiholo-ško «testira», da vidi, kaj bi mu po njegovih sposobnostih in tež-njah najbolj prišlo.

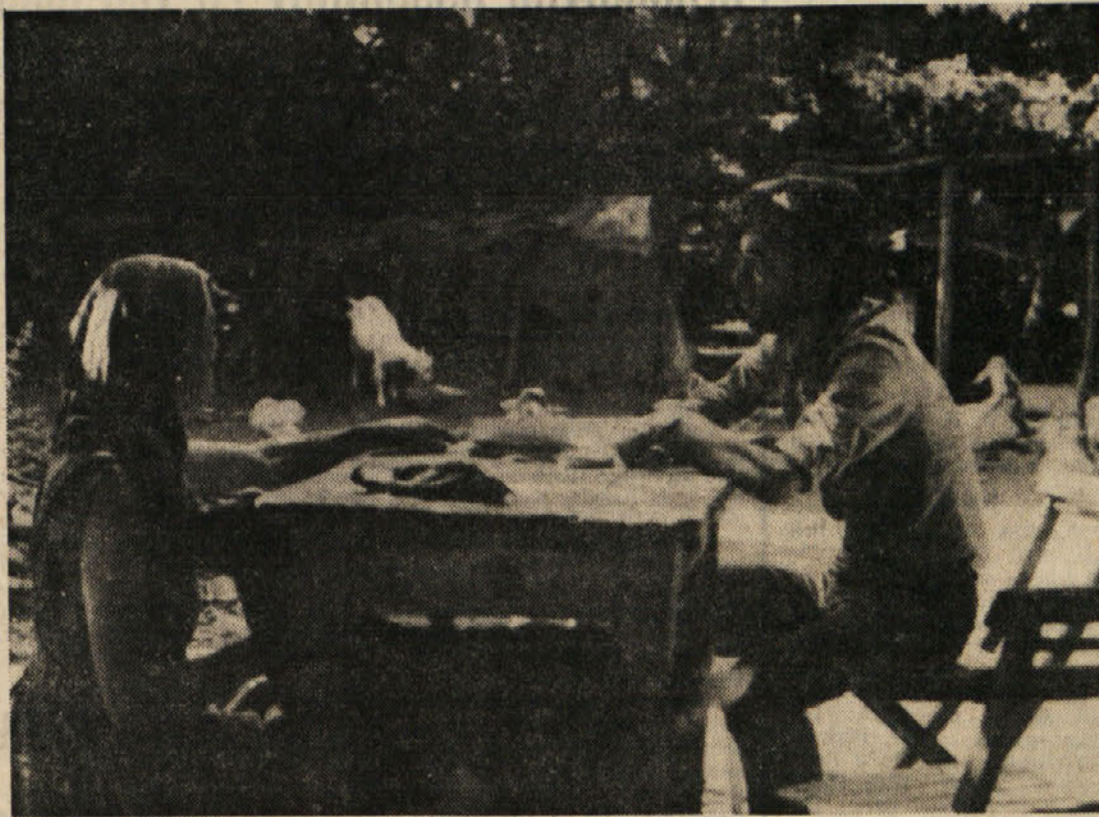
Nekdo je omenil diskusijo, ne-posredni pogovor med veterani univerze in bodočimi bruci. Toda, kdo bi moral biti pobudnik take-ga širšega pogovora? Pripomniti bi, da recimo Kasta organizira vsako leto po maturi večer z za-kušajo, kjer sicer nagradi najbolj-šega študenta, obenem pa že na-veže stike z novopečenimi knji-go-vodji glede njihove vključitve v življenje, njihove zaposlitve. Za tiste, ki pa izberejo nadaljnji študij, bi morali malo poskrbeti stu-dentski klubi.

Zakaj tega ne delamo? Oziro-ma, bolje, zakaj tega ne delamo

PRI ZAGRADCU ŽIVI ŽE DOLGO LET V GOZDU ČUDNA ŽENSKA

Efa, prijazna samotarka pod Volnikom

Njen svet: dva šotora, podrt avto, lesena hišica in cel kup živali

Naš sodelavec v razgovoru z Efo. Vsenakrog in seveda pod mizo razne živali. Koza mu je celo skušala pojesti beležko

«V majhni koči sredi jase v goz-du živi stara ženska s svojimi ko-zami; nabira gobe, cvetje...» veči-noma se začnejo tako pravljice, da-mes pa je to začetek našega čla-ka, ker v resnici živi na Krasu ta-ka ženska.

Zdi se neverjetno, da lahko ob-staja kaj takega ob mestu, ki ni prav majhno. V začetku sploh ni sem verjel temu, kar so mi pravi-li domačini v bližnji kmetiji v Zagradcu, pa sem se tolažil, da tudi če ni res, nisem zapravil po-poldneva, saj ob kozarcu domačega vina, ob okusni «panceti» in siru, ni dan zapravljen.

«Res, že 12 let živi tam, kar ta-ko v gozdu. Ima cel kup živali, tudi mi smo ji dali psa...» «Uboga ži-val» je pripomnila gospodinja. «Kaj uboga žival», jo je takoj prekinil stari gospodar, «še dobro se ima tam v gozdu. No, če pa ne ver-jamete, vas bom jaz pospremlil do Efe».

«Tudi jaz bom prišel, ata» je pro-sil mali plavalasi Andrej. «Pa se nič ne bojiš?» sem se začudil. Ni mi odgovoril, verjetno se je bolj bal moje črne brade kot Efe.

Tako smo se napotili v gozd in po poti sem zvedel še nekaj stva-ri o Efi.

«Ima že več kot 60 let, pa vseeno prihaja v vas na sestanke. Tudi pozimi, v snegu in burji je od vseh najbolj točna».

Kar na lepem je začel lajež, me-rtetanje, kikirikanje — dospeli smo v Efino kraljestvo. Na desni star avto, bolj naprej dva šotora iz desk in plati in lesena hišica. «Efa, Efa!» je zaklical moj voditelj. «Morda je šla v vas ali pa kam v gozdu.» Psa sta lajala in se zaga-njala proti nam, da me je bilo kar

strah, da veriga ne popusti. «Mir, kaj lajate!», se je nenado-ma oglasilo izza dreves. Na majhno jaso je stopila Efa.

«Kaj, ste prinesli liter vina, da ne bo tako peko?» se nam je smeje približala. «Časnikar ste? Oh, nikar ne pišite o meni, ali pa vsaj tako malo, da nihče ne zapazi. Ve-ste, če se razve o meni, bo tukaj ljudi kot toče. Že tako prihajajo sem, triještini». «Mulot» mi lovio košico, drug dan čotajo piščeta. Prinesejo sicer kaj kave, pa si jo krvavo zaslužijo: pušajo smeti, sa-vina, ob okusni «panceti» in siru, ni dan zapravljen.

«Ze prav, Efa, pa ne bom točno napisal kraja, kjer živite, saj je okrog Volnika dosti dolin in jas, pa vas ne bodo našli».

Prinesla je nekaj stolov k mizi v senci pod hrastom in sva se za-čela pogovarjati. «Ah, za Primor-ski, pišete. Veste, da sem bila v Repniču prva raznašalka Primor-skega, pa prej tudi Partizanskega dnevnika? Vso partizansko litera-turo sem imela doma, pa me je nekdo zatažil, in so me Nemci pe-ljali v Koroncu. Sonja mi je bilo ime v partizanu. «Sonja, Efa...» kakor vam je pravzaprav ime?»

«Albina sem, Albina Muženič vdo-va Bembič, pa me vsi poznajo kot Efo. Doma sem s Kortine, pri Ber-tokih, v šolo sem hodila v Prade. Pridna sem bila v šoli, veste, učil-jelca je vedno pravila, da je Zor-ka najprijetljiva učenka...» samo za molitve ne preveč, se je spet zasmejala Efa. «Potem sem prišla delat v Repnič. Po vojni sem se naselila v majhno hišo in sem i-mela nekaj živali na vrtu. Pa so mi hleba prodali... in kam naj bi šla v gozdu?» Psa sta lajala in se zaga-njala proti nam, da me je bilo kar

Vas ne zebe?» «Malo že, pa imam volnene obla-ke, dobre čevlje in «špargert». Sne-ga pa je dosti: letos ga je bilo to-liko, da mi je zamelo vso kopo se-na in sem morala v vas po malo sena, da sem lahko dala kozam jest. So dobri ljudje in vasi, jaz sicer nikogar nič ne vprašam, pa mi vseeno pomagajo.»

«Niste bila nikoli bolna?» «Kdo, jaz? Živim v naravi, pa kaj bi zbolela. Tifus sem imela, ko sem bila v Koroncu, in nič drugega. No, letos me je pičil mo-dras, a so me vojaki takoj oče-pljali v bolnišnico. Jaz sem si re-kla: jo bom zvečer popihala in bom šla domov s korjoro. Pa so me držali pet dni na pregledu. Na kon-cu mi je «primarjo» rekel, da sem zdrava kot riba. Bila sem tako za-zdravljena za živino, a dobri ljudje so pršli molzt in so prinesli tudi nekaj živeža in vode. Veste kakaj pride toliko ljudi sem? Ker sem prijazna, tudi z nadležnimi, in me vsi bišijo!...»

Res je Efa prijazna tudi z na-dležnimi, saj je bila tako prijaz-na z nami, ki smo jo kar precej nadlegovali s svojimi vprašanji, da nam je ponudila celo kavo: «Boste pili eno kavico?» «Bomo, hvala.» «Takoj, grem samo po nekaj po-len.» Kmalu se je vrnila iz gozda z naročjem drv, zakurila je ogenj in pripravila kavo.

«Bi hotela kavo kave...» se je Efa rogala kozam, ki so se zbrale okoli nje, «vse bi mi pojedle, še izpod pazduhe mi odnašajo kruh.»

Uredništvo in uprava Primor-skega dnevnika čestitata svoji bivši raznašalki ob njenem 66. letu in ji poklanjajo v dar letno naročnino na dnevnik.

Efa in Nežka — neločljivi prijatelji

«Meni pa beležko. No, povejte mi še nekaj stvari: od česa živite?» Prodajam jajca, piščeta, mleko. Kozjega mleka je okoli Trsta ma-lo, pa prihaja celo iz mesta nek-lekarnar ponj sem. In nabiram tudi cvetje in gobe. Za gobe imam tak nos... kakih deset «enlov» je pri-šlo sem nabirat gobe pred časom, pa sem kar smuknila pred njimi in cik cik! sem pobrala vse jaz. Včasih pa mi tudi kdo prinese kaj, malo kave... za kaj ko tako dragel!»

Res čudna ženska. Visoke in kre-pke postave, ravna kot sablja. Že od vsega začetka me je mučilo vprašanje, koliko let ima. Sicer ni kavalirsko vprašati žensko koliko je stara, pa sem se končno odločil.

«Koliko let mi daste vi? 66 jih imam, rojena sem 31. julija 1904.» «Pa saj je 31. julij jutri. Česti-tam vam, res bi človek ne verjel, tako mladostno izgledate!»

«Jaz, kaj ne bi bila čila, ko ži-vim v naravi že toliko let.» Poslovil sem se, ker je sonce že izginjalo za drevesi. V meni je bilo nekoliko otožnosti, ko sem gle-dal to žensko, ki živi srečna, pro-sta, brez skrbi našega vsakdanje-ga, civiliziranega življenja. Res je lepo živeti tako v naravi, vsaj ne-kaj časa. Dobro uro pozneje sem sedel v avtu, ki je brez proti me-tu. Mudilo se je mi, bil sem v skrbih, ker je bilo že pozno, vra-čal sem se v «civilizirani» svet. Mo-ram priznati, da sem vsaj malo zavidel Efi njeno mirno, prepro-sto in zdravo življenje v naravi. V tisti naravi, ki je tako daleč od mesta, preveč daleč od nas.

SERGIJ PREMUR

PREDEN GRESTE NA DOPUST, naročite se na

PRIMORSKI DNEVNIK

Poslujemo vam ga v kateri koli kraj,

tudi v inozemstvo

15-DNEVNA NAROČNINA L 600

Telefonirajte na št. 93-808

RADIO VELETRŽIJA

NEDELJA, 2. AVGUSTA

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Glasba za klavir; 10.00 Godalni orkester; 10.45 V praznični tonu; 11.15 Oddaja za najmlajše; 11.50 Ringaraja; 12.00 Naborna glasba; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Z glasbo po svetu; 15.30 Codignola; «Sirjenje» (drama); 16.30 Orkestri lahke glasbe; 17.30 Primorska poje; 18.00 Miniaturni koncert; 18.45 «Pratika»; 19.00 Jazz; 19.30 Glasba iz filmov; 20.00 Sport; 20.45 «Zadovoljni Kranjci»; 21.00 Plošče; 22.00 Nedelja v sportu.

TRST

9.00 Tamburaški ansambel; 10.30 Tržaski motivi.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 15.30, 20.15, 23.30 Poročila; 7.40 Jutranja glasba; 8.40 Nedeljska glasba; 9.00 Nedeljsko srečanje: Skrb za stare ljudi; 9.15 Nedeljske pesmi; 10.15 Uspeli motivi; 10.30 Plošče za poletje; 10.45 Operni zbori in baleti; 11.00 Plošče; 11.30 Današnji pevec; 12.00, 12.45 in 16.00 Glasba po željah; 12.35 Znanjopolitični pregled; 14.05 Dogodki in odmevi; 14.20 Pevce dneva; 15.00 Povejke; 15.15 Uspeli motivi; 17.00 Prenos RL; 19.00 Priljubljeno jim; 19.20 Valčki; 20.00 Poje S. Diestel; 20.30 Prenos RL; 23.10 Plesna glasba; 23.35 Športna nedelja.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 9.00 Skladbe za godala; 9.30 Naborna oddaja; 11.15 Plošče v senca; 12.38 Hit-Parade; 13.15 Program za popolne; 15.10 Glasbeni kontrasti; 16.30 Popolne z Mino; 17.00 Predvečerašnji, večeraj in danes; 18.00 Nedeljski koncert; 19.30 Pisana glasba; 20.25 Glasbeni variete; 21.15 «I solisti venetia».

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Plošče; 9.35 Veliki variete; 11.00 Telefonski pogovori; 13.00 Kvizi narobe; 13.35 Juke box; 14.00 Ansambel Cetra; 14.30 Skladbe za pihalne godbe; 15.30 Preizkušajo se dileti; 16.20 Popolninski spored; 17.30 Glasba in sport; 20.10 Beethovne simfonije; 20.40 Orkesteri Manovani; 21.05 Nove plošče; 21.30 Prikrita Italija; 22.10 Radijska priredba; 22.45 Francoski program.

III. PROGRAM

9.00 Koncert za začetek; 11.25 Nabožni motivi v glasbi; 12.20 Haydnovi trii za klavir; 14.00 Folklorna glasba; 14.10 Izraelski simfonisti orkester; 15.30 Seneka; «Petras»; 16.50 Brahmsove skladbe; 18.00 Latinsko-ameriški pisatelji; 18.45 Pisatelji, bolezen, zdravilo; 19.15 Koncert; 20.15 Preteklost in sedanjost; 21.30 Radijska priredba.

SLOVENIJA

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 18.00, 20.00, 23.00 Poročila; 8.30 Za kmetijske proizvajalce; 9.05 Radijska igra za otroke; 9.47 Skladbe za mladino; 10.05 Srečanja v studiu 14; 11.05 Še pomnite, tovariši...; 11.25 Pesmi borbe in dela; 11.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 14.30 Nedeljska reportaža; 14.50 Z novimi ansambli domačih pevcev; 15.05 Prikljubljene melodije; 15.30 Humorne teke tedna; 15.50 Klavir v ritmu; 16.05 Iz opernega sveta; 17.00 Zabavna radijska igra; 17.40 Orkester Atija Sossa; 18.05 Nedeljsko športno popoldne; 19.15 Glasbeni razglednice; 21.00 V nedeljo zvečer; 23.20 Igramo za ples; 00.05 Literarni nočturno; 00.15 Jazz.

ITAL. TELEVIIZIJA

11.00 Maša; 12.00 Naborna oddaja; 12.15 Kmetijsko; 15.00 Kol dirke za pokal Matteotti; 18.15 Program za mladino; 19.15 Meje močnega; 19.50 Sport in kronike strank; 20.30 Dnevnik; 21.00 Saga o Forsythih; 22.15 Športna nedelja; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

18.25 Lahka atletika, prenos iz Sarajeva; 21.00 Dnevnik; 21.15 Program za Orietto Berli; 22.15 Habitat.

JUG. TELEVIIZIJA OD 2. DO 8. AVGUSTA 1970

NEDELJA, 2. avgusta
21.00, 23.15 Poročila; 10.30 Ansambel Slak; 11.00 Kmetijska oddaja; 11.50 Mozaik; 11.55 Sešastijan in odrasli; 12.45 TV kazipot; 13.15 Dubrovniške poletne prireditve; 16.30 Past za Papeško; film: 18.25 Atletski polfinali za pokal Evrope; 21.35 M. Sušmet; Laetovka in policaj; 22.25 Videofon; 22.40 Športni pregled; 23.15 Risanke; 23.45 Filmski festival v Pulju — zaključek.

PONEDELJEK, 3. avgusta

21.00, 23.50 Poročila; 19.15 Obzornik; 19.30 Risanke in se kaj; 20.05 Narodna in zabavna glasba; 21.35 Waterpolo Triglav; Mornar — prenos iz Kranja; 22.45 Dokumentarno-feljtonska oddaja TV Zagreb.

TOREK, 4. avgusta

21.00, 23.50 Poročila; 19.15 Obzornik; 19.30 Deklica z zlatimi stonjali; 19.45 Risanke; 20.05 Sonja Gabršček, pevka Françoise Hardy; 20.30 Človek v vozilu; oddaja iz cikla Cesta in mi; 20.45 Cikcak; 21.35 Iz sveta fantastike; Preprovalni planet — amer. film; 22.10 Zbiristke.

SREDA, 5. avgusta

21.00, 23.30 Poročila; 19.15 Obzornik; 19.25 Mladinski quiz TV Sarajevu; 20.05 Popolnarna glasba;

PONEDELJEK, 3. AVGUSTA

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slov. narodne; 11.50 Harmonika in cordovos; 12.10 Pomenek s poslušalkami; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 15.00 Tamburaški ansambel; 17.20 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Zborovski petje; 19.15 Zbrane melodije; 20.00 Športna tribuna; 20.30 Pesmi; 21.00 Romani, ki so vplivali na zgodovino; 21.25 Romantične melodije; 21.45 Tenoristi Kortikoti; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Prireditve pesmi; 15.45 Simfonistični koncert.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.00, 15.30, 17.00, 18.00, 20.15, 23.30 Poročila; 7.40 Glasba za dobro jutro; 8.40 Vesela glasba; 9.00 Juke box; 10.30 Plošče za poletje; 10.45 Moderna glasba; 11.00 Povejke; 11.30 Glasbeni vrtljaki; 11.45 Plošče Ricordi; 12.10 in 12.45 Glasba po željah; 14.05 Športni ponedeljek; 14.15 Lahka glasba; 15.00 Povejke; 15.15 Uspeli motivi; 16.30 Rezervirano za mlade; 17.05 Športni pregled; 17.20 Znanji pevec; 18.15 Mali oder; 19.00 Plošče; 19.45 Operne skladbe; 20.30 Prenos RL; 23.10 Orkestri v večeru; 23.35 Večerni koncert.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranja pesni; 9.00 Vi in jaz; 11.30 Plošče za poletje; 12.10 Kontrapunkt; 13.45 Program s T. Remson; 14.00 Program za popolne; 16.30 Glasbena paleta; 17.00 Glasbena paleta; 18.15 Nove pesmi; 19.30 Lupa park; 21.05 Simf. koncert; 22.10 XX. stoletje; Rosa Luxemburg.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Sopranistka Anna de Cavarieri; 9.00 Romantika; 9.35 Orkester; 10.00 Radijska priredba; 10.35 Telefonski pogovori; 13.00 Program s Pippom Baudom; 14.00 in 16.50 Zakaj in kako?; 15.00 Poljudna enciklopedija; 16.00 in 16.35 Pesmi z neapeljskega festivala; 17.55 Glasbeni aperitiv; 20.10 Glasba po željah; 21.15 Pianistka Dora Musumeci; 22.10 Kvizi narobe; 22.43 Fantastični Berlioz.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 10.45 Haendlova skladbe; 11.05 Od gotike do baroka; 11.45 Sodoba Ital. glasba; 12.20 Vzoredna glasba; 14.00 Lisztova skladbe; 14.20 Paganinijevi Capricci; 14.30 Simf. skladbe; 15.30 Leharjeva opera «Vesela vdova»; 17.35 Pavesejeva poezija; 17.45 Jazz; 18.45 Plošče klasične glasbe; 21.30 Na sporedu so skladbe Stradelle.

SLOVENIJA

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 18.00, 20.30 Poročila; 8.45 Informativna oddaja; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Za mlade radovedneže; 10.25 Orkester Bela Sanders; 10.45 Potniški pozdravi; 11.15 Pri vas doma; 13.10 L. M. Skerjanc; Suita v starem slogu; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Majhen koncert pihalnih orkestror; 14.15 Obvestila in zabavna glasba; 15.10 Operetne melodije; 15.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.30 Glasbeni intermezzo; 16.40 Zabavni zbori; 17.00 Vsak dan za vas; 18.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne; 19.45 Naš podlistek; 20.15 Ansambel Milana Krizana; 21.00 Ansambel Verdi; «Moč usode» — I. del; 22.20 Lepe melodije; 23.15 Jazz; 00.05 Literarni nočturno; 00.15 Povejke; 00.40 Orkester Nelson Riddle.

ITAL. TELEVIIZIJA

18.15 Program za mladino; 18.45 Cirkus na ledu (moskovski dokumentarec); 19.15 Delfin in letalo (TV film); 19.45 Sport in ital. kinom; 20.30 Dnevnik; 21.00 Hitchcock: Lov na tatu; 22.50 Premiere; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Srečanja; F. Malipiero; 22.15 Ganski nacionalni balet.

Obstoj državljansov slovenskega jezika na Goriškem predstavlja obogatitev za vso pokrajinsko skupnost

To je rečeno v delovnem programu strank leve sredine za goriško pokrajinsko upravo Pokrajini je treba dati sodobnejši delokrog - Bolj tesno sodelovanje s Slovenijo

V torek zvečer se sestane pokrajinski svet v Gorici. Na seji bodo, kot smo že poročali, izvolili predsednika in odbornike. Po sporazumu, ki so ga sklenile stranke leve sredine izgleda, da bo bodoči pokrajinski odbor takole sestavljen: predsednik dr. Bruno Chientaroli (KD), podpredsednik bo Marko Waltritsch (PSI), ki bo imel tudi resor za osebe, odbornik za javna dela bo Tacchinardi (PSU), odbornik za proračun in programacijo bo Roberto Lodi (KD), odbornik za zdravstvo Ermellino Perissin (KD), odbornik za socialno pomoč Ezio Botegaro (KD), odbornik za turizem, šolstvo in kmetijstvo bo Mario Corbato (KD). Izvolili bodo tudi dva namestnika, ki pripadajo krščanski demokrati stranki. Njunimi imeni še nista zani. Ta odbor bo podpirala tudi Slovenska demokratska zveza.

Okvirni program delovanja pokrajinske uprave so prejšnji teden odobrila vodstva vseh strank leve sredine. V njem so tudi točke, ki zadevajo tudi vprašanja slovenske narodne manjšine na Goriškem.

O naši manjšini je v programu rečeno: «Levosredinske stranke so mnenja, da predstavlja obstoj državljansov slovenskega jezika na Goriškem dragoceno priliko za obogatitev demokratske osnove za vso pokrajinsko skupnost. Ta obstoj je treba valorizirati kot sredstvo in boljše garancije za posebno in stalno sensibiliteto v mednarodni funkciji, ki jo ima goriška pokrajina do prebivalstva onkraj meje.»

«Zaradi tega je treba pospeševati sodelovanje slovenske nacionalne skupnosti v političnem, gospodarskem, socialnem in kulturnem življenju v enakosti pravic. Treba je pospeševati medsebojno spoznavanje.»

V programu je tudi točka, ki predvideva povečanje stikov s krajevnimi upravami onkraj državne meje in tudi z drugimi podonavnimi državami.

Zanimiva točka programa je tista, ki predvideva stalni dialog z opozicijskimi silami. Kot opozicijske sile večinske stranke smatrajo komuniste, socialproletarce in liberalce, fašiste sploh ne bodo upoštevali.

Program je zanimiv, ker skuša dati pokrajinski upravi novo lice. V glavnem so v tem programu poudarile točke iz socialističnega in demokratskega volilnega programa, po kateri je stara upravna oblika pokrajine izgubila na vrednosti. Zaradi tega je treba v realnosti delne upravljanja dati pokrajinom nov obraz, novo obliko sodelovanja z občinami. Zaradi tega se bo pokrajinska uprava v Gorici zavzemala za ustanavljanje konzorcijev med občinami, podpirala bo te konzorcije posredovala bo pri deželni upravi za rešitev raznih problemov.

Program je zanimiv, ker skuša dati pokrajinski upravi novo lice. V glavnem so v tem programu poudarile točke iz socialističnega in demokratskega volilnega programa, po kateri je stara upravna oblika pokrajine izgubila na vrednosti. Zaradi tega je treba v realnosti delne upravljanja dati pokrajinom nov obraz, novo obliko sodelovanja z občinami. Zaradi tega se bo pokrajinska uprava v Gorici zavzemala za ustanavljanje konzorcijev med občinami, podpirala bo te konzorcije posredovala bo pri deželni upravi za rešitev raznih problemov.

Program je zanimiv, ker skuša dati pokrajinski upravi novo lice. V glavnem so v tem programu poudarile točke iz socialističnega in demokratskega volilnega programa, po kateri je stara upravna oblika pokrajine izgubila na vrednosti. Zaradi tega je treba v realnosti delne upravljanja dati pokrajinom nov obraz, novo obliko sodelovanja z občinami. Zaradi tega se bo pokrajinska uprava v Gorici zavzemala za ustanavljanje konzorcijev med občinami, podpirala bo te konzorcije posredovala bo pri deželni upravi za rešitev raznih problemov.

NA SEJI FEDERALNEGA ODBORA

VODSTVO KPI JE PROTI UPRAVAM LEVE SREDINE

Sabbadini in Bergomas v pokrajinskem odboru stranke

Pokrajinski in kontrolni odbor komunistične stranke za Goriško sta imela sestanek, na katerem sta poudarila splošno položaj in stanje na Goriškem s posebnim oziranjem na krajevno upravo. Glede na obstoječo politično kritiko pozivajo vse organizacije naj konkretno prispevajo k izvedbi smernice vodstva KPI za uveljavitev delavskih zahtev in ukrepov v okviru in sestavi KPI so izrekli bistveno odklonilo stališče do sporazumov za odobro strank leve sredine tako v pokrajinski kot v goriški občinski upravi.

Poročilo navaja, da so se nekateri take koalicijske izkaze ne morejo za upravo že pred volitvami in zahteva večjo avtonomijo za krajevne uprave in večjo obnovitveno politiko v okviru demokracije.

Poročilo pravi nadalje, da je nerazumljivo nadalje sodelovanje med socialisti in socialdemokrati, ki sta pri volilni kampanji imeli tako nasprotujoče stališče. Zato bo KPI nadaljevala s svojo borbo proti koalicijski leve sredine ter se bo potegovala za demokratsko alternativo in za enotnost vse politične levice ter za njihovo sodelovanje v borbi proti konservativnim in reakcionarnim silam.

Končno so na seji Zveznega odbora KPI izvolili D. Sabbadinija za člana tega odbora in F. Bergomasa (ki je bil dolgo let pokrajinski tajnik CGIL in je podal ostavko na to mesto) v tajništvo Federacije KPI.

Prijava kmečke škode zaradi neurja in toče

Kmečka zveza obvešča slovenske kmete, katerim je toča ali nevihta povzročila škodo na pridelkih, da lahko vložijo zadevne prijave na njenem uradu v Gorici, UL, Malta št. 2.

Jutri konferenca o ljudskih gradnjah

Jutri, v ponedeljek, 3. t. m. ob 17. uri, bo na sedežu Zavoda za

mov itd. Pokrajinska uprava se bo zavzemala za reševanje raznih problemov, ki so še vedno aktualni na Goriškem. Skušala bo dokončati cestno mrežo, zavzemala se bo za nadaljevanje avtocest proti Ljubljani na jugoslovanskem ozemlju, zavzemala se bo za odprto železniškega prehoda za tretje države. Prav tako bo pokrajinska uprava med ustanovitelji goriškega avtoporta.

Zdravstvene ustanove je treba modernizirati. Pokrajinska uprava se bo zavzemala za nadaljevanje zdravstvene reforme v umobolnici, sodelovala bo z raznimi občinami za rešitev problema subnormalnih otrok. Tudi na drugih področjih se bo pokrajinska uprava zavzemala za čimvečje sodelovanje z delom področnih ustanov. Stranke leve sredine so se obvezale, da bodo potom svojih izvoljenih predstavnikov skušale v tej mandatni dobi izvesti zelo obširen program.

Potrjena občinska uprava v Števerjanu

V zvezi z našim pisanjem o te-

žavah, ki jih je imela občinska uprava v Števerjanu glede izvolitve župana in odbornikov sprito nekaterih nepravilnosti v proceduri, so nam z županstva sporočili, da so te dni prešli končno odločitve pokrajinskega kontrolnega urada, s katero so potrdili izvolitev župana Klanjščka in izvoljenih občinskih odbornikov.

VESTI IZ ŠTANDREŽA

Zahvalno pismo prirediteljev za pomoč pri nedeljski avtoteckmi

Pismo so naslovili tudi na uredništvo Primorskega dnevnika

Po razgibani ocenjevalni avtoteckmi preteklo nedeljo se življenje v Štandrežu zopet polagoma normalizira: seveda pa je poskrbel za to, da se na primeru razgibanosti tudi Juventina s svojo tradicionalno športno domačo športnikovo, ki je privabila vse dneve številne obiskovalce na njeno športno igrišče. Organizator nedeljske ocenjevalne avtoteckme, domače prosvetno društvo «Oton Župančič», je te dni poslalo zahvalno pismo vsem posameznikom in ustanovam, ki so pomagale pri pripravi in dobri potek športne manifestacije. Tako pismo je prejelo tudi goriško uredništvo Primorskega dnevnika. V njem se svetovno društvo zahvaljuje za prejeto darilo, ki je obogatilo številno nagrad za omenjeno avtotecko, ki je je prosvetno društvo «Oton Župančič» priredilo ob svojih 25. obletnici. To darilo, je še rečeno v pismu, je imelo poleg svoje materialne vrednosti tudi moralno ter je znatno pripomoglo k boljši izvedbi celotne manifestacije.

Zahvalna pisma so poslali še SPZ v Gorici, pokrajinski upravi, športnemu društvu Juventina, Kmečki banki v Gorici, trgovskim podjetjem Koren, Market S. Andrea in Marzoli - Nanut, dalje zavarovalnici L'Abelle in avtoprevoznemu podjetju «La Goriziana».

Množica ljudi na cilju avtomobilске ocenjevalne vožnje prejšnjo nedeljo v Štandrežu

Množica ljudi na cilju avtomobilске ocenjevalne vožnje prejšnjo nedeljo v Štandrežu

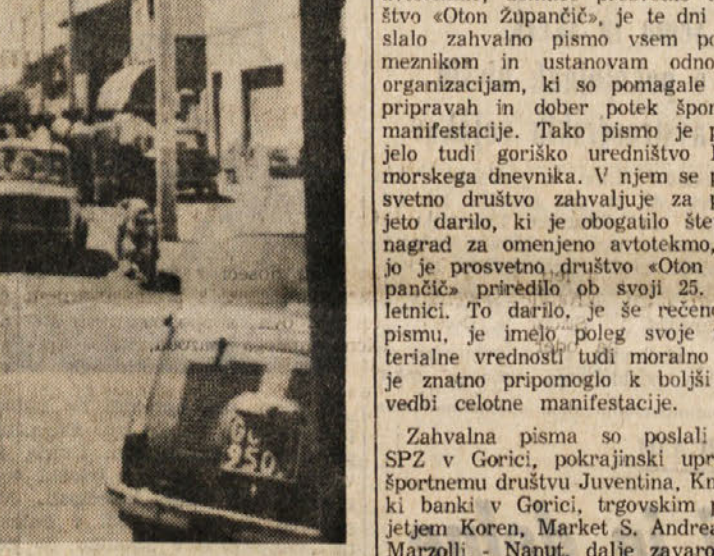
Zahvalno pismo prirediteljev za pomoč pri nedeljski avtoteckmi

Pismo so naslovili tudi na uredništvo Primorskega dnevnika

Po razgibani ocenjevalni avtoteckmi preteklo nedeljo se življenje v Štandrežu zopet polagoma normalizira: seveda pa je poskrbel za to, da se na primeru razgibanosti tudi Juventina s svojo tradicionalno športno domačo športnikovo, ki je privabila vse dneve številne obiskovalce na njeno športno igrišče. Organizator nedeljske ocenjevalne avtoteckme, domače prosvetno društvo «Oton Župančič», je te dni poslalo zahvalno pismo vsem posameznikom in ustanovam, ki so pomagale pri pripravi in dobri potek športne manifestacije. Tako pismo je prejelo tudi goriško uredništvo Primorskega dnevnika. V njem se svetovno društvo zahvaljuje za prejeto darilo, ki je obogatilo številno nagrad za omenjeno avtotecko, ki je je prosvetno društvo «Oton Župančič» priredilo ob svojih 25. obletnici. To darilo, je še rečeno v pismu, je imelo poleg svoje materialne vrednosti tudi moralno ter je znatno pripomoglo k boljši izvedbi celotne manifestacije.

Zahvalna pisma so poslali še SPZ v Gorici, pokrajinski upravi, športnemu društvu Juventina, Kmečki banki v Gorici, trgovskim podjetjem Koren, Market S. Andrea in Marzoli - Nanut, dalje zavarovalnici L'Abelle in avtoprevoznemu podjetju «La Goriziana».

Množica ljudi na cilju avtomobilске ocenjevalne vožnje prejšnjo nedeljo v Štandrežu

Množica ljudi na cilju avtomobilске ocenjevalne vožnje prejšnjo nedeljo v Štandrežu

ZAMUDNIKI, POHITITE Z VPISOM!

Šmarenski izlet Števerjancev na Veliko planino in v Bistrico

Ogledali si bodo tudi Gorenjski sejem v Kranju

Pri prosvetnem društvu «Briški grit» v Števerjanu nadaljujejo z vpisovanjem članov in prijateljev za enodnevni avtobusni izlet na Veliko planino in v Kamniško Bistrico, ki ga pripravljajo za praznik velikega šmarna v soboto, 15. avgusta. Za zamudnike je le še nekaj priložnosti na razpolago v avtobusu. Ti naj se takoj prijavi pri enem od naslednjih poravnjenikov za vpis: Cveta Komljanec, Ivana Hlede, Sonja Terpin ali Bruno Grauner.

V naslednjem objavljamo še nekaj podrobnosti izleta samega. Odnos iz Dvora v Števerjanu bo v soboto zjutraj točno ob 5. uri. Prvi postanek je določen v Kamniku, možen pa je še en krašči tudi prej. Od tu bodo šli izletniki z

ženično in potem še s sedežnico na Veliko planino, kjer bo v hotelu Simovec skupno kosilo. Za tem si bodo ogledali zanimivo planšarsko naselje z weekend hišami v pastirskem slogu in druge zanimivosti. Popoldne bodo obiskali še Kamniško Bistrico in njen izvir, na kar se bodo odpeljali na tradicionalni «Gorenjski sejem» v Kranju. Zvečer je predvidena prosta zabava na sejemskem prostoru, kjer bosta ob 20. do 24. ure nastopila znana ansambla Bardorfer in pa Zvonček, ki jih Števerjanci že dobro poznajo.

Povratek je predviden precej pozno, vendar je upati, da se bodo vrnili vsi zadovoljni in z lepimi vtisi s tega zanimivega poletnega izleta.

Povratek otrok s počitnic v Gorjah

Jutri, v ponedeljek, ob 14.45 se bodo vrnili goriški otroci, ki so letovali v Gorjah pri Bledu. Starši naj jih pridejo iskat ob navedeni uri na mejni prehod pri Rdeči hiši.

Jutri, v ponedeljek, ob 14.45 se bodo vrnili goriški otroci, ki so letovali v Gorjah pri Bledu. Starši naj jih pridejo iskat ob navedeni uri na mejni prehod pri Rdeči hiši.

Jutri, v ponedeljek, ob 14.45 se bodo vrnili goriški otroci, ki so letovali v Gorjah pri Bledu. Starši naj jih pridejo iskat ob navedeni uri na mejni prehod pri Rdeči hiši.

Jutri, v ponedeljek, ob 14.45 se bodo vrnili goriški otroci, ki so letovali v Gorjah pri Bledu. Starši naj jih pridejo iskat ob navedeni uri na mejni prehod pri Rdeči hiši.

Jutri, v ponedeljek, ob 14.45 se bodo vrnili goriški otroci, ki so letovali v Gorjah pri Bledu. Starši naj jih pridejo iskat ob navedeni uri na mejni prehod pri Rdeči hiši.

Jutri, v ponedeljek, ob 14.45 se bodo vrnili goriški otroci, ki so letovali v Gorjah pri Bledu. Starši naj jih pridejo iskat ob navedeni uri na mejni prehod pri Rdeči hiši.

Jutri, v ponedeljek, ob 14.45 se bodo vrnili goriški otroci, ki so letovali v Gorjah pri Bledu. Starši naj jih pridejo iskat ob navedeni uri na mejni prehod pri Rdeči hiši.

Jutri, v ponedeljek, ob 14.45 se bodo vrnili goriški otroci, ki so letovali v Gorjah pri Bledu. Starši naj jih pridejo iskat ob navedeni uri na mejni prehod pri Rdeči hiši.

Jutri, v ponedeljek, ob 14.45 se bodo vrnili goriški otroci, ki so letovali v Gorjah pri Bledu. Starši naj jih pridejo iskat ob navedeni uri na mejni prehod pri Rdeči hiši.

Jutri, v ponedeljek, ob 14.45 se bodo vrnili goriški otroci, ki so letovali v Gorjah pri Bledu. Starši naj jih pridejo iskat ob navedeni uri na mejni prehod pri Rdeči hi

Natečaj na pobudo p. d. «Tabor» na Opčinah ob 25-letnici osvoboditve

Pripovedovali so mi o domači govoricici v težkih časih...

O tem so učenke in učenci tržaških slovenskih šol na Opčinah napisali marsikaj zanimivega in poučnega

V petek, 17. t.m. smo v našem dnevniku začeli objavljati sestavke učencev in učenic nižje srednje in osnovne šole na Opčinah na temo «Pripovedovali so mi o domači govoricici v težkih časih», ki jih je prejel opensko prosvetno društvo «Tabor», ko je ob 25-letnici osvoboditve razpisalo na to temo natečaj. Danes nadaljujemo z objavami tistih sestavkov, ki vsebujejo marsikaj zanimivega in poučnega ter dokazujejo, da so se — in se še bodo — slovenski otroci, ki so se rodili v predzadnjem desetletju, podrobno seznanili z zgodovino zatiranja našega materinskega jezika, kar je prvi pogoj, da bodo vse življenje cenili čisti, ki so bile potrebne, da smo si vsaj na Tržaškem in Goriskem ponovno priborili slovenske šole, medtem ko bo za slovenske otroke v vseh pokrajini še vedno trajala.

LORELLA VAZZI

V. razred osnovne šole na Opčinah

Gospodična učiteljica nam je dala zanimivo prosti spis. Pisati moramo o naši govoricici v težkih časih. Zelo všeč mi je, da imam priliko o tem govoriti. Doma smo se o tem večkrat pogovarjali, kakšno je bilo življenje v tistih časih. Da preidevmo na to, kako je bilo z našo govoricico tedaj, bom opisala nekaj dogodkov.

Teta mi je večkrat pripovedovala o fašizmu. Saj je sama poskusila kako je bilo, ko je nekdo v openskem tramvaju nagovorila svojo sosedo v slovenski.

Na Opčine so prihajale mešarice in Krava in te so vedno govorile slovensko med seboj. Vendar so bili njihovi pogovori tihi. Kadar so se srečale na tramvajski postaji, se ni so pozdravile zato, da ne bi vzbudile pozornosti fašistov.

Ljudje so morali počiti in pisma pisati v italijanski, sicer so pisma zaplenili in niso dospela v drugi kraj.

Mnogi naši ljudje bi bili takrat radi čitali slovenske knjige, tega pa ni bilo mogoče, ker so jim knjige zaplenili. Vendar so naši ljudje po domovih vedno govorili slovensko in slovenska govornica se je ohranila.

Po drugi svetovni vojni so se spet po dvajsetih letih fašističnega nasilja odprle slovenske šole in slovenska govornica se je lahko tedaj trila med našimi otroki in ljudstvom in se bolj in bolj izpolnjevala. Vsi domačini se sedaj lahko pravo pogovarjamo v našem lepem jeziku in izrazimo svoje misli v lepi slovenski.

EDO KRAUS

III. A razred, srednje šole «Srečko Kosovel» na Opčinah

Teto N. sem poprosil, naj mi pripoveduje, kako je bilo takrat, ko so gospodarji v naših krajih fašisti. Ko sem ji postavil to vprašanje, me je teta žalostno pogledala, se globoko zamislila in začela:

«Počasi se je stiskal obroč okrog naših slovenskih šol. Slovinci smo imeli od dne do dne vedno manj pravic. Fašisti so ukinali leto za leto razrede, dokler jih niso popolnoma zatrli. Nekaj let je še živela zasebna slovenska šola v Cirila in Metodiju pri Sv. Jakobu. Toda učenci so morali polagati »na leto« težje na šoli v Postojni. Nazadnje je manjkalo še osem dni do konca šolskega leta. Učenci, ki so opravičili izpit v Postojni, so se veselo vračali domov. Njihovi učitelji smeh pa je omejeval v žalostno sozvočje glave, ko se je raznesla vest, da so slovenske šole dokončno ukinjene...»

Vprašal sem teta, kako je bilo s tistimi, ki se jim je razneslo slovenske šole. In mi je pripovedovala: «Se danes me žalost obide, ko se spominjam onega večera, ko se je v t. r. n. Bil je obupan, potrt, žalosten. Zavedal se je, da je vse, za kar se je trudil in delal ter živel, uničeno. Stal je, da nas čez nekaj dni čaka, in res, čez nekaj dni so se pojavili navedeni karabinjerji in ga odpeljali. Vsaka sedel za njim je izginila, mesec in mesec nismo videli, kakšna usoda ga je doletela. Po dolgih mesecih se je končno oglasil in prav na božični večer se je vrnil...»

TANJA ČUK

I. B. drž. srednje šole «Srečko Kosovel» na Opčinah

Sem učenka I. razreda srednje šole na Opčinah. Zelo rada poslušam starejši ljudi, ko pripovedujejo o starih časih. Nekega dne, ko je zjutraj, sem se stisnila k svoji mami. Vem, da so morali biti ob domaćini uri doma. Če je kdo mami, pa ni bilo kosila in ne večerje. Jutri, ko mi bo bilo, je ostal brez večerje. Najhuje pa je bilo, ko nismo smeli govoriti v domačem jeziku. Italijanci nismo zeli, ker

naši stari so bili v tem jeziku slabo podkovani, obenem so pa svoje otroke učili materinske. Hodil sem v nemško gimnazijo. Najboljši dijak pa smo bili, čeprav revni in slabo oblečeni. Slovinci. Bili smo »zonomi nase in na svoj narod. Zbirali smo se po privatnih hišah. Imeli smo svoje pevsko in dramsko društvo. Zvečer, ob ognjišču, smo prepevali v svojem jeziku in se pogovarjali o časih, ko bo zasijalo svobodno sonce tudi nam. Prišel je čas, ko so nas tako preganjali, da smo morali od doma. Zbežal sem v Jugoslavijo kot mlad fant. Domov sem se vrnil šele leta 1945 po vojni, kot zrel mož. Oče me je čakal, čeprav star 90 let. Ko me je zagledal, je bil ves srečen. Čeprav v svoji domovini, na rojstni kraj nisem pozabil in na svoje rojake. Spremljal sem vse, kar se je čez mejo dogajalo in trpel. Trpel sem, ko sem šiel, kako so streljali najboljše moške kot talce in borce. Trpel sem, ker sam nisem bil z njimi. Ubogi naši ljudje, koliko so pretrpeli, toda vendar so dočkali zmago. Sedaj imate svoje šole, vse kar potrebujete, pa se še ne učite. Ne zavedate se tega, kaj so vam priborili naši hrabri borci in junaki!»

Dedek se je zamislil. Nisem ga motila, ker sem razumela njegovo občutke. Pomoza me, da sem Slovenka in sem sklenila, da se bom pridno učila in tako pomagala svoji ljudstvu.

TANJA REBULA

III. C. drž. srednje šole «Srečko Kosovel» na Opčinah

Težke, zelo težke čase je že prebila naša lepa govoricica. Vendar lahko s hvaležnostjo in spoštovanjem stisnem roko našim zavednim prednikom, ki so nam jo ohranili skozi vsa vojna leta. Bili so zatirani, zaničevani, a preveč so ljubili domačo besedo, da bi jo zavrgli.

Nepojmljivo se mi zdi zaničevati človeka, ker govori drugačen jezik. Ali je zato kaj manj vreden? Fašistom se je zdelo to popolnoma razumljivo in so ravnali tako. Tvoj oče je svedel tudi hodil v italijanske šole. Na zunaj je izgledal kot stanovnjak hida.

Nekega dne je uboga kmečka žena s kosaro jajc, ki jih je pridelala po hišah, pomotoma stopila v razred. Profesor je skočil izza katedra in vrazil: «Fuori, sciatela!»

Moj oče ni bil od tega profesorja nikoli pričakoval kaj takega. Kaplja grenkobe je kanila v njegovo srce in prvič je razumel žalostno usodo našega naroda in veliko nalogo, ki jo mora v življenju vsi slovinci: boriti se za narodne pravice in ostati zaveden v trpljenju in veselju.

Veliko smo se in še veliko se bomo borili za svoje pravice. Tudi danes, ko so nam zasijali lepši dnevi, ostajamo zvesti svoji materini jeziku in bodimo ponosni na svoj narod. Saj smo tudi lahko: kajti, ko je na nekem predavanju povedal gospod Jęza, nardava re presojamo po množini, ampak po kvaliteti.

«Slovenski narod, je zapisal predsednik častnega odbora za proslavo 20-letnice Ivan Ahlin v slavni predstaviteljski listi, ki bi lahko dosegel uspehe in gradil bočnost na zgodovinski preteklosti, na kar se lahko opravi veliki narod. Marsikaj, kar so drugi narodi ustvarjali v zgodovini, mo-

SILVANA SKABAR

III. B. drž. srednje šole «Srečko Kosovel» na Opčinah

Večkrat mi mama pripoveduje, kako težko je bilo v času fašizma. V tem času je ljudstvo zelo trpelo, posebno pa otroci, ki so morali govoriti v šoli se med seboj italijansko, čeprav so bili nekateri učitelji Slovinci, so morali z otroki govoriti italijansko. Če tega ne bi storili, bi bili kaznovani.

Nekega dne so tri ženske šle v Trst prodajati mleko. Med potjo so se ves čas pogovarjale. Ko jih je neki fašist slišal, da govorijo slovensko jim je rekel: «La finisci parlar quella brutta lingua.» Ženske so se v solzah pogledale.

Tudi mojega dedka so hoteli fašisti prisiliti, da bi nosil fašistično obleko. Ker on tega ni hotel, so ga vedno sovražili.

Se men, ki nisem tega časa poznala, se mi zdi zelo hudo pri srcu, da je slovensko ljudstvo zelo trpelo in bilo brez slovenskega jezika.

MARIJA LAZAR

III. B. drž. srednje šole «Srečko Kosovel» na Opčinah

Večkrat mi domači pripovedujejo, kako je bilo pri nas doma v času vojne. Za ljudstvo so bili težki časi, ker niso smeli govoriti slovensko ampak samo italijansko.

Tako mi je mama nekega dne pripovedovala, kako se je godilo, ko je hodila v šolo. Ker niso smeli govoriti slovensko, so imeli v šolah učni jezik italijansko.

Učiteljico so imeli Italijanko, ki ni znala niti ene besede slovensko. Otroci se niso sporazumeli z njo, ker niso znali govoriti italijansko. Tako jih je vsakkrat, ko so ziniti slovensko besedo, vlekla »a lase in tolkla.

Tudi v trgovinah in gostinah je bilo prepovedano govoriti slovensko.

Nekega dne se je moja mama peljala s tramvajem v Zavrje koniti krompir. V tramvaju se je pogovarjala s prijateljicami po slovensko. Nasproti njih pa je sedel neki fašist. Kar naenkrat je zakričal, da kaj govorijo fisti preketi jezik. Na to so morale molčati vse pot. Nod so prespale v Zavrjah. Drugo jutro je prišla novica, da je njihov gospodar umrl v nekem taborišču v Italiji. Vozili so ga z enega taborišča v drugo in ga tako mučili, dokler je umrl. Imenoval se je Andrej Čok. Bil je štirinajstleten človek in zaveden Slovenec.

Navedbo so fašisti takšne Slovence mučili in pretepali do smrti.

Ljudje so v tistih časih mnogo pretrpeli, bodisi zaradi govoricice in velikega strahu od fašistov.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Dvajsetletnica Slovenskega okteta

Prvič je stopil na preprosti oder skromne slovenske vasi Šentvid pri Stični na Dolenjskem - Ponesel je slavo in lepoto slovenske pesmi na skoraj vse celine sveta - Proslava obletnice se je začela 25. julija in se bo zaključila danes z odkritjem spomenika «Ribničan Urban» iz 200 let starega hrasta Pismo iz Clevelanda - V Šentvidu nameravajo postaviti tudi spomenik Jurčičevemu Krjavlju

Pred dvajsetimi leti, ko je na preprostem oderu skromne slovenske vasi Šentvid pri Stični na Dolenjskem stopilo na oder osem mladih fantov iz Ljubljane in iz srca zapelo vrsto domačih pesmi. Tečaja so si našli tudi te pomnožno ime, kot je bila ponosna njihova pesem: Slovenski oktet. Od tedaj je minilo polnih dvajset let. Slovenski oktet je zrastle do vrha slovenske poustvarjalne umetnosti na področju narodne pesni. Ponesel je slavo in lepoto slovenske pesmi skorajda na vse celine sveta. Tisoč in tisoč so prav po Slovenskem oktetu spoznali lepoto slovenske pesmi in tudi narod, ki ga je ta oktet predstavil.

«Slovenski narod, je zapisal predsednik častnega odbora za proslavo 20-letnice Ivan Ahlin v slavni predstaviteljski listi, ki bi lahko dosegel uspehe in gradil bočnost na zgodovinski preteklosti, na kar se lahko opravi veliki narod. Marsikaj, kar so drugi narodi ustvarjali v zgodovini, mo-

ramo mi doseči z zavestnim prehitvanjem časa, s premagovanjem številnih ovir, s spodbujanjem številnega malega naroda, toda splošno, zlatnega in pridnega, ki dosega vedno nove pomembne gospodarske in kulturne uspehe. Slovenci ne more tekmovali z velikimi narodi, piše dalje Ivan Ahlin, ne da bi gojila svojo lastno kvaliteto. Razvoj terjaja od našega naroda še posebno intenzivnost, prizadevanost in iznajdljivost pri ustvarjanju. Splošnost in prihodnost našega človeka se zrcali v uspehih, ki dokazujejo, da tudi mali narodi lahko uspešno stanejo v korak z velikimi in nemalekrat celo presežejo njihove dosežke na tem ali onem področju.»

Od slovskega prvega nasona, ki ga je imel Slovenski oktet pred dvajsetimi leti v Šentvidu pri Stični, ko je došel svoj prvi veliki uspeh ter visoko priznanje preproste dolenjskega človeka, ki mu je domača pesem lomila življenje, pa tudi blažila trpljenje, je bilo

njegovo delovanje tako polno sadov in tako umetniško dovršeno, da kulturno poslanstvo Slovenskega okteta pozna danes in cenijo tako rekoč vse svet. Slovenski oktet je dosegel v svojem razvoju največjo umetniško raven in zato dobil priznanje svetovne kritike. Svoj sloves in sloves slovenske pesmi je ponel iz malega dolenjskega kraja in iz malega naroda v brezemni svet. Njegovi številni nastopi v vseh svetovnih sredstvih so pripomogli k temu, da je slovenska pesem, nena barvitost in lepota osebovala velika in mala mesta po vseh celinah. Z njim je naša pesem postala velika, dvigala je ulede malega naroda in dolenjskega slovenskega umetnika in življenjsko slovenski oktet je svojo poslanstvo med narodni in s tem neposredno, pomembno poslanstvo in klenilo mednarodnih in mednarodnih odnosov.

Proslava 20-letnice Slovenskega okteta se v Šentvidu pri Stični

zgodila v velik kulturni praznik, ki obsega vrsto prireditelj. To so se začele 25. julija in bodo trajale do 2. avgusta. Kulturni tedni so odprli domači pevci z javnim koncertom narodnih in umetnih pesmi. Minulo nedeljo so na trgu v Šentvidu odkrili spomenik padlim v času narodnoosvobodilnega boja. Dve (sreda) bo prav tako v Šentvidu večer opernih arjev, kjer bodo nastopili najvidnejši umetniki iz ljubljanske Opere: Vilma Bukovec, Ladko Korosec in Radko Kortnik. Slovenski oktet sam pa je priredil svoj jubilejni koncert v spomin na prvi nastop v Šentvidu v soboto 1. avgusta v dvorani osnovne šole. Kulturni tedni bodo končali v nedeljo, ko bodo porodne odkrili sredi vasi spomenik slovenskim izselencem. Spomenik bo odkril predsednik izravnega sveta Slovenije Stane Kavčič, ki je tudi pokrovitelj kulturnega tedna v Šentvidu v čast 20-letnice delovanja Slovenskega okteta.

Spomenik, ki ga bodo odkrili v nedeljo, ima svoj simbolični pomen ne le za Slovenski oktet pač pa tudi za sam kraj, kjer bo stal. Pomenjajo namreč osebnost, ki je najbolj priljubljen in uspešen zapetih pesmi iz repertoarja Slovenskega okteta «Ribničan Urban». Spomenik je izdelal kipar samouk Peter Jovanovič iz Zetina nad Škofjo Loko. Izdelal pa ga je iz debela 200 let starega hrasta, ki so ga posekali prav za ta namen v bližini Kostanjevce na Dolenjskem. Drevo so posekali in pripeljali v Šentvid že pozimi, ko je bila pot zamrznjena, saj je deblo tehtalo kar pet ton. Slovenski oktet, ki mu je bil najprej namenjen spomenik, pa ga je posvetil slovenskim izselencem in tako izrazil svojo zavezanost za ljubezen, ki so jo slovenski izselenci izkazovali oktetu bodisi takrat, ko so prihajali na obisk v domovino, ali pa takrat, ko jih je Slovenski oktet obiskoval in jim prinašal slovensko pesem v Nemčijo, Francijo, Belgijo in tudi daljino Ameriko.

Spomenik so tako skrbno zaščitili pred zgradili, da niso in snegom, da bo trajal vsaj toliko let, kolikor je star hrast, iz katerega ga je umetnik izdelal.

Kaj je napolnil Slovenski oktet, da je za dragoceni in pomembni spomenik posvetil prav slovenskim izselencem, pa je dovolj en sam odlomek iz pisma, ki ga je poslal Slovenskemu oktetu ugledni slovenski izseljenec iz Clevelanda pet dni pred svojo smrtjo. Takole piše med drugim:

«V Clevelandu, največji slovenski naselbin, kjer imamo devet narodnih in dokaj aktivnih drugih piskih zborov in druge kulturne dejavnosti, smo že marsikaj lepega videli in doživeli. Toda gostovanje Slovenskega okteta v naši naselbin je bilo eno izmed največjih doživetij, ki ga ne bomo nikdar pozabili in je najlepše zapisano v zgodovini clevelandskih Slovencev.»

In še mnenje Zime Vrčar predstavnice Slovenske izseljenke matice:

KORISTNA POBUDA ZALOŽBE «EDIT»

V zbirki «Biblioteka obale» bodo izhajala v italijanski ni dela italijanskih književnikov iz Italije in književnikov italijanske narodnosti, ki živijo v Jugoslaviji

Založba italijanske skupnosti v Jugoslaviji «Edit» je v sodelovanju s časopisom «Domena» izdala prvo knjigo zbirke «Biblioteka obale». Ta knjiga obsega Dantejevo delo iz leta 1392 «Vita nova», ki je poleg «Bozanske komedije» najbolj znano njegovo delo.

«Biblioteka obale» si je postavila cilj, da začne objavljati v italijanski deli italijanskih književnikov iz Italije in književnikov italijanske narodnosti, ki živijo v Slovenskem primorju, v Istri in na Reki. Vsako leto naj bi «Biblioteka obale» objavila štiri knjige. Za sedaj je pripravljala drugo knjigo «Antologijo sodobne poezije z deli desetih italijanskih pesnikov iz Italije in z jugoslovanske obale.

Nedvomno bo nastanek te biblioteka odprl nove možnosti za sodelovanje med književniki dveh držav in za medsebojno spoznavanje književnosti dveh narodov. Založba «Edit» krepi to sodelovanje tudi na mnoge druge načine. Pred nedavnim je namreč uredništvo revije «Panorama» organiziralo razgovore med župani nekaterih italijanskih mest in predstavniki občinjskih skupščin in turističnih ustanov v Istri in Slovenskem primorju na temo vzajemnega sodelovanja. Vsi, ki so sodelovali na teh razgovorih, so izrazili svoje zadovoljstvo, ker se sodelovanje poglablja, in pokazali na nove oblike širšega sodelovanja.

Poleg tega je «Panorama» začela sodelovati tudi z italijanskim mestom Domodossola, v katerem so med vojno ustanovili prvo par-

tizansko republiko v Italiji. Za dolgo pa traja sodelovanje z Zdrženjem partizanov, ki so se med vojno borili v Jugoslaviji v okviru divizije «Garibaldi». Pred kratkim je 50 pripadnikov te divizije obiskalo mesta v Črni gori, v katerih so se borili z enotami NOB v Jugoslaviji.

Literarna revija v italijanski «La Battana» pripravila letos peto srečanje umetnikov iz Italije in Jugoslavije. Po treh srečanjih književnikov so lani v Lovranu organizirali prvo srečanje filmskih delavcev, to, peto srečanje, pa naj bi nadaljevalo začeto temo o filmu. Določili so že tudi glavno temo srečanja «Eksperimentalno iskanje današnje kinematografije». Uvodni referat o tej temi bo imel znani italijanski kritik in esejist Pio Bal-delli iz Perugia, poleg njega pa se B. Hrelja iz Zagreba. Peto srečanje bo potekalo jeseni, najverjetneje v Opatiji.

Ze razvito sodelovanje založbe «Edit» z mnogimi ustanovami v Italiji, je značilno za razvoj narodne kulture Italijanov v Jugoslaviji pa tudi za spoznavanje italijanskega naroda z dosežki v Jugoslaviji. Tako smo v eni izmed zadnjih števil milanske revije za kritiko in književnost «Uomini e libri» mogli zaslediti nekaj podatkov o delih jugoslovanskih književnikov. Revija bo, kot je že javila, v nekaterih naslednjih številah seznanila italijansko javnost z najboljšimi književniki posameznih jugoslovanskih republik in s književnostmi posameznih narodov, ki žive v Jugoslaviji.

(Z «Vjesnika», Zagreb, 23. 7. 1970)

(Op. ur. Podobne pobude se pričakujejo tudi v Trstu.)

Francois Villon

Veliki testament

Francois Villon (1431-1463), pariski pesnik, je edinstvena osebnost v svetovni poeziji. O njegovem življenju vemo pravzaprav malo in je njegov življenjski spomin šele kasneje iz drobcev zapisanih v sodnih aktih, in drugih pričevanj. Znano je, da je bil doma iz Pariza, da se je s pomočjo strica solal, iz šole pa zasel v vrtnice, tedanje pariske družbe ter se zgubljali med bohemstvom in hudodelstvom, med revščino in iskanjem prijetnejšega življenja. Zaradi sločine je bil obsojen na smrt in potem pomiloščen na pregonstvo iz Pariza. Pravzaprav se je to zgodilo dvakrat, toda po drugem pregonstvu je za njim izginila vsaka sled. Nekateri ga označujejo kot pijanca, lenuha, sleparja, sločino, kar je vsekar ostredna oznaka za največjega pesnika Francije 15. stoletja. Toda kot pravi Božidar Borko je bil Villon nekaj drugo: človek: nesrečen, vendar svetel in čist na dnu svoje duše, vse raztrgan od notranjih bojev. Toda velik pesnik. Njegovo pesništvo delo sicer ni obsešno. Njegovi poglaviti pesnitvi Mali testament in Veliki testament s štetja skupaj manj kot 2500 verzov. Mali testament je nastal potem, ko je v dvorški peth tovaršev vniolil v novarski kolegij. Veliki testament, najpomembnejša njegova pesnitev, pa je nastal v času, ko je bil Villon pomiloščen in osvobojen iz ječe. V času prestajanja kazni je veliko razmišljal o človeku, o svojem življenju, o minljivosti vsega človeškega in o bližajoci se smrti. Tako je v Velikem testamentu upodobil svoj drugi jaz, ki so ga v biografskih noteh prekrile vsevnešne peripetije njegovega življenja. (Borko) Villon ne obtožuje samo sveta, družbe, dobe, temveč tudi sebe in v tej obtožbi je veličina njegove osebnosti, ko so jo kazili znanjani jazostaji. Njegova spoznanja o človeku, o življenju in smrti sicer niso nova, saj jih najdemo že v orientalski poeziji, vendar je bil Villon v moderni poeziji prvi pesnik te vrste, na drugi strani pa je prav v vprašanih minljivosti in očnosti ubral drugčana pota kot drugi pesniki. «Villon je prvi našel human in najbolj poetičen pesnik francoske literature», tako označuje tega pesnika (Chaprier).

Villonovo poglavito delo je torej Veliki testament, kritik pesništva upora zoper to, kar so pesniki sodobniki videli v srednjem veku, ki je v Franciji v zmedah 15. stoletja izgubil družbeno podlago: promocijska in cerkvena hierarhija. Villon se je rodil sicer sto let po koncu srednjega veka, vendar je še ostal njeva sledov in njega posledice in prav iz upora zoper te, se je rodila njegova poezija. Pesništvo vsebuje delo samega uidevnega Velikozna testamenta, se ooznačuje halad ozroma pesni vse to je v celoti prevedel v slovensko pesnik Janez Menart. Drajna založba je Veliki testament izdala v knjigi, katero je Mahtno, poeziji prtemno oremili Urd Vagana. Božidar Borko je napisal krajši uvod, v katerem prikazuje v kratkem Villonovo življenje in delo ter sku-

Vas je zlasti po požaru v začetku 19. stoletja začela nazadovati. Veliki prevajalec pa se je začel izseljevati v Ameriko.

Pred vojno je v Šentvidu hodil na postojnice znani slovenski pisatelj Jos Kozak.

Med vojno so mnogi vaščani sodelovali v osvobodilnem gibanju, četudi je bilo čutili velik vpliv na zadnjih sil prav v teh slovenskih krajih. Po vojni je Šentvid dobil novo šolo. V vasi so ustanovili zavod za reumatizem in srčne okvare, ki je edini tovrstni zavod v Sloveniji, namenjen zgolj otrokom. Svojo podružnico im v Šentvidu tudi tovarna zdravih «Kraja» iz Novega mesta ter tovarna pletenin «Rasica» iz Ljubljane. Znano je tudi šentvidsko podjetje za strojno mizarstvo, pa tudi podjetje «Zma», tovarna baterij, je ustanovilo pred leti v Šentvidu svoj oddelček.

Organizatorji prvega kulturnega tedna nameravajo odšel tako prireditve ponoviti, seveda v drugačni obliki vsako leto. Postaviti nameravajo tudi dva spomenika poleg letosnjega posvečenega slovenskim izselencem. En spomenik naj bi bil odkritje slovenskemu pisatelju Josipu Jurčiču, oziroma njegovemu nesmrtnemu liku Krjavlju, drugi pa naj bo v spomin slavnemu domačinu Marku Grbcu. Odkriti nameravajo tudi spomeniko ploščo rojaku Stanku Vurniku, znanemu slovenskemu muzikologu in folkloristu. Vse kaže, da je prvi nastop Slovenskega okteta pred dvajsetimi leti pustil globoke kulturne korenine tudi v tej sicer neznan dolenjski vasi in jo spodbudil k intenzivnejšemu kulturnemu življenju. Letošnji kulturni teden pa prica, kako lahko tudi majhna vas stori veliko kulturno delanje.

(Nadaljevanje na 6. strani)

DRAGO KOSMRLJ

JOLKA MILIC

Ameriški črnici se že osvobajajo mučnega kompleksa manjvrednosti

To, kar je bilo nekoč žalitev, postaja danes že nekaj ponos

Izven glavnega toka ameriške kulturne zgodovine so ostali črnici, ki predstavljajo 11 odst. vsega ameriškega prebivalstva. Ker jih je 22 milijonov, bi mogli naseliti srednje veliko evropsko državo. Črncom so nasilno odvzeli njih domovino, vero, jezik in kulturo, ko so jih iz Afrike pripeljali v suženjstvo. Z ameriški črnici so ravnali kot s stvarjo, ne kot s človekom.

radi tega, ker so črnici se pred nedavnim z vsemi mogočimi sredstvi skušali potlačiti svoje lase, da bi bili vsaj glede tega čim bližje belopoltnim ljudem. Znani pa so tudi primeri, ko se je temnopolti človek trudil, da bi ne bil tako črn. Veleblagovnica «MASIA», ki ima podružnice po vseh ZDA, pa prodaja — afriške lasulje za moške in ženske.

Mnogi črnici nosijo afriško no-

časopis je pred nedavnim zapisal, da ljubezen med pripadniki različnih ras predstavlja beg iz pripadnosti črniški rasi. Isti časopis pa se je popravil takole: «Razumljivo, da more ljubezen obstajati tudi med pripadniki različnih polit, toda storiti moramo vse, da bi črnci ali črncica postane prav toliko lepo, da ne bo nihče želel pobegniti iz tega.»

V večini ameriških zveznih držav so bili mešani zakoniti prepovedani, vse dokler ni leta 1967 ustavno sodišče proglasilo ta zakon za protiusustaven. Strah pred mešanjem bele in črne rase se je v Ameriki odražal tudi v vprašanjih, ali bi belopoltni starši dovolili, da se poroči s črncom. Na to vprašanje je neki črnc nekdanji odgovoril, da se črnci rade volje obvezujejo, da bodo svojim sinovom preprečili, da se ženijo z belopoltnimi deletci, kolikor belopoltni ljudje ne preprečijo svojih hčera, da bi se ne želele možiti s črnimi sinovi.

kajti za vsak zakon, tudi za mešan zakon, sta potrebna dva partnerja.

Črnici so končno pri sebi, v samih sebi odkrili svojo specifično dušo, za katero, kot nekoč Rusi, pravijo, da je širša in globlja od duš drugih ras. Oni se med seboj nazivajo »duhovni bratje«, radi poslušajo »duhovne pesmi« in uživajo tudi »duhovno hrano«. Določene skupine ameriških črncev se celo rukujejo drugače, kadar se srečujejo in s tem se hočejo ločiti od drugih ljudi, »ki nimajo iste duše«. Ameriški črnici imenujejo ljudi bele polit enostavno »belce«, podobno kot sami sebe »črnce«, torej brez kompleksa. Težnja, da najdejo sami sebe, je zajela vse ameriške črnice. Ta težnja zadobi včasih čudno obliko, vendar ima v bistvu namen razviti pri slehernem črncom določen ponos, da je črnc. Neprestano poudarjajo specifičnost črncev. Črnice skušajo osvoboditi kompleksa manjvrednosti.

Nov batiskaf za reševanje

Ponesrečencem more pomagati do globine 1500 m

Vest je šla neopazno mimo. V množici večjih dogodkov, v času, ko so se vrstili večji dogodki, med temi tudi dve letalski katastrofi, je ostala neopazna notica o tem, kako francoski batiskaf «Archimede» skuša v vodah, kjer se je potopila «Eurydice», odkriti njene ostanke. In vendar je vredno pri zadevi nekoliko postati, da čeprav ne toliko zaradi francoskega poskusa, kot na račun tega, kaj se na tem področju sploh dela.

Sicer pa zakaj in kako prihaja do teh nesreč, do takšnih katastrof?

Predvsem drži, da je plova pod gladino težja in bolj zapletena kot na površini. Res je, da je danes tehnika toliko napredovala, da morejo na pr. atomske podmornice pluti pod vodo tudi po več mesecev, da so plule tudi pod ledenim pokrovom severnega tečaja. Vse to je res. Toda s tem se ni rešeno, da podmornice ne more trčiti v trup druge ladje, da ne more trčiti ob kakšni podmorski greben, da ne more nasesti na kakšni plitvini. Se več, ker so neštete naprave zelo polne, so tudi močno občutljive in zato more priti do okvare. In to je tisto, kar je v našem primeru prišlo do okvare. In to je tisto, kar je v našem primeru prišlo do okvare. In to je tisto, kar je v našem primeru prišlo do okvare.

Ne gre samo za teh 56 mož, kajti tudi če ne upoštevamo vseh svetovnih vojn, ko je bilo potopjenih okoli 1000 podmornic z najmanj 70.000 ljudmi, se tragedije s podmornicami ponavljajo tudi v mirnem času in smo od konca prve svetovne vojne ter v času po drugi svetovni vojni imeli že nad 30 katastrof.

Glovek se bo vprašal, kako je možno, da pride do toliko nesreč, ko pa je sodobna tehnika

tako razvita. In vendar so bile same v zadnjih treh letih kar štiri velike katastrofe, ko je konec maja 1968 izgubila nekje na Atlantiku ameriška atomska podmornica «Scorpion», nekaj mesecev pred tem se je potopila iz ralske podmornice «Dakara», nato francoska podmornica «Minerva», 4. marca letos pa francoska podmornica «Eurydice».

Sicer pa zakaj in kako prihaja do teh nesreč, do takšnih katastrof?

Kadar pride do tega, pride po navadi do tako imenovane implozije. To se pravi, da ogroženo podmornico, ko pride v določeno globino, odpove pod močnim pritiskom in voda nato podmornico stisne, jo zalije in podmornica s posadko vred konča na morskem dnu. Včasih pa pride tudi do eksplozije. To se pravi do pojava obratnega pojava kot je implozija. To je možno iz sledečega razloga: klasične podmornice imajo kakih 9 tudi 10 kubičnih metrov stisnjene zraka v tako imenovanih zračnih tankih. Komprimiran zrak potrebujejo za »izstreljevanje« torpedov. Komprimiran zrak hranijo pod pritiskom 250 atmosfer. V primeru, da podmornica nekje trči, da pride do previsoke temperature, se lahko vnetljivi plin vname in eksplodira in s njim eksplodira podmornica.

Se in še bi lahko govorili o razlogih potopitve podmornic, toda naš namen ni bil ta, saj smo že v začetku omenili francoski batiskaf «Archimede», ki skuša razkriti vzroke in posledice potopitve «Eurydice». Iz San Diega v ZDA pa prihaja druga, pozitivnejša vest, kajti nekdo je za uspehe, ki so jih dosegli v podjetju «Lockheed», rekel, da dajo upad, da se ne bodo več dogajali primeri, da bi posadka, ujeta v potopljeni podmornici do globine 1500 metrov, čakala na smrt brez upa na rešitev.

Nedavno so v kalifornijskem pristanišču San Diego potisnili v morje prvo podmornico DSRV. Prava prava je to majhna, žepna podmornica, ki ima posadko treh mož; dolga je 15 metrov, široka 2,4 metra, ob potopitvi tehta nekaj nad 35 ton in ima brzino 4,5 vozla na uro v podvodni plovi.

Reševalna podmornica bo vedno nared. Za nagel prevoz bodo skrbeli posebni tovornjaki. Če bi kje prišlo do nesreče, jo bodo z letalom prepeljali do pristanišča, ki bo najbližje kraju nesreče. Tu bo podmornico sprejela na krov atomske podmornice, ki jo bo z vso neglico odpeljala na kraj nesreče. Ko bodo prispeli na cilj, se bo DSRV ločila od matične podmornice in se spustila v globino. Predloži bi bilo opisovanje sistema reševanja. Dovolj bo povedati, da bodo tudi s to podmornico reševali s pomočjo tako imenovane gasoplovne palčke zvona. V treh urah bo iz globine do 1500 m spravila na površje 24 ponesrečencev.

In vendar velja tudi v tem primeru določena meja. Novo ameriško sredstvo za reševanje podmornic bo moglo do globine 1500 metrov, kajti globlje morje bi bilo tudi za DSRV nevarno.

Pripovedovali so mi

(Nadaljevanje s 5. strani)

PATRICIJA KREVATIN
III. B. drž. srednje šole «Srečko Kosovel» na Opčinah

Moja babica mi večkrat pripoveduje, kako je težko živela med časom fašizma. Bili so strašni časi za Slovence. Slovenci, naši ljudje, niso smeli govoriti materinega jezika. Po tramvajih in uradih je bil velik napis: «Qui si parla soltanto italiano». Če je fašist srečal po cesti Slovence, kateri so govorili med seboj slovensko, jih je vse kaznoval. Spominjam se še dobro dogodkov, katerega mi je moja babica večkrat pripovedovala. Ko je doživela najhujši let je šla v Trst, da bi si napravila izkaznico. Uradnik jo je vprašal ime in priimek, je ona odgovorila: «Kreatin Danica» Uradnik je skočil ves razburjen pokonci in rekel, da to ni nobeno ime. Moja babica se je prestrašila, uradnik ji je rekel, da se ona imenuje Stella in ne Danica.

Druga zgodba, katerega je doživela moja babica, se pa najbolj spominjam, ker je v njem tudi moj oče.

Ko se je rodil moj oče, je babica poslala dedka v Trst v urad, da zapiše za mojega očeta imeni: Walter ali Boris. Obe imeni sta bila li moji babici všeč, zato je rekla dedku, naj kar obe zapiše. Ko je dedek na uradu imenoval, so mu tam odgovorili, da to niso italijanska imena: Boris da je bolgarsko, Walter pa nemško ime. Moji dedek je bil zelo jezen, zato je v tisti jezi rekel, naj zapišejo tisto ime, katero hočejo ali Leone ali pa Tigre. Napisali so ime Leone. Dedek je prišel domov jezen in ko je povedal vse babici, se je ta začela jokati. Potolajila jo je stara mama s tem, da ji je rekla, da se tudi papež imenuje Leone.

Med časom fašizma so bile italijanske šole namesto slovenskih. V vseh uradih so govorili italijansko, slovensčine pa niti ene besede niso smeli govoriti. Naši ljudje so zelo trpeli. Bojevali so se za pravice in so jih pozneje tudi dobili.

ZDENKA HROVATIN

V. razred osnovne šole na Opčinah

Ko so bili še v naših krajih fašisti, je Slovincem zelo slaba predla. Niso smeli govoriti, brati ne peti po slovensko. In tako sem danes vprašala očeta, naj mi pove kakršnokoli zgodbo o tej reči. In povedal mi ga je. Nekega dne je šel prijatelj mojega očca v Trst. Poleg tega prijatelja, ki se je imenoval Jože, je sedel neki Italijan-fašist. Jože je zapolnil potnik slovensko pesem. Čul ga je Italijan in mu dal klobuto, rekoč: «Qui si parla solamente italiano». Jože se je razjezil, mu pljunil v obraz in mu rekel: «Fašisti». Minila so leta. Ko so se fašisti umikali je prišla svoboda. Jože je spet srečal tega Italijana in mu vrnil klobuto izgovarjajo: «Slovenec sem in Slovenec bom ostal!»

SILVANA GULIN

V. razred osnovne šole na Opčinah

Ko sem bila majhna, mi je ded pripovedoval, kako je bilo takrat. Ded mi je povedal dogodke, ki se ga je prav dobro spominjal: «Bilo je sončnega dne, bili smo v gostil-

ni in igrali na karte, med seboj smo govorili slovensko. Kar nadenkrat se prikaže pred vrati maž in nam ukaže, da ne smemo govoriti slovensko. Ko smo to slišali, smo se norčevali iz njega ter se smejali, a ko smo videli moža s puško, smo se prestrašili, sedli smo za mizo in nismo spregovorili niti besedice. Na te besede sem vpraševala dedka, zakaj niso smeli govoriti italijanskega jezika. Pa sem spet vprašala zakaj niso hoteli govoriti italijanskega jezika. «Veš Silvana materin jezik se ne sme nikoli pozabiti, tudi kadar gre za smrt.» Ded je spregovoril te besede, ter gladko pobozal svoje velike, bele, razkušane brke.

ROBERTO GORUP

V. razred osnovne šole na Opčinah

Letos praznujemo 25. obletnico obnove slovenske šole na Tržaškem. Doma so mi pripovedovali, kako niso smeli Slovinci govoriti svojega materinega jezika. Najprej so ga prepovedali v šolah in iz dneva v dan ga niso smeli več govoriti ne po ulicah in ne po trgovinah. Kdor se je uprl, je bil kaznovan. Prepričani so jih v taborniška ali v internacije. Tisti, ki so imeli stalne službe, so morali oditi; na primer — železničarje so premestili v nizko ali v srednjo Italijo. Zamenjali so slovenske priimke z italijanskimi. Moja mamica mi vedno govori, kako so divjali in metali ljudi iz tramvajev, če so slišali govoriti slovenski jezik. Prav povsod je bil prepovedan. Zato ne smemo nikoli pozabiti vse tiste, ki so dali žoljenje za to našo veliko zmago, da lahko govorimo, se učimo naš slovenski jezik.

Veliki testament

(Nadaljevanje s 5. strani)

Ša velikega francoskega pravnika približali slovenskim bralecem. Seveda pa je poglavitno delo opravljal prevajalec Janez Menart, ki je bil kot nalašč poklican za prevod obsežnejše Villonove poezije. V svojih spremnih opombah pravi, da predstavlja prevod Villona rezultat njegovega 20-letnega prevajalskega dela. In smemo mu verjeti. Kajti prav gotovo so Villonove pesmi adekvatno mojstrsko prevedene, saj se v slovenskih besedih prav tako tekoče, prav tako duhovito, izjavljajo in globoko kot v originalu. Zato točno ugotavlja Božidar Boriko v spremni besedi, da je Janez Menart s prevodom Velikega testamenta opravil poleg prevoda Shakespearovih sonetov drugo življenjsko delo na področju poustvarjalne dejavnosti in tako Slovincem najbolj približal velikega Villona.

PREJELI SMO

VITA ITALIANA. Documenti e informazioni: 1970 n. 5. Ed. Presidenza del Consiglio dei ministri.

LIBRI E RIVISTE D'ITALIA. Rassegna bibliografica mensile n. 241. Marzo 1970. Presidenza del Consiglio dei ministri.

HEROSKOP

Veljaven od 2. do 8. avgusta 1970

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Ta teden boste morali posteno zavijati rokave in izbiti vse svoje umske moči, da boste mogli biti kos poslovnim ali delovnim konkurentom. In še ni gotovo, da vam bo uspelo. Preradi zaupate svoje intimne zadeve. Bodite bolj previdni. Vreme bi vam moglo zaigrati kako neprijetno šalo.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Razna nasprotstva, ki jih boste morali sprejeti, pa čeprav vam nikakor ne bodo pogodu. Tudi sicer se boste znašli v kritičnem položaju, ker niste poslušali tistih, ki se na vaše posle bolje spoznajo. To lažbo boste našli v novih ljubezenskih zvezah. Potrebni bi bili počitki.

DVOJICA (od 21. 5. do 20. 6.) Odlično boste rešili neko poslovno zadevo ali neki načrt in si s tem pomagali tudi pri ugotovitvi vašega položaja v službi. Naj vam pa to ne stopi v glavo. Neke stare čustvene vezi bi znale popustiti, kajti nobena ljubezen ne drži večno, če se sproti ne goji. Nekoliko prehlajeni boste.

RAK (od 21. 6. do 20. 7.) Na delu ali v službi bo vsekar zelo vroče. Neke nesoglasja se bodo razvnela, da se bo kresalo. Pazite, da z nekontrolirano besedo ali potezo ne zapravite, kar ste v dolgi letih naporov pridobili. V ljubezni boste verjetno doživeli razočaranje. Pa ne bo tako hudo. Hujše bo s prebavnimi motnjami.

LEV (od 21. 7. do 20. 8.) V začetku tedna bo vse točko kot po olju. Mislimi boste, da je že vse pod streho. In vendar boste zadovoljni le deloma, ker se ne bodo uresničile vse vaše želje. Zadočenja pa bo toliko več na drugih straneh. In tudi kar se zdraviha tiče, se ne boste mogli pritoževati.

DEVICA (od 21. 8. do 20. 9.) Neke zadeve, za katero ste mislili, da je že urejena, se bo začela slabo razpletati. Edino pomoč neke bližnje osebe vam bo pomagala iz trenutne zagate. Primeren čas tudi za sklepanje novih prijateljstev, morda tudi novih ljubezni. Ne bi bilo napak, če bi popazili nekoliko na zdravje.

VODNAR (od 21. 9. do 20. 10.) Svoje namlage izpeljite sami, kajti edino tako boste gotovi, da vam nihče ne bo mogel nič očitati. Možno je presenečenje in to v dobro ali tudi v slabo. Neke nove priložnosti za razširjenje vaših družbenih stikov in vezi. Prehlad, nahod, vsekakor neka motnja dihalnih organov.

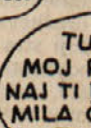
RIBI (od 21. 10. do 20. 11.) Vse svoje delovne načrte boste morali pregledati. Neke se bo zataknilo in brez podpore vplivnejših ljudi ne boste primili nikamor. Koristno srenje. Izogibajte se razčistovanju domačih zadev v sedanjih nerazvornih in napetosti. Star rek pravi, da je bolje hiteti počasi. Glavobol.

OVENC (od 21. 11. do 20. 12.) Neki vaši načrti so na videz sicer sprejemljivi, če pa jih temeljitej preučite, bodo pokazali tudi svoje slabosti. Nekoliko šibki ste tudi v svojih zvezah in stikih z ljudmi, ki vas imajo radi. Vaša površnost in lahkotnost bi se vam znala mačevati. Kar se zdraviha tiče, brez skrbi.

STRELEC (od 21. 12. do 20. 1.) Odlično trajna napetost v službi ali na delu bi znala te dni eksplodirati, ali pa se u gladiti v normalen tok življenja. S tem v zvezi tudi primerno ravnanje. Pazite na stroške, ki ne smejo biti preveliki. Tudi vaši uči o novih ljubezenskih uspehih naj ne bodo preveliki. Nervozni boste.

KOZOROG (od 21. 1. do 20. 2.) Se nikoli niste imeli tolikšnih priložnosti za uveljavitev, kot jih boste imeli priložnost se ni vse. Potrudite se ne trčati v ljuženje pa se bo začelo nekaj lomiti in krivde za to ne iščite na drugi strani. Z zdravjem ste lahko popolnoma zadovoljni.

VODNAR (od 21. 2. do 20. 3.) Vse svoje delovne načrte boste morali pregledati. Neke se bo zataknilo in brez podpore vplivnejših ljudi ne boste primili nikamor. Koristno srenje. Izogibajte se razčistovanju domačih zadev v sedanjih nerazvornih in napetosti. Star rek pravi, da je bolje hiteti počasi. Glavobol.

Ameriški črnici so organizirani v več skupinah, začenši s tisto, ki teži k integraciji z belci, toda po priznanju vseh pravic, do skrajno nepopustljivih »črni panterjev«. Med svojim članstvom ima ta organizacija veliko levo usmerjenih mladih ljudi.

Ameriški črnici niso smeli uporabljati svojega jezika, tudi lastni sužnjevi so poskrbeli za to, da pripadniki enega in istega plemena niso živeli skupaj na isti plantazi. Ameriški črnici so bili s silo prisiljeni, da postanejo protestanti, hkrati pa se je komu zdelo povsem razumljivo, da niso smeli prisostvovati službi božji skupno s svojimi belimi gospodarji. Večina ameriških črncev je še vedno protestantske vere. Njihova afriška kultura pa se je sistematično dušila in zadušila.

Ko sem obiskal južnoameriške države, sem dopotoval v Detroit, veliko mesto, ki ima 40 odstotkov črnega prebivalstva in ki je bilo pred letom 1967 vov napredka, ko je bil govor o reševanju vprašanju sožitja črncev in belcev. Tu je bilo tudi največ artev, ko je 1963. in 1967. prišlo do plemenskih nemirov.

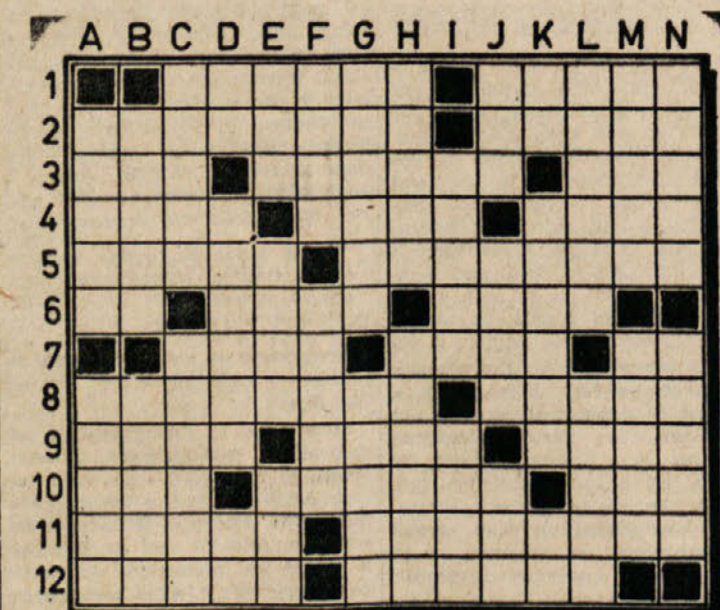
Ko sem pred 16 leti prvič dopotoval v Detroit, so se črnici v njem imenovali »barvasti ljudje«, v Južni Africi pa se ta izraz uporablja za otroke mešanih zakonov. Osem let pozneje je beseda »črnce« pomenila žalitev. In bila je to, dokler ni bil na Antilih ter v deželi Leopolda Sengorja skovan pojem »negrituda«. Sedaj pa ameriški črnici dopuščajo, da jih imenujejo »črnce«. Hkrati pa vsi voditelji ameriških črncev, začeni od radikalnih »črni panterjev«, pa do zmernih integracionistov, uporabljajo zase izraz »pripadniki nižnjega rase«. Ti izrazi kažejo, kako intenzivno ameriški črnici težijo k svoji identiteti, ki so jim jo belci zadušili.

Ni lahko določiti vsega, kar označuje ameriške črnice. Vedno močnejša samozavest ameriških črncev jih sili, da se obračajo k svojim matičnim prednikom in k njihovi zgodovini, kar je zelo težko doseči zaradi tega, ker Arabci in belopoltni trgovci s sužnji svojim sužnjem niso povedali, odkod so in katerim plemenom so jih ugrabili.

Mnogi aktivisti ameriških črncev so začeli nositi tipično afriško nošo in se učiti posameznih izrazov iz jezika suhili. Toda jezik suhili ni govorica narodov zahodne Afrike, od koder izhaja večina ameriških črncev, pač pa je to jezik iz vzhodne Afrike. In tudi neke črnske cerkve se začel njo imenovati »etioopske«, pa čeprav nimajo prav nič skupnega z Etiopijo. Toda Etiopija je bila dolgo edina neodvisna afriška država in ta njena nekdanja samostojnost je bila za določene ameriške črnice nekakšen simbol. Na Jamajki so celo črne, ki smatrajo, da je cesar Haile Selassie nekdanji ras Tahari, in da je Etiopija sveta dežela.

Geslo »Lepo je biti črna« naj odvrne črnice od tega, da bi za vsako ceno jemali belce za zgled. To geslo v ilustriranih listih ilustrirajo slike črni fotomodelov, karšna je Daniela Luna iz Detroita, ki je glavni simbol seksa v Fellinijevem filmu »Satyricon«. Mnogi črnici in črncice, pa tudi nekateri belopoltni ljudje, s ponosom nosijo visoke afriške frizure. To je še posebej značilno za

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. razgibano čustvo, 2. neomejeni vladar — reka v severni Italiji, 3. imena izraelskega znanega ministra Ehaba — duševna bolečina — kastran, 4. ime hrvatske humoristične Erzišnik — strešno okence — priimek dveh velikih nemških pisateljev, 5. mesto na Gorenjskem — sturmo gledanje, 6. arabski žrebec — del skelota — roditelja, 7. cerkvena opravila — japonska opojna pijača iz riza — kratica za »komunalno banko«, 8. malarija z mrazlo vsak četrti dan — hotelski uslužbenec, 9. italijanski denar — teža embalaže — zvitek, 10. japonski politični, imenovan »japonski Bismark« (Hirobumi) — gozdna jagoda — potomec, 11. slovensko mesto — nabrekanje, 12. pripadnik davnega naroda v Srednji Ameriki — vrsta zgodnjega vina.

NAVPIČNO: A. pripadnik evropskega naroda — cima, poganjek, B. francoski skladatelj (Jacques, 1890-1962) — srednjeveški plemič, C. velika kamnita gromota, čer — slovenski glasbenik in folklorist (France, 1891-1951), D. slovenski tehnik — glavno mesto Turčije — oblika pomožnega glagola, E. turistično razvit jadranski otok — 53. ali 54. letnik, 6. Dermot, 14. e-ster, 15. pika, 16. TAM, 17. sies, 18. gams, 19. Jomo, 20. keratin, 22. travar, 24. Ac, 25. abak, 27. l-mun, 28. kos, 30. Ma, 31. San, 32. Mars, 33. Anka, 35. os, 37. galeon, 39. kontakt, 42. azil, 43. Ibar, 45. Riva, 46. zib, 47. Ivan, 48. Dakar, 49. alergen, 51. desert, 52. Orion, 53. Adana.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. maska, 6. tekma, 11. diktat, 12. Dermot, 14. e-ster, 15. pika, 16. TAM, 17. sies, 18. gams, 19. Jomo, 20. keratin, 22. travar, 24. Ac, 25. abak, 27. l-mun, 28. kos, 30. Ma, 31. San, 32. Mars, 33. Anka, 35. os, 37. galeon, 39. kontakt, 42. azil, 43. Ibar, 45. Riva, 46. zib, 47. Ivan, 48. Dakar, 49. alergen, 51. desert, 52. Orion, 53. Adana.

KRST PRI SAVICI Piše in riše Lovro Inkret

KOŠARKA

TUJI TRENERJI TUDI V JUGOSLAVIJI

Ekipo splitske Jugoplastike bo treniral ameriški trener

George Stanich (Jure Stanič) je sin dalmatinskih izseljencev v ZDA

SPLIT, 1. — Splitski košarkarski prvoligaš Jugoplastika je dobil ameriškega trenerja. To je George Stanich, sicer jugoslovanskega porokla. Njegov starši so iz Lokve Rogoznice v bližini Splita, sam pa se je rodil leta 1930 v Sacramentu v Kaliforniji. Porocjen je in ima tri otroke.

Stanich govori tudi hrvaško, vendar le splitsko narečje, katerega se je naučil od svoje matere ob pomoči magnetofona. Sam izhaja iz športne družine. Njegov stariši brat je bil leta 1952 na svetovnem prvenstvu v Buenos Airesu eden najboljših košarkarjev ameriške reprezentance. Sestra in njegova žena pa se ukvarjata z atletiko in sta med najbolj znanimi tekmovalkami v državi.

Tudi George Stanich sam je bil vrstanski športnik. Leta 1948 je nastopil na olimpijskih igrah v Londonu kot član ameriške atletske reprezentance. Bil je odlični skakalec in je tudi nastopil s posebnim slovom, ki je prišel v atletski učbenik pod njegovim imenom. Stanich je na teh igrah osvojil bronasto kolajno v skoku v višino z značko 204 cm, kar je bil tedaj pomemben dosežek. Nato je dve leti kot profesionalni igralec igral basball, kasneje pa se je poklicno posvetil igranju košarke, kateri je ostal zvest dolgo let v vrstah kluba UCLA iz Los Angelesa.

Ko je prenehal nastopati se je preselil v trenerstvo. 16 let je treniral ekipo El Camino v kraju Val Gardena (v bližini Los Angelesa, na italijanskih Alpah, svedel). Tudi kot trener se je zelo izkazal, saj je njegovo moštvo na zadnjem ameriškem prvenstvu zasedlo tretje mesto.

Razumljivo je, da je v preteklih dneh George, oz. kot mu pravijo Stanich, Jure, najprej občutil vse značilnosti v estari domovini. In to ni malo. Z današnjim dnem pa je začel prenehati igrati košarke, kar je bil eden izmed njegovih prvenstvenih namenov. Košarkarski izvedenci, ki Stanicha poznajo, pravijo, da pomni ta trener veliko pridobitev iz splitskega prvoligaša, ki je bil že doslej med najboljšimi jugoslovanskimi košarkarskimi klubi.

Na sliki: George Stanich ob prihodu na splitsko letališče.

KOŠARKA NA PRVEM TURNIRJU V ITALIJI

Jugoslavija prva v Benetkah

Trofejo Trajka Rajkovića so podelili igralcu domačega Spluegna Villetti

Na košarkarskem turnirju v Benetkah je jugoslovanska reprezentanca osvojila prvo mesto. V prvem kolu je namreč premagala domači Spluegn - Rayer s tesnim izidom 83:81, medtem ko je v drugem kolu z mnogo bolj prepričljivo igro odpravila tudi videmski Snaidero. Rezultat tega srečanja pa je bil 90:61.

V tekmi z Videmčani je precej močan veter motil potek igre in vplival na točnost metov iz srednje in daljše razdalje. Najboljši igralec na igrišču je bil v obeh srečanjih Kapičić, ki konkurira za trofejo Trajka Rajkovića, ki jo bodo podelili najboljšemu igralcu tega turnirja. Zal se je Kapičić, ravno tako kot Plečar, rahlo poškodoval in za zdaj ne vedo ali bo lahko nastopil v zadnjem srečanju ali ne.

Postavi obeh ekip sta bili takšni: JUGOSLAVIJA: Karati, Simonović 4, Jelovac 12, Zorja 2, Kapičić 18, Kotarac 8, Marter, Bocević 20, Plečar 4, Čermak 16, Vučinić 2, SNAIDERO: Cescuti 4, Gergati 8, Melilla 10, Mauro, Sarti 4, Nizza 4, Paschini 12, Allen 19, Savio.

Naj omenimo še da znani Američan Allen ni dosegel več kot dva koša iz igre, odlično sta ga namreč krila najprej Knežević potem pa Vučinić.

V drugem srečanju drugega kola so odigrali še tekmo med Spluegn Rayerjem in goriskim Poretijem, ki se je končala z izidom 110:56. Goričani so dokazali, da so

še daleč od forme, ki bi bila potrebna za take turnirje.

V zadnjih dveh tekмах so zabeležili zmago Jugoslavije nad goriskim Poretijem in zmago Spluegna nad Snaiderom. V prvi tekmi so »plavi« visoko premagali Goričane 103:63. Videmčani pa so podlegli domačim z izidom 84:105.

Pokal Benetk je dobila jugoslovanska reprezentanca, najboljšemu igralcu turnirja Villetti pa so podelili Trofejo Rajkovića.

Odbor SSI obvešča vse udeležence, ki so se prijavili za odbojkarstvo.

TEČAJ V ROVINJU, da bo odhod izpred sodišča, na Foru Ulpianu, v torek, 4. avgusta 1970, ob 10.30 zjutraj.

ATLETIKA

EVROPSKI POKAL ZA ŽENSKO

Jugoslavija v Zah. Nemčiji

Največ zanimanja vlada za nastop svetovne rekorderke na 800 m Vere Nikoličeve. Westermannova obljublja nov rekord v disku

HERFORD, 1. — V nedeljo bo polfinale evropskega atletskega pokala tudi za ženske reprezentance. V skupini, kjer se bo borila Jugoslavija nastopajo še reprezentance Zah. Nemčije, Madžarske, Švedske, Bolgarije, Belgije in Grčije.

Slošno upanje v Zah. Nemčiji je, da bo zmaga domača ekipa in to popolnoma upravičeno. Edine, ki jim lahko delajo nekaj preglavic so zelo močne Madžarke. Za jugoslovanske predvidevamo »zlati sredino« in tudi to po trdih bojih s švedinjami in z Bolgarkami. Grčija in Belgija ne predstavljata, vsaj na papirju, bogve kakšne nevarnosti.

Svetovna rekorderka v metu diska Nemka Liesl Westermann se je to dni prav pošteno prestrašila, da je prišla novica, da je njena vzhodnonemška rojakinja Karin Illgen vrгла orodje 63,66 m daleč, to je samo 30 cm manj od Lieslnege svetovnega rekorda. Kmalu pa se je potolažila in obljubila, da bo v Herfordu naredila vse, da bi »zbežala« svoji nevarni tekmi. Zelo verjetno bomo torej priče svojevrstnega tekmovalstva, rekli bi tekmovalnja na razdaljo.

Tudi tek na 800 m bo brez dvoma zelo zanimiv. V nemškem tisku zasledimo mnogo pričakovanja za borbo med svetovno rekorderko Vero Nikoličevno in Madžarko Veleki ter Švedinjo Nenzell. Lahko pričakujemo čas svetovne veljave.

Za sedaj je v Nemčiji vreme idealno. Ni sopen, ki vlada pri nas, a kljub temu ni niti dežja. Meteorološka predvidevanja pravijo, da do nedelje ne bo deževalo.

Se ena zanimivost: ko so v Nemčiji zvedeli o jugoslovanski akciji za prekritev tekalnice s plastično sovjeto tartanom, so, po pisanju nemških časopisov, prebledeli od jeze: polfinale evropskega pokala za ženske bo namreč na navadnih stezah.

v dveh. Italija, ki je na končni lestvici zasedla tretje mesto, je osvojila tri druga mesta.

Končna lestvica je taka:

1. Francija 33,5 točke
2. Nemčija 31,5
3. Italija 26
4. Švica 25,5

AVTOMOBILIZEM

WILLIAMSON (New York), 1. — Na neki avtomobilski dirki so izgubile življenje štiri osebe. Gary Cornelius je na nekem zavoju zgubil kontrolo nad vozilom, ki je s polno hitrostjo zdrvelo med občinstvo. Zdi se da se je na avtu pokvaril pospeševalec in ga pilot ni mogel več ustaviti.

Spored drugega športnega tedna Gaje na Padricah

DANES, 2. avgusta:

- ob 10.00 med dvema ognjema
- ob 17.30 nogomet »poročeni« — ledi»
- PONEDELJEK, 3.8.
- ob 20.30 ženska odbojka
- TOREK, 4.8.
- ob 21.30 film: Kaplan Martin Čeder-mac
- SREDA, 5.8.
- ob 20.00 moška odbojka
- ČETRTEK, 6.8.
- ob 20.30 košarka (Servolana — Sežana)
- PETEK, 7.8.
- ob 20.30 bilanje
- SOBOTA, 8.8.
- ob 18.00 baliranje
- ob 19.00 košarka (Bor — Saloni)
- ob 21.30 maraton Gaje
- NEDELJA, 9.8.
- ob 9.00 baliranje
- ob 10.00 košarka (finale za 3. mesto)
- ob 17.30 nogomet (Gaja — Olimpija, mladinci)
- ob 19.00 odbojka (Bor — Jesenice)
- ob 20.30 košarka (finale za 1. mesto)
- ob 22.00 nagajevanje
- 2. 8. in 9. avgusta bo po tekmovalnih ples do 0.30.

CASTELGANDOLFO, 1. — Francija je osvojila prvo mesto v srečanju mladinskih veslaških reprezentanc, na katerem so poleg Francozov prisostvovali še mladinci iz Italije, Belgije, Nemčije in Švice. Na sporedu so bila tekmovalna v četvercu brez krmarja, četvercu s krmarjem, dvojcu s krmarjem, dvojcu scoulli, skiffu, dvojcu brez krmarja in osmercu. Francija je osvojila prvo mesto v štirih disciplinah, Švica in Nemčija pa vsaka po dve.

Prejšnji teden smo poročali o najboljši igralci reškega Partizana Dukicevi, ki je na nabrežinskem mednarodnem ženskem odbojkarstvu nastopil za »Trofejo Sokola« nismo se videli. Prav tako pa lani nismo videli dveh najboljših igralcev CUS Parma. Prva, Mazza, je sicer prišla v Nabrežino, vendar jo je udarec v koleno, ki ga je zadobila med treningom, onesposobil za igro. Druga, Vincenza Forestelli (na sliki), pa je bila zadržana na pripravah za državno reprezentanco. Ta igralca sodi med najbolj nadarjene mlade italijanske odbojkarice in je kljub svojim mladim letom, (saj jih ima le 17), že redna članica državne reprezentance, tako članske kot mladinske.

Forestellijeva talent italijanske odbojke

Forestellijeva na nabrežinskem turnirju, ki bo, kot je znano, od 11. do 13. septembra letos, ne bo vodila samo borbe za končno zmago, temveč tudi popolnoma individualni dvoob z Dukicevo za naslov najboljšje igralke turnirja, dvojni, v kateri bi se lahko vmešala le še igralca ekipe Casagrande Luffaldano, vse druge pa so odrezane iz borbe za ta prestižni naslov.

TENIS

INDIANAPOLIS, 1. — Jugoslovani želijo Franulović je letos eden najboljših loparjev na svetu. Na mednarodnem teniskem turnirju v tem ameriškem mestu je v četrtem kolu premagal Kanadčana Belkina, ki je v kanadski ekipi za Davisov pokal. Izid je bil v Franulovićevu korist 6:4, 5:7, 6:2. V četrtnfinalu se bo srečal z zelo močnim Američanom Graebnerjem. Na tem turnirju so že izpadli iz nadaljnjega tekmovalstva ob Romuna Nastase in Tiriac, Hewitt, Avstralec Carmichael ter Američan Passarell.

Hotel LEV Ljubljana

VOŠNJAKOVA 1
TELEF. 310-555

Telegram LEVHOTEL
Telex 31350

KATEGORIJA »A«

Sodobno opremljene sobe Apartmaj Restavracije Restavracijske terase Dancin kavarna Zabavni in artistični program plesna glasba Aperitiv bar Razgledna terasa Terasa za sončenje Banketne in konferenčne ivorane Citalnica Frizerski salon Menjalnica Taksi služba Lasten parkirni prostor Pristajališče za helikoptere Boks za pse Hladilnica za divjačino

HOTEL GALEB tel. 21605
RESTAVRACIJA RIBA — 21182
RESTAVRACIJA TAVARNA — 21322
KAVARNA LOZA — 21180
BIFE-RESTAVRACIJA SEMPLETA

KOPER

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN

vzdruže s svojimi tovarno-potniškimi ladnjami: redno linijo okoli sveta, redno linijo z zahodno Afriko ter nudi prevoze po vsem svetu z modernimi transportnimi ladjami od 8.000 do 18.000 ton nosilnosti

Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja: »SPLOŠNA PLOVBA« — Piran, Zupaničeva ul. 24 in na naše agente po vseh svetih

Telef: 341-22 Yu Plovba 341-23 Yu Plovba

Telegrami: Plovba Piran

Telefon: 73-470 do 73-477

Restavracija Marinella

Trst, V.le Miramare 323 v bližini miramarskega dvorca, tel. 410986

Nudimo gostom vse ribje specialitete. Za slavnostna kosila obletnice, poroke, krste, birmne ter skupinam, dajemo izredni popust.

Vsak večer godba s plesom.

TRST - Ul. Boccaccio 3
Telefon 414161

POŽAR ARTEMIO

TOVORNI PREVOZI

v vse kraje tudi v inozemstvo

RESTAVRACIJA ALBERGO AJŠEVICA

Šterk (NOVA GORICA)

Raki, ribe in vse specialitete na žaru

Obiščite POSTOJNSKO JAMO

Obiski vsak dan ob 8.30, 10.30, 13.30, 16., 18.

HOTEL PIRAN vas vabi

IN VAM PRIPOROČA SVOJE TURISTIČNE USLUGE

CASINO PORTOROŽ

PORTOROSE
ROULETTE
CHEMIN DE FER
BACCARÀ

V HOTELU »PALACE« PORTOROŽ

Odperto vse leto

HOTEL CENTRAL-RIVIERA PORTOROŽ

Moderne sobe, moderna kuhinja, »GIRL BAR« z modernim programom odprto vsi noči

RESTAVRACIJA LIPA

Sempeter pri Novi Gorici

ima vedno na razpolago izbrane jedi z domačimi specialitetami pristen kraški pršut in salame ter izbrana domača vipavska in briška vina

SPREJEMAJO SE NARUČILA ZA SKUPINSKA SLAVNOSTNA KOSILA

Hotel »SOČA«

MOST NA SOČI
Tel. 85-010

Moderno urejen hotel Pristna kuhinja s specialitetami na žaru Domača postrv — Lep vrt — Glasba in ples ob sobotah — Izdaja ribolovne od 1. 4. do 31. 10.

Za nižjo ceno
boljša kvaliteta

pariških in posebnih salam ter gorenjskih klobas

PREHRANA

MLADEN OLJAČA:

KOZARA

Prevedel: Severin Šali

»Komandir, tu imaš sina,« ga je vzdramil glas za hrbtom. »Lezi, za božjo voljo, saj te bo zadelo!«, je kričnil, ko je zagledal dečka, ki je korakal z dvignjeno glavo. »Lezi, budalo! Si sišal?« mu je dajal znamenje z roko.

»Lezi ti pa bom še jaz,« je odgovoril deček; lica so mu začela, oči sijale.

»Kaj boš pa počel tukaj, Boško? Zakaj si prišel?«

»Tšom puško,« je odgovoril Boško. »Potrebujem tudi čevlje, saj ne morem več hoditi bos.«

»Pojdi tja,« je rekel Lazar. »Tam imajo čevlje in škornje, v atelskih jarkih. Pojdi pa upleni, kar potrebuješ,« se je potkal, pobožal dečka po laseh in mu potisnil glavo k tlom, da ne bi štrlela kvišku.

»Ali tamle?« je vprašal deček in pokazal z roko bojišče.

»Tam,« je odgovoril Lazar.

»Grem,« je odločno rekel deček in stekel ob robu gozdička. Saj se šali, ne bo šel daleč, vrnil se bo, si je mislil Lazar. Toda deček se ni šalil. Sklonjen je stekel proti rovu.

37. »Nazaj, Boško, semkaj!« je zavpil Lazar, toda deček se ni obrnil ne odgovoril.

Kmalu je prišel na rob gozda, se pognal po jasi, prek dolinice in čez njivo ječmena. Noge se mu niso videle, ker mu je iz žita gledala le glava. Skakal je, padal se zvijal in vzravnaval pa kobacal naprej proti rovu.

»Če ga zagledajo, bo po njem,« je rekla Emira.

»Za Kosovo, za Boška Jugovića,« je rekel Rajko in dvignil vizir na mitraljezu.

»Udri, Rajkan!« je zavpil Lazar. »Toici po rovi!«

»Stric, jaz grem tudi za Boškom,« je rekel mali.

»In jaz,« se je oglasila Emira.

»Ti ostani,« je rekel Lazar, bal se je, da bolničarka sluti nesrečo in kri, ker je nekaj brskala po torbi, polni zavojev.

»Za Kosovo, za Boška Jugovića,«

»Ogenj na rove!« je vpil Lazar in upiral pogled na dečka, ki se je odmakal skozi žito.

»Niso ga opazili!« je vzkliznila Emira.

»Premisljaj ga bom, ko se vrne,« je Lazar strmel v črno dečkovo glavo, ki se je kotalila skozi ječmen. Zagledal je rjavkasto žrebe, ki je prišlo iz koruze in se ustavilo pred rovi, zmedeno od streljanja. Za hip je stalo in zijalo, nato pa se obrnilo in steklo nazaj v koruzo.

Boška ni več zagledal. Boško je izginil v žitu kot ptiček, ki je skočil iz gnezda.

Sej je ob jarku, po razdrpanem in ponekod globoko izpodkopanem kolovozu, ki so ga menderale številne noge in vojaški čevlji, poklinčeni podplati, bosa stopala, parklji in kopita; šel ob rečici, umazano modri in narasli od dežja, ki je nosila šore, debela in veje in valila tudi kamenje.

S soncem obsijana Mlečanka, brez mostov in plitvin, preseka hrib in ustvarja dolino, utensnjeno s hosto, rastlinjem in mrakom. Desno in levo, kamor seže pogled, se razgrinja mo-

dro zelena leša, listja: molči ta hosta vitkih debel, gostih in mogočnih krošenj, po nepregledni lesi listja pa se kot sončniki bleščijo bele krone razvezetih lip.

»Od kod lipe na Kozari?« se sprašuje Lazar, vprašati pa noče, ga je sram. So pač zrasle, kot bujke, jelke in bori! Obrne se k črnookemu dekletu v uniformi, opasani z jermenom.

»Kaj misliš, Andjelija, bova našla dovolj fantov? Potrebu jemo trideset mož.«

»Nabrala jih bova sto,« pravi Andjelija; njen obraz se ne smehlja, ampak je videti še bolj mračen.

Zakaj je zmeraj mrka? Zakaj se ne nasmejlja? Zakaj molči, kot da je pokopala očeta? Stara je komaj osemnajst let, videti pa je starejša in resnejša kot komandant Zarko in tovariši govorijo v šali, da z Zarkom lahko menjata: Zarko naj vodi mladino, Andjelija pa poveljuje bataljonu.

Rad bi jo vprašal, zakaj se ne nasmejne, in če se je morda zagledala v takega junaka v četi, vendar se niti ust ne upa odpreti, kajti Andjelija ne pozna šale. Lahko se razjezi, te u seka po obrazu. Zmeraj je zamišljena in mrka. Morda pa mora biti taka, ker je skojevka. Ampak tudi druga dekleta so skojevke, pa vendar se šaljijo in veselijo in smejejo, morda se tudi ljubijo s fanti, na skrivaj in ponoči, v mraku, ki ni videti oči in obrazov in je lažje premagati sramežljivost.

»Andjelija, še nikoli te nisem vprašal, od kod si?«

»Mojo dom je tam, za Planinico,« pravi Andjelija.

»Koga imaš doma?«

»Očeta in mater.«

»Ali sta tukaj, v zatočišču?«

»Ne vem,« pravi Andjelija.

»Treba je ugotoviti, kje sta.«

»To ni moja skrb,« pravi Andjelija.

»Ne bodi no taka,« poskuša Lazar omečiti deklisko srce.

»Bi rad še kaj vprašal?« se ustavi Andjelija na stezi, črna in naježena.

»Nikar se ne huduj, za božjo voljo,« se nasmejne Lazar. »Menda te nisem uzal?«

»Uzal! me nisi ampak tudi proslavil me nisi,« ga zavrne Andjelija. »Odbor za obrambo Kozare, ki ga vodi Soša, skrbi za vse begunce, pa bo poskrbel tudi za moje starše, če sta v zatočišču Jaz pa imam druge naloge.«

»Vem, vem,« ponovi Lazar skozi nos in obrne pogovor. »Rad bi, da nabereva čimveč mladih. To so najboljši porci.«

»Povabila bova predvsem fante,« pravi Andjelija. »V zatočišču jih je na tisoče.«

»Upam, da bodo privolili.«

»Saj zato greva tja,« pravi Andjelija.

Zdaj je pogovor utihnil.

Andjelija koraka oblačna in jezna, kakor da se spopada z nevidnim in hudim nasprotnikom, ki jo nepretrgoma muči, Lazar pa bega s pogledom po gozdovih nad dolino.

Ze nekajkrat je šel tod, odkar je obesil puško na ramo. Najprej z Mladenom, enainštiridesetega leta, po prvi »stati, ko je sovražnik uničil kmečke fronte okrog mest in preznal partizane v hribe, kateri so jih rešili; potem kasneje, pozimi, ko je koranska četa šla na Vitlovsko, se pridružila drugim četam in napadla Pogradec, kjer so uplenili nad sto karabink, in še kasneje, ko je odred napadel Mrakovico, uničil garnizijo, ki je imela več sto vojakov, in zajel prve metale min. Kadar je prišel v to dolino, je bila Kozara videti veličastna.

»Tamle so!« je zakliknil Lazar, ki je pod drevjem zagledal moške in ženske. Stali so, nekateri se naslanjali na debela. Videl je njihove klobuke, kučme, kape in rute. Moške in ženske, pomešane, kot da se šepetaje pogovarjajo.

»Kaj delate?« je vprašal, čeprav je videl, kako vlačijo veje in bruna, odkar pa sekajo drevesa.

(Nadaljevanje sledi)

POLITIČNI RAČUNI V FRANCOVI ŠPANJI

Zaviranje delavskega gibanja in milijoni dolarjev iz ZDA

Ne izključujejo možnosti, da bo Franco v kratkem preosnoval sedanjo «homogeno» vlado

MADRID, 1. — V teh dneh, pasjih dneh, ko se nad vso srednjo in južno Evropo kopiči greben visokega zračnega pritiska, se je špansko politično in socialno vzdušje še bolj razgrelo. Nobenega dvoma ni, da Francova Španija preživlja danes eno od svojih najtežjih razdobji po državljanski vojni. To priznavajo sami Španci in tudi njihove vodilne uradne osebnosti.

Vzroke za to ostro krizo je treba iskati najprej v okorelem gospodarstvu in socialnem sistemu, ki ni korakal vstrie s čepav po časnim, toda vendarle, pežadnim razvojem proizvodnih sil. Zato se danes pojavlja v ospredju vprašanje korenitega izboljšanja življenjskih razmer velike večine španskega delavstva. Kar se ni posrečilo političnim skupinam in strankam v vsem tridesetletju po državljanski vojni, ustvarjajo danes objektivni gospodarski in socialni zakon: odpor delavskega razreda v Španiji raste iz dneva v dan.

Francov režim se je začel zavdati te nevarnosti že pred nekaj leti. Falanga, ki je imela največji delež pri zmagi nad «redem», je postala sčasoma odvečno breme, kar je bilo pač v dejanskem gospodarstvu, socialnih in političnih razmerah nemogoče uresničiti njene ideološke zahteve (v resnici je šlo za močno poborbar državni kapitalizem). Objektivni razvoj gospodarstva na zapadu je prisilil tudi španske vodilne ljudi, da se spoprimejo s stvarnostjo. Pred njimi sta se odpirali dve poti: ali zadošiti zahtevam širokih ljudskih množic po izboljšanju njihovega življenjskega standarda ter po svobodnejšem političnem in socialnem življenju, ali pa kreniti po poti tehnične napredka, ki bi, zanemarljivo zahteve širokih ljudskih množic v korist monopolističnih skupin. Francov režim je ubral to drugo pot, kar je bilo pravzaprav v skladu z njegovim konservativnim poslanstvom v državljanski vojni.

Vsi ti dogodki so privedli Španijo na rob gospodarskega in političnega prepada. Franco se je znebil Falange ter imenoval lani, prvič po državljanski vojni, homogeno vlado, ki je pravzaprav orodje v rokah znane na pol politične organizacije «Opus de». Res pa je, da so nekateri člani te vlade zapleteni v znano afero «Matesa», kjer je v nenamistem žrebu spekulativno izgubilo na desetine in desetine milijard lir. V nekaterih krogih domnevajo celo, da bo Franco pristopil v kratkem izvesti pregledno te vlade. Priporočajo, da je špansko vrhovno sodišče že pripo-

ročilo kazenski postopek proti trem bivšim ministrom, a kar je nahuje tak postopek grozi dvema ministroma sedanje vlade, to je zunanjemu ministru Lopezu Bravu in ministru za prosveto Vilarju Palasiju.

Španski vladni krogi se skušajo rešiti iz tega precepa z različnimi pobudami, oziroma političnimi koncepti, ki pa jih lahko obravnavamo kot dele in poteze ene same politične zamisli: zagotoviti v sodobni Španiji nadoblast starih, tradicionalnih družbenih razredov, ob neizprosni borbi proti zahtevam delovnih množic in sveda izdatni pomoči tujega kapitala.

Zato špansko javno mnenje sleduje v teh dneh z največjo pozornostjo razvoj dveh pomembnih problemov: na eni strani je problem delavskih nastopov za izboljšanje življenjskih razmer, na drugi pa podpis novega sporazuma med Španijo in ZDA o statusu ameriških vojaških oporišč v Španiji. Jasno je, da sta ta dva problema tesno povezana med seboj, saj bo notranja gospodarska, socialna in politična stabilizacija v veliki meri odvisna od bolj ali manj pozitivnega (za španske vladne kroge sveda) zaključka pogovorov z Amerikanci.

Špansko sindikalno gibanje je še vedno v razmahu. Po krvavih dogodkih v Granadi je gibanje zabolelo še vrsto drugih stankovnih protestnih demonstracij. Pri tem je treba omeniti predvsem veliko stavko uslužbenecv madridske podzemne železnice. Več kot tisoč uslužbenecv je prekršilo roke, toda vlada je takoj posegla vmes ter zagrozila, da bo militarizirala vse osebe. Zdi se, da se je stanje na tem področju nekoliko normaliziralo, toda napetost je še vedno zelo velika. Osebe podzemne železnice je zelo slabo plačano, saj prejema povprečno le okoli 125 peset na dan, kar je malo več kot 1.000 lir. Naj omenimo, da so granadski gradbeniki postavili pred dnevi zahtevo po dnevnem zaslužku v višini 225 peset, kar je izlazno krvavo reakcijo politijskih organov (trije delavci so bili ubiti).

Delavsko gibanje gre nevdružno po svoji poti naprej ter sila tudi razne politične in cerkvene kroge, da mu sledijo in ga podpirajo. Tudi granadski nadškof se je odločno postavil na stran delavcev ter postavil zahtevo po izboljšanju njihovih gmohtnih in političnih razmer.

Vladna politika pa ne naleti na nasprotovanje samo na področju notranje politike. Mnoge vplivne politične osebnosti niso zadovoljne z besedilom bodočega sporazuma o

vojaškem sodelovanju Španije z ZDA. Mnogi menijo, da sporazum krši špansko suvereniteto in da bo Španija prejela premajhno «denarno» odškodnino. Osnutek sporazuma, ki ga je zunanji minister Lopez Bravo prebral pred španskim parlamentom («cortes») sestavlja devet poglavij. Osem poglavij obravnava oblike sodelovanja na raznih področjih (kultura, prosveta, znanost in tehnika). Omembe vredno je dejstvo, da se ZDA obvezujejo, da bodo sodelovale pri atomskem razvoju Španije.

V poglavju, ki je posvečeno vojaškim zadevam, se obe stranki obvezujeta, da bosta sodelovali pri obojestranski obrambi. V Španiji je bilo po sporazumu z 1. 1953 pet ameriških vojaških oporišč. V novem osnutku se poudarja, da so oporišča «španska», a njihov uradni naziv je: «Kooperacijska oporišča s splošno špansko suvereniteto».

O izvajanju sporazuma bo poseben mešani odbor poročal mesečno prizadetim vladam. Sestavljala ga bodo španski zunanji minister, ameriški poslanik, poveljnik španskih oboroženih sil in poveljnik ameriških oboroženih sil v Evropi. Ameriške vojske, ki bodo zagrešile morebitne zločine in prekrške, bodo sodila španska sodišča.

Ta osnutek ni popolnoma zadovoljil številnih španskih osebnosti: 60 «procuadesov» (poslanecv zbornice «cortes») je zahtevalo, naj se o osnutku razpravlja na posebnih seji zbornice. V glavnem pa gre pri tem za «cenos», ki bi jo morali plačati Amerikanci. Rivi minister Castiella je pred dvema letoma baje zahteval 1 milijardo dolarjev, v resnici pa jih je ta dobila le 700 milijonov.

Sedanji odnosi med Španijo in ZDA so v bistvu ti: Španija skuša dobiti čimveč dolarjev, toda na tem področju trpi hudo portugalsko konkurenco (radijska postaja «Svobodna Evropa» se je že preselila iz Zahodne Nemčije v Portugalsko), poleg tega pa je njen položaj šibkejši zaradi močnega delavskega gibanja.

Smrt v gorah

NOVI DELHI, 1. — Trije člani indijske odprave, ki je pred kratkim naslovljena in skušala osvojiti vrh gore Šivling (nekaj čez 5.000 m) v severni indijski pokrajini Himachal Pradesh, so zmurnili prejšnji mesec.

Skupino štirih gornikov je zalotila že skoraj pri vrhu silna nevihta. En član odprave se je rešil, ostali trije pa so podlegli hudemu mrazu.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

TENIS

POKAL DE GALEA

V finalu Španija in Češkoslovaška

Italija in Francija se bosta potegovali za tretje mesto

VICHY, 1. — Kot je bilo pričakovati že po včerajšnjih srečanjih dvojico, sta se uvrstili v finale mednarodnega mladinskega teniškega tekmovanja za pokal De Galey Španija in ČSSR. Obe sta v polfinalnih zmagali s 3:2 in sicer ČSSR nad Italijo, Španija pa nad Francijo.

V današnjih zadnjih srečanjih posameznikov so dosegli naslednje izide: Panatta (It.) — Pisecky (ČSSR) 2:6, 6:1, 6:2

Hřebec (ČSSR) — Bertolucci (It.) 7:5, 4:6, 8:6
Dominguez (Fr.) — Herrera (Šp.) 6:2, 6:2
Munoz (Šp.) — Meyer (Fr.) 7:5, 6:4

KOŠARKA

Drevi bo v športni palači v Trzinu (z začetkom ob 21. uri) mednarodno prijateljsko košarkarsko srečanje med državnim reprezentativcem Jugoslavije in ekipo Snajdera iz Vidma, ki igra v prvi ligi.

S kotalkanjem in žensko odbojko sinoči otvorili športni teden Gaje

Sinoči se je na Padričah uradno začel 2. športni teden Gaje. Na sporedu sta bila ženska odbojka in kotalkanje. Prvi dan te manifestacije, ki bo trajala do 9. avgusta, je nedvomno uspel, saj se je na padričnem igrišču zbralo številno občinstvo, ki je z navdušenjem podpiralo tekmovalce in s tem poplačalo trud organizatorjev, ki so s poštreno vrednostjo pripravili to obširno poletno prireditev.

ODBOJKA

Odbojkarški ženski turnir je na letel na neprijetno neveselost. Turnirja se namreč ne udeležuje ekipa Brega kot je bilo prvotno načeto.

Na tem turnirju torej nastopajo naslednje ekipe: Gaja, Polet in Primorce.

Prve tekme na sporedu med Primorcem in Poletom niso odigrali, ker je bila večina igralcev Primorca zaposlenih z delom. To srečanje bodo odigrali v ponedeljek 10. avgusta. Sinoči je bilo torej na sporedu le eno srečanje, in sicer: POLET — GAJA 2:1 (11:15, 15:12, 15:4)

GAJA: Bizjak, Bak, Kalc, Grgič, Hrovatin, Jelusič, M. V. M. Grgič. POLET: Hrovatin, Guštin, Svačič, Čunja, Sosič, Kralj. SODNIK: Milkovič; zapisnikar: Caputo.

Vse j. kazalo, da bodo predstavnice Gaje z lahkoto osvojile to srečanje, saj so tudi prepričljivo osvojile prvi set. Nato pa so domačinke nekoliko poostile, kar so seveda izkoristile poletovke, ki so si najprej po napeti borbi zagotovile drugi set, v zadnjem pa so brez težav odpravile nasprotnice.

Tekma ni bila ravno na najboljši tehnični ravni, vseeno pa je bila napeta, kajti vse igralke so se močno potrudile. Vsem se je namreč poznalo pomanjkanje kondicije. Prišla je ponovno na dan izkušnost poletovk, ki so s Hrovatino zagrešile manj napak in tako tudi zmagale.

KOTALKANJE

Kot je bilo pričakovati, so tudi na Padričah openski kotalkarji dosegli velik uspeh in navdušili občinstvo, ki je z burnim plaskanjem pozdravilo vsako točko revije. Dve-

urni spored, ki ga je pripravil podjetni trener Mario Vitta, je bil skoraj brezhiben in koreografsko uspešno razporejen. Zadovoljilo so pari, toda tudi ostali (večina najmlajši) so zaslužili pohvalo in odobravanje občinstva, ki je bilo včeraj priča res edinstvenemu športnemu dogodku.

Kotalkarji so torej najbolje otvorili drugi športni teden Gaje, ki dobro obeta.

Včeraj je bil na stadionu Grezar v Trstu prvi dan atletskih deseterboja, ki ga organizira SZ Bor.

1. Marion (CUS Trst) 3.187 točk
2. C. Passini (Libertas Trst) 3.104 točk
3. Cesar Volko (Bor) 2.844 točk (11"7 — 69,0 m — 12,09 m — 165 cm — 5,93 m)
4. Gentili (CUS Trst) 2.750 točk
5. Svab Duško 2.651 točk (11"8 — 5,98 m — 8,25 m — 160 cm — 54"8)
6. Menegazzo (Libertas Videm) 2.597 točk
7. Ciriello (CSI Trst) 2.586 točk

Izven konkurence je nastopil tudi De Ana (CUS Ferrara), ki je zbral 3.245 točk.

Rezultati:
1. Zahodna Nemčija 49 točk
2. Češkoslovaška 38
3. Italija 37,5
4. Madžarska 36,5
5. Jugoslavija 34
6. Bolgarija 12

110 m ovire:
1. Nidenček (Čeh.) 13"7
2. Liáni (It.) 13"8
3. Nickel (Zah. Nem.) 13"8
4. Stojčević (Jug.) 14"2
5. Dimitrov (Bolg.) 14"3
6. Milasin (Madž.) 14"4

1500 m:
1. Arese (It.) 3'47"6
2. Blaha (Čeh.) 3'48"2
3. Masch (Zah. Nem.) 3'48"4
4. Torok (Madž.) 3'48"5
5. Koprivica (Jug.) 3'49"2
6. Petrov (Bolg.) 3'49"6

400 m:
1. Hupner (Z. Nem.) 46"5
2. Kocuvan (Jug.) 46"8
3. Bello (It.) 46"8
4. Rozsa (Mad.) 47"0
5. Plachy (ČSSR) 47"3
6. Janev (Bolg.) 49"1

100 m:
1. Bohman (ČSSR) 10"4
2. Wucherer (Z. Nem.) 10"5
3. Karasi (Jug.) 10"5
4. Farkas (Mad.) 10"6
5. Preatoni (It.) 10"6
6. Arnaudov (Bolg.) 10"8

800 m:
1. Birlebach (Z. Nem.) 19,64 m
2. Holub (Mad.) 18,25 m
3. Ivancič (Jug.) 18,22 m
4. Janoušek (ČSSR) 18,06 m
5. Pergonzoni (It.) 17,14 m
6. Čonev (Bolg.) 16,24 m

10.000 m:
1. Korica (Jug.) 29'25"8
2. Letzerith (Z. Nem.) 29'25"8
3. Ardizzone (It.) 29'27"8
4. Mecer (Mad.) 29'29"6
5. Mladek (ČSSR) 29'56"2
6. Čonev (Bolg.) 31'22"8

Daljšina:
1. Schranz (Z. Nem.) 7,82 m
2. Kalossai (Mad.) 7,51 m
3. Breda (ČSSR) 7,48 m
4. Stekič (Jug.) 7,43 m
5. Arrighi (It.) 7,39 m
6. Marinov (Bolg.) 7,21 m

Štafeta 4x400 m:
1. ČSSR 39"3
2. Z. Nemčija 39"6
3. Jugoslavija 39"7
4. Italija 39"8
5. Madžarska 40"2
6. Bolgarska diskval.

Višina:
1. Azzaro (It.) in Kelemen (Mad.) 2,11 m
2. Alex (ČSSR) 2,11 m
3. Magerl (Z. Nem.) 2,09 m
4. Teodosijević (Jug.) 2,05 m
5. Bogdanov (Bolg.) 2,05 m

Kladivo:
1. Zsvitshy (Mad.) 70,92 m
2. Layer (Z. Nem.) 69,10 m
3. Vecchiato (It.) 66,42 m
4. Mindov (Bolg.) 64,12 m
5. Hajek (ČSSR) 63,18 m
6. Gojč (Jug.) 60,16 m

V Zürichu:
1. Francija 52 točk
2. Sovjetska zveza 51
3. Španija 37
4. V. Britanija 32
5. Švica 22
6. Romunija 16

V Helsinkih:
1. V. Nemčija 49 točk
2. Poljska 46
3. Finska 45
4. Švedska 28
5. Norveška 26
6. Belgija 16

Slika japonske plaže pri Tokiu. Na sorazmerno majnem prostoru je zbranih nad 1000 oseb

NA PROCESU V LOS ANGELESU

Kasabianova je priznala sodišču da se skuša rešiti plinske celice

Sicer trdi, da čuti to tudi kot dolžnost - V kratkem bodo verjetno izgnali iz Teksasa Watsona, ki se bo nato moral predstaviti sodišču v Los Angelesu

LOS ANGELES, 1. — Branilca Charlesa Mansona in Leslieja Van Heutenova sta skušala na vsak način prikazati Lindo Kasabianovo kot popolno narkomanko, ki ne razlikuje iz resnice od fantazije. Odvetnik Kanares bo baje med svojimi pravicami predlagal tudi žensko, pri kateri je Kasabianova stanovala nekaj mesecev in ki naj bi potrdila, da ji je dekle zaupala, da ji je zavzela «LSD» nad 300-krat. Veliko poudarka sta dala tudi dejstvu, da je Kasabianova že od šestnajstega leta dalje sodelovala pri mnogih «orgijah». Hotela bi s tem dokazati, da je dekle popolnoma nemoralno. Večkrat sta tudi omenila, kar je zapustila hčerko v rokah «družine». Dekle je nekoliko presenečilo vse navzoče in predvsem branilce, ko je mirno in popolnoma ravnodušno priznala, da je i-

mela spolne odnose z vsemi, ki so si tega želeli, in da ni tako vedno zanj predstavljal nobenega moralnega problema, pač pa je pri tem uživala. Isto je potrdila tudi v zvezi z uživanjem mamil.

Zelo zanimivo so bile potem izjave dekleta, ko je govorilo o kazni, kateri se skuša izogniti s tem, da priča. Sama je priznala, da je prav dobro vedela, da bi ji pritižila plinska celica, ko bi ne pričala. «Sojena bi bila z ostalimi», je nadaljevala, «vendar bi sedaj dala življenje, da bi se v isti noči ne bilo zgodilo, kar se je. Dala bi življenje za vse, ki so umrli». Priznala je tudi, da je vedela, da jo bo oproščena v primeru, ko vse povedala. «Vendar» je zaključila, «ne skušam prepričati nikogar, skušam samo čim točneje opisati okoliščine in dejanja. Opro-

stitev je kos papirja, jaz pa ravnam po svoji vesti».

Ko jo je odv. Fitzgerald vprašal, če se ji ni zdelo čudno, ko so se v noči 8. avgusta odpravili s tremi noži in eno pištolo, je povedala, da se ji je res zdelo nekoliko čudno, ni pa postavljala vprašanj, ker je bilo to prepovedano. Na točno vprašanje je poudarila, da ne ve, če bi bila pripravljena storiti vse, kar bi ji bili ukazali v «isti» noči, odvisno bi bilo od ukaza. «Verjetno ne bi bila pripravljena ubijati», je zaključila.

Edini od glavnih krivcev, ki ni navzoč, je Charles «Tex» Watson, proti kateremu je bil pred kratkim proces v Teksasu. Zdi se pa, da bodo mladenčica in v kratkem izgnali v Kalifornijo in se bo moral tako predstaviti sodišču v Los Angelesu.

BOJ ZA RASNO ENAKOPRAVNOST V ZDA

Eden mrtev in 9 ranjenih med spopadi v Hartfordu

Policija je aretirala 125 demonstrantov - Izgredi so se začeli pred tremi dnevi - Oklicano izredno stanje

HARTFORD (Connecticut), 1. — Že tri dni so v Hartfordu neredi in spopadi med skupinami črncev in Portoricanov ter policijo. Oblasti so zaradi teh neredov proglasile izredno stanje.

Med spopadi s policijo, ko je prišlo tudi do silovitega streljanja, je bilo ranjenih šest oseb, policija pa je aretirala kar 125 oseb.

Sinoči je stopila v veljavo tudi policijska ura od mraka do zore. Ponovi je policija zasačila skupino ljudi, ki so baje skušali vdreti v neko trgovino. Med streljanjem, ki je sledilo prihodni policije, je izgubil življenje 28-letni Portorican Effraim Gonzales, ki ga je strel zadel v prsi. Trije mladenčiči so bili hudo ranjeni.

Policijski glasnik je izjavil, da niso bili včerajšnji neredi tako hudisti kot v preteklih dneh. Policija je vsekar uporabila večkrat solzilne bombe, da je razpršila vsako skupino črncev ali Portoricanov, ki jo je srečala po policijski uri.

Popoldne je v neki veletrgovini v Belfastu eksplodirala bomba, ki je tudi povzročila manjši požar v tretjem nadstropju. Vendar je gasilec uspel, da so požar pogasil, če ob nastanku in so tako omejili škodo. Tudi žrtve na srečo ni bilo nobene.

Policija sklepa, da spada eksplozija v okvir neredov, ki so v zadnjih urah nastali v Belfastu. Mesto je še vedno navidezno mirno.

Nov rekord na gugalnici

SAN FRANCISCO, 1. — Dva 17-letna ameriška študenta sta danes postavila nov rekord na gugalnici. Zdržala sta kar 125 ur, medtem ko je prejšnji rekord znašal 115 ur in 33 minut. Tega sta postavila dva mladenčica iz Yorkshira v Angliji.

Turpen in Cooper sta izmenično tudi spala na gugalnici: eden je spal, drugi pa ga je porival. Ko so ju vprašali, zakaj sta to storila, sta odgovorila, da sta želela narediti nekaj novega.

Atentat v Bruslju na poslanistvu SFRJ

BRUSELJ, 1. — Prejšnji noč so neznanj atentatorji položili eksplozivni naboj pred vhod v jugoslovansko poslanstvo v Bruslju. Eksplozija bombe je povzročila malo lenkostno škodo in ni terjala človeških žlve.

Pred dnevi je skupina sovjetskih ekonomistov oporekla avtentičnost tega Varogova spisa, kar je navdlo glasilo francoske KP «Humanite», da ponovno napade Garotidja.

Pred dnevi je skupina sovjetskih ekonomistov oporekla avtentičnost tega Varogova spisa, kar je navdlo glasilo francoske KP «Humanite», da ponovno napade Garotidja.

NEREDI V KATOLIŠKI MESTNI ČETRTI

Policiji v Belfastu ukazali naj strelja na demonstrante

Prvič je angleška policija uporabila proti demonstrantom hidrante, demonstranti pa so se branili z loki in puščicami

BELFAST, 1. — Do precejšnjih neredov in spopadov s policijo je prišlo včeraj in danes ponoči v Belfastu.

Približno 30 demonstrantov je prevrnilo avtobus in ga uporabilo kot barikado. Takoj je nastopila policija s hidranti in solzalnimi bombami. Demonstranti so se branili s kamni in z vsem, kar jim je prišlo pod roke.

Policija je že včeraj uredila cestne bloke po celotnem mestu. Ponoči so demonstranti napadli tudi policijski komisarjat, ki je oddaljen približno dva kilometra od New Lodge Road, kjer so začeli nastajati neredi. New Lodge Road je katoliška mestna četrt.

Kasneje je policija nastopila proti demonstrantom kar z buldožerji, s katerimi je skušala premakniti prevrtni dvonadstropni avtobus, in s smrtnimi plini. Kakor smo prej omenili je policija najprej uporabila hidrante, kar se je prvič zgodilo v Angliji. Pod noč je prišlo tudi do streljanja. Na streljanje so demonstranti odgovorili s bombami amolotov in s streljanjem. Policiji so pomagali tudi vojski angleške vojske, ki so pa imeli ukaz, naj streljajo proti vsakomur, ki bi ga zasačili, ko meče steklenice z zaigalno zmesjo.

Vendar če so policisti tokrat uporabili prvič smrtno pline, so si tudi demonstranti prvič izmislili novo orožje, ki so ga pa že pred stoletji uporabljali njihovi predniki: puščice s kovinasto konico in velike luke.

Zdi se, da je prišlo do nereda zaradi umora 19-letnega mladenčica, ki ga je umoril policist s strelom, češ da je hotel vredit bomba amolotov. Izbrani strelci ga je zadel, preden je fant utegnil vredit bomba. Zdi se tudi, da je oče umrlega mladenčica ponoči sredi neredov šel do demonstrantov in jih prosil, naj bi prenehali, vendar brez uspeha. To je bila do sedaj edina žrtev neredov, vendar se je podoben prizor ponovil tudi ponoči po ukazu policije, naj prosto strelja. Posebni strelci so streljali na demon-

strante, ki so metali bombe in kamenje, ni jim pa uspelo, da bi koga zadel.

Približno dve uri pred zoro je nad dvostoto demonstrantov zaigalo neko bivo kinodvorano, ki so jo sedaj uporabljali kot skladišče. Kljub temu, da je policija zelo ostro nasločila demonstrante, ki ni uspelo, da bi se približala, ker so ti neprenehoma metali kamenje in streljali puščice. Policija je poskusila tudi z uporabo hidrantov, vendar se gasilci niso mogli približati.

Vsekakor je oziarče že vedno precej napeto in ni izključeno, da se neredi in spopadi ne bodo ponovili.

kinodvorani, dokler ni ogenj sam pojenjal. Skladišče je bilo tako popolnoma uničeno, gasilci pa so lahko samo poskrbeli, da se ogenj ni razširil na bližnje poslopje. Okoli sedme ure zjutraj so demonstranti nato pa odšli. Malo kasneje so se tudi policisti in vojski vrnili v vojskajšne.

Nekoliko otroški obraz, mile oči, majhne roke. To je Ottavia Piccolo

veških žrtve. Policijski organi so našli v bližini še dva druga eksplozivna naboja, ki pa na srečo nista eksplodirala.

Časopisne agencije poročajo, da prevladuje v krogih jugoslovanskega poslanstva mnenje, da je današnji atentat delo iste skupine, ki je pred časom odrgla bomba proti rezidenčni jugoslovanskega poslanika. V belgijskih uradnih krogih povezujejo ta atentat z nameranim obiskom predsednika Tita v Belgiji v oktobru letošnjega leta.

7 gverilcev za dva diplomata

MONTEVIDEO, 1. — Policijski organi so uradno potrdili verodostojnost pisma, ki so ga gverilci (domnevajo, da gre za gverilce organizacije «Tupamaros») odvrgli v središču Montevidea. V pismu gverilci zagotavljajo, da bodo osvobodili 49-letnega ameriškega diplomata Daniela Mitronieja in 41-letnega Brazilca Aloyasia Dias Gomeisa v zameno za osvoboditvo dolocencega števila političnih zapornikov v urugvajskih zaporih. V sporočilu gverilcev je receno, da je bil Mitronie ranjen od krogle strelnega orožja v levo ramo. Rana ne vpluja zaskrbljenosti. Gverilci izjavljajo nadalje, da bodo predložili seznam oseb, ki bi jih morala vlada izpustiti na svobodo, takoj potem, ko bo njihova zahteva uradno sprejeta.

Pozneje se je zvedelo, da so gverilci zahtevali osvoboditev sedmih oseb. Med njimi je baje nekdo ženska, Violeta Stetic, ki je poročena z enim od najvidnejših predstavnikov urugvajske gverile.

PARIZ, 1. — V francoskih komunističnih krogih se je v teh dneh mela precej ostra politična polemika v zvezi z domnevno «Varogovo» oporokom.

Pokojni Varog je bil priznan sovjetski ekonomist, čeprav je bil Mad